

ভাৰতৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়

আবেদনকাৰী:

পশ্চিম বংগ ৰাজ্য

বনাম

উত্তৰদাতা: আনোৱাৰ আলী সৰকাৰহাবিব মহম্মদ,হাইদৰাবাদ ৰাজ্য, আৰু ।

ৰায়দানৰ তাৰিখ: ১১/০১/১৯৫২

বিচাৰপীঠ:

শাল্লী, এম পতঞ্জলি (মুখ্য ন্যায়াধীশ)

বিচাৰপীঠ:

শাল্লী, এম পতঞ্জলি (মুখ্য ন্যায়াধীশ)

ফাজাল আলী, ছাইয়িদ

মহাজন, মেহৰ চান্দ

মুখার্জিয়া, বি.কে.

দাস, সুধি ৰঞ্জন

আইয়াৰ, এন চন্দ্ৰশেখৰা

বসু, ভিভিয়ান

উদ্ধৃতি:

১৯৫২ চনৰ এয়াৰ ৭৫ ১৯৫২ চনৰ এছচিআৰ ২৪৪

ছাইটেটৰ তথ্য :

ঘ ১৯৫২ এছ চি ১২৩ (১,২,৬)
আৰ ১৯৫২ এছ চি ২৩৫ (৪,৫,৬)
এফ ১৯৫২ এছ চি ৩২৪ (১৫)
আৰ ১৯৫৩ এছ চি ১০ (২২)
ডি ১৯৫৩ এছ চি ১৫৬ (১৫)
ডি ১৯৫৩ এছ চি ৪০৪ (১১)
আৰ ১৯৫৪ এছ চি ৩৬২ (৩)
আৰ ১৯৫৫ এছ চি ১৯১ (৫)
আৰ এফ ১৯৫৫ এছ চি ৪২৪ (১১,১৯)
এফ ১৯৫৬ এছ চি ৪৭৯ (১৪,১৭,১৮)
আৰ এফ ১৯৫৭ এছ চি ৩৯৭ (১৬,১৮,২৪,২৬,৩১,৩২)
এফ ১৯৫৭ এছ চি ৫০৩ (১৬,১৮)
আৰ ১৯৫৭ এছ চি ৮৭৭ (১৬)
ডি ১৯৫৭ এছ চি ৯২৭ (৯)
এফ ১৯৫৮ এছ চি ২৩২ (১৪)
আৰ ১৯৫৮ এছ চি ৫৩৮ (১১,১২)
আৰ এফ ১৯৫৮ এছ চি ৫৭৮ (২১১)
আৰ ১৯৫৯ এছ চি ৪৫৯ (৪৯)
এফ ১৯৬০ এছ চি ৪৫৭ (৩,১৪)
আৰ ১৯৬১ এছ চি ১৬০২ (১২)

ডি ১৯৬২ এছচি১৭৬৪ (৭)

আৰ ১৯৬৩ এছ চি ২২২ (৫১)

আৰ ১৯৬৩ এছ চি ৮৬৪ (১৩)

আৰ এফ ১৯৬৪ এছ চি ৩৭০ (৬)

আৰ ১৯৬৭ এছ চি ১৫৮১ (১১)

আৰ এফ ১৯৬৭ এছ চি১৬৪৩ (১৪)

আৰ ১৯৬৮ এছ চি ১ (৭,১১)

আৰ এফ ১৯৭০ এছ চি ৪৯৪ (৮)

আৰ এফ ১৯৭৩ এছ চি ৫৬৪ (৭৮)

আৰ এফ ১৯৭৩ এছ চি ১৪৬১ (৩১৩,৬১৬)

আৰ ১৯৭৪ এছ চি ৮৯৪ (১১)

আৰ এফ ১৯৭৪ এছ চি১৩৮৯ (২৫১,২৬৬,২৭১)

আৰ ১৯৭৪ এছ চি২০০৯ (৪,৭,৮,৯,১১,১৩,১৫,২৬,২৮,২৯,২৯,

এফ ১৯৭৪ এছচি২০৪৪ (৩)

আৰ ১৯৭৫ এছ চি ৫৮৩ (৩৯)

আৰ ১৯৭৫ এছ চি২২৯৯ (৩৪৪,৪৮৫,৬৮১)

ডি ১৯৭৭ এছচি১৭৭২ (১৫)

আৰ ১৯৭৮ এছ চি ২১৫ (৬৮)

আৰ ১৯৭৮ এছ চি ৫৯৭ (৫৫)

এফ ১৯৭৮ এছ চি ৭৭১ (৪২,৪৫)

ই ১৯৭৯ এছ চি ৪৭৮ (৬৪,৬৫,৬৬,৬৭,৬৯,৭০)

আৰ ১৯৮০ এছ চি ১৬১ (১০)

আৰ এফ ১৯৮০ এছ চি ১৩৮২ (১১৪,১১৬,১২১)

আৰ এফ ১৯৮০ এছ চি ১৭৮৯ (৩৬)

আৰ ১৯৮১ এছ চি ১০০১ (৮)

আৰ এফ ১৯৮১ এছ চি ১৮২৯ (৮৪,১১৪)

আৰ এফ ১৯৮১ এছ চি ২১৩৮ (২৪,২৬)

আৰ এফ ১৯৮৭ এছ চি ১১৪০ (৩)

ডি ১৯৮৮ এছ চি ১৫৩১ (১৬৩)

এফ ১৯৮৯ এছ চি ১৩৩৫ (৫৩)

আৰ ১৯৯০ এছ চি ৪০ (৮)

আইন:

পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন (১৯৫০ চনৰ ১০), ss. ৩, ৫ ভাৰতৰ সংবিধান, অনুচ্ছেদ ১৪--বিশেষ আদালত গঠন কৰা আৰু ৰাজ্য চৰকাৰক "কেছ" বা "অপৰাধ" বা "কেছৰ শ্ৰেণী" বা "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" এনে আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা ব্যৱস্থা--সাংবিধানিক বৈধতা মৌলিক অধিকাৰৰ... আইনৰ আগত সমতা আৰু আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষা--কাৰ্য্যৰ নিৰ্মাণ--প্ৰস্তাৱৰ উল্লেখ--কাৰ্য্যসমূহ শ্ৰেণীবিভাজন নকৰা বা শ্ৰেণীবিভাজনৰ বাবে মানদণ্ড নিৰ্ধাৰণ কৰা--বিধায়িনী দলৰ উদ্দেশ্য কিমান দূৰলৈকে বস্তুগত--আইনৰ অধীনত অধিসূচনাৰ

বৈধতা--পৰীক্ষা আইনৰ আগত সমতা--যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰয়োজনীয়তা--
বৈষম্যৰ যুক্তিসংগত ভিত্তি হওক, দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা।

মূল টোকা:

পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন (১৯৫০ চনৰ X)ৰ শিৰোনাম আছিল "কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা আইন," আৰু এই আইনখনৰ উদ্দেশ্য আছিল। প্ৰস্তাৱনাত ঘোষণা কৰা অনুসৰি, "কিছুমান অপৰাধৰ দ্ৰুত বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা"। এই আইনৰ ৩ নং ধাৰাত ৰাজ্যিক ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছিল

চৰকাৰে চৰকাৰী ৰাজপত্ৰত অধিসূচনাৰ জৰিয়তে বিশেষ আদালত গঠন কৰিব, আৰু ৫ নং ধাৰাত উল্লেখ কৰা হৈছে যে "এটা বিশেষ আদালতে এনে অপৰাধ বা এই শ্ৰেণীৰ গোচৰৰ বিচাৰ কৰিব, যিদৰে ৰাজ্য চৰকাৰে সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশৰ দ্বাৰা লিখিতভাৱে নিৰ্দেশ দিব পাৰে।" এই আইনখনে বিশেষ আদালতৰ সন্মুখত বিচাৰৰ বাবে এক পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰিছিল যিটো সাধাৰণতে অপৰাধৰ বিচাৰৰ বাবে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাই নিৰ্ধাৰণ কৰা পদ্ধতিৰ পৰা কেইবাটাও দিশত পৃথক আছিল। ৫ নং ধাৰাত চৰকাৰে জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ অধীনত নিজৰ গোচৰৰ বিচাৰ কৰা বিশেষ আদালতে দোষী সাব্যস্ত কৰা প্ৰতিবাদীজনে দাবী কৰে যে উক্ত ধাৰাটো অসাংবিধানিক আৰু বাতিল কাৰণ ই সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰে, য'ত উল্লেখ আছে যে "ৰাষ্ট্ৰযেতিয়ালৈকে ই টিকি থাকেই কোনো ব্যক্তিক ভাৰতৰ ভূখণ্ডৰ ভিতৰত আইনৰ আগত সমতা বা সমান সুৰক্ষাৰ পৰা বৈষম্য কৰিব নোৱাৰিব"।

ন্যায়াধীশ ফজল আলী, মহাজন, মুখার্জী, চন্দ্ৰশেখৰা আইয়াৰ আৰু বসুৱে (পতঞ্জলি শাস্ত্ৰী মুখ্য ন্যায়াধীশ) কয় যে--পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন, ১৯৫০ৰ ৫ (১) ধাৰাটোৱে সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰে আৰু ই বাতিল যিহেতু (ন্যায়াধীশ ফজল আলী, মহাজন, মুখার্জী আৰু চন্দ্ৰশেখৰা আইয়াৰ অনুসৰি) বিশেষ আদালতৰ বিচাৰৰ বাবে আইনখনে নিৰ্ধাৰণ কৰা পদ্ধতি সাধাৰণতে অপৰাধৰ বিচাৰৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰা পদ্ধতিৰ পৰা যথেষ্ট পৃথক আছিল আৰু আইনখনে গোচৰসমূহৰ শ্ৰেণীবিভাজন বা শ্ৰেণীবিভাজনৰ কোনো ভিত্তি নিৰ্ধাৰণ কৰা নাছিল যিটো বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিব পাৰে, কিন্তু বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ ভাল পোৱা যিকোনো গোচৰৰ নিৰ্দেশ দিয়াটো, যিটো ৰাজ্য চৰকাৰৰ অনিয়ন্ত্ৰিত বিবেচনাধীন ক্ষমতাত দিয়া হৈছিল য'ত ৰাজ্য চৰকাৰে ইচ্ছা অনুসৰি গোচৰৰ বিচাৰৰ আওতালৈ আনিব পাৰিছিল।

যেতিয়ালৈকে বিশেষ আদালতৰ দ্বাৰা বিচাৰ হ'বলগীয়া "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" বা "গোচৰৰ শ্ৰেণী", ৰাজ্য চৰকাৰক অনিয়ন্ত্ৰিত আৰু অনিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান কৰে কিন্তু প্ৰয়োজনীয় প্ৰভাৱৰ দ্বাৰা সঠিক শ্ৰেণীবিভাজনৰ চিন্তা কৰে আৰু যেতিয়ালৈকে ই বাতিল নহয়। ধাৰাটোৰ সেই অংশ বাতিল হ'ব য'ত চৰকাৰে বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ "গোচৰৰ শ্ৰেণী"ৰ পৰা "গোচৰ"ক পৃথক কৰা ক্ষমতা প্ৰদান কৰে। পতঞ্জলি শাস্ত্ৰী মুখ্য ন্যায়াধীশ.--আইনৰ ৫ (১) ধাৰা সম্পূৰ্ণৰূপে বা আনকি আংশিকভাৱে বাতিল বা অসাংবিধানিক নহয়।

ন্যায়াধীশ ফজল আলী, মহাজন, মুখার্জী আৰু চন্দ্ৰশেখৰাৰ আইয়াৰ মতে--আইনে নিৰ্ধাৰণ কৰা পদ্ধতিৰ নিয়ম সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ পৰিসৰৰ ভিতৰত যিমানহে আছে, সিমানহে বস্তুগত আইনৰ যিকোনো নিয়মৰ ভিতৰত আছে আৰু একে

অৱস্থাৰ সকলো বিবাদীয়ে নিজৰ সুবিধা ল'ব পৰাটো প্ৰয়োজনীয় বিদ্ৰোহীৰ বাবে আৰু বিদ্ৰোহীৰ বাবে একে পদ্ধতিগত অধিকাৰ লাভ কৰিব লাগে আৰু একেধৰণৰ সুৰক্ষাৰ লাভ কৰিব লাগে বৈষম্য নোহোৱাকৈ ।

(ii) যদি অভিযোগ কৰা ব্যক্তিজনৰ বিৰুদ্ধে আইন প্ৰণয়নৰ ফলত বৈষম্য কৰা হৈছে আৰু একে পদবীত থকা আনৰ সৈতে সমান বিশেষাধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত হোৱা বুলি প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয়, তেন্তে তেওঁ দাবী কৰাৰ মৌলিক অধিকাৰৰ ভিত্তিত সকাহ দাবী কৰাৰ আগতে আইন প্ৰণয়নৰ সময়ত বিধায়িনী দলটো কোনো বিশেষ ব্যক্তি বা শ্ৰেণীৰ বিৰুদ্ধে শত্ৰুতাপূৰ্ণ বা শত্ৰুতাপূৰ্ণ উদ্দেশ্যেৰে কাৰ্যকৰী হৈছিল সেইটো প্ৰমাণ কৰা তেওঁৰ দায়িত্ব নহয়; নতুবা ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ কাৰ্যকলাপ বাদ দিয়া নহ'ব কেৱল এই কাৰণেই যে বিধায়িনী দলৰ বৈষম্য কৰাৰ কোনো উদ্দেশ্য নাছিল বুলি প্ৰমাণিত হৈছে, যদিও বৈষম্য আছিল আইনখনৰ প্ৰয়োজনীয় পৰিণতি। কোনো বিষয়াই কাম কৰিছিল নে নাই সেইটো নিৰ্ণয় কৰাত উদ্দেশ্যৰ প্ৰশ্ন উত্থাপন হ'ব পাৰে যে সেই বিষয়াই বৈষম্য কৰিছিল নেকি কিন্তু আইনখনৰ স্পষ্ট চৰ্তসমূহৰ ওপৰত বৈষম্য অনুসৰণ বা উদ্ভৱ হ'লে প্ৰশ্ন উত্থাপন হ'ব নোৱাৰে।

iii) ধাৰা ৫ (১)ৰ ভাষাই স্পষ্ট আৰু নিৰ্দিধায় ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ যিকোনো গোচৰ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীক নিৰ্দেশ দিয়াৰ নিষেধাজ্ঞাহীন ক্ষমতা প্ৰদান কৰে, কেৱল গোচৰ প্ৰেৰণ কৰাৰ ক্ষমতা নহয় যেতিয়া যেতিয়া চৰকাৰে তেনেকৈ ভাবে যে কোনো গোচৰ দ্ৰুতভাৱে বিচাৰ কৰা প্ৰয়োজন।

(iv) এই ধাৰাই প্ৰস্তাৱনাৰ সম্পৰ্কে ধাৰণা দিয়ে বুলি ধৰি ল'লে, দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা বিষয়টো অতি অস্পষ্ট, অনিশ্চিত আৰু লুকাই থকা বৈষম্যৰ মাপকাঠী হৈ পৰিব।

(v) কোনো আইনে বিষয়া বা প্ৰশাসনিক সংস্থাসমূহক অনিয়ন্ত্ৰিত বিবেচনাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰাৰ বাবেই ১৪ নং অনুচ্ছেদত নিৰ্ধাৰণ কৰা সমতা নিয়ম উলংঘা নকৰে বুলি ক'ব নোৱাৰিব। প্ৰকৃত স্থিতিটো হ'ল যে যদি বিধিখন নিজেই বৈষম্যমূলক নহয় তেন্তে অনুচ্ছেদটো উলংঘাৰ অভিযোগ কেৱল ইয়াক পৰিচালনা কৰা বিষয়াজনৰ বিৰুদ্ধে হ'ব পাৰে, কিন্তু যদি বিধিখনে নিজেই কোনো উপযুক্ত বা যুক্তিসংগত ভিত্তি নোহোৱাকৈ বৈষম্যমূলক ব্যৱস্থা কৰে, তেন্তে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সৈতে সংঘাতত থকাৰ বাবে ই বাতিল হ'ব।

(vi) বৰ্তমানৰ গোচৰত আইনৰ অধীনত জাৰি কৰা অধিসূচনাও আইনৰ সংজ্ঞাৰ ভিতৰত আহিব আৰু যদি ই ১৪ অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰে তেন্তে আইনখনৰ বাহিৰেও এই বিষয়টো আঁতৰাব পৰা যাব।

ন্যায়াধীশ দাসে কয়--(১) ১৪ নং অনুচ্ছেদত জোৰ দিয়া হোৱা নাই যে প্ৰতিটো আইনৰ টুকুৰা সাৰ্বজনীন প্ৰযোজ্য হ'ব লাগিব আৰু ই ৰাজ্যৰ পৰা আইন প্ৰণয়নৰ উদ্দেশ্যে ব্যক্তিক শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ ক্ষমতা কাঢ়ি লোৱা নাই, কিন্তু শ্ৰেণীবিভাজন যুক্তিসংগত হ'ব লাগিব, আৰু এই পৰীক্ষাটো সন্তুষ্ট কৰিবলৈ (i) শ্ৰেণীবিভাজনটো এটা বুজিব পৰা পাৰ্থক্যৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব লাগিব যিয়ে এটা গোটক আন এটা গোটৰ পৰা পৃথক কৰে, আৰু (ii) সেই পাৰ্থক্যৰ এটা যুক্তিযুক্ত সম্পৰ্ক থাকিব লাগিব আইনখনে লাভ কৰিব বিচৰা উদ্দেশ্যৰ সৈতে। শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তি আৰু আইনখনৰ উদ্দেশ্যটো সুকীয়া বস্তু আৰু প্ৰয়োজনীয় কথাটো হ'ল ইহঁতৰ মাজত এটা সংযোগ থাকিব লাগিব। এই বৈষম্য কোনো বিশেষ ব্যক্তি বা ব্যক্তিক পক্ষপাতিত্ব কৰাৰ বিশেষ উদ্দেশ্যে কৰা হোৱা নাই কিন্তু প্ৰশাসনৰ সাধাৰণ স্বার্থত কৰা হৈছে বুলি কোৱাটোৱে কোনো আইনক বৈধতা প্ৰদান নকৰে যদিহে প্ৰকৃততে ইয়াৰ ফলত ব্যৱহাৰৰ বৈষম্য হয়। নতুবা কোনো আইনে কঢ়িয়াই অনা বৈষম্যৰ মাত্ৰাৰ ওপৰত কোনো বিধিৰ সাংবিধানিকতা নিৰ্ভৰ নকৰে।

(২) যদিও কোনো আইনৰ প্ৰস্তাৱনাই ইয়াৰ কাৰ্য্যকৰী অংশসমূহৰ সাধাৰণ অৰ্থক প্ৰত্যাখ্যান কৰিব নোৱাৰে, তথাপিও কোনো বিশেষ খণ্ডৰ প্ৰকৃত অৰ্থ বা অৰ্থ কি সেইটো নিৰ্ণয় কৰাত সহায় কৰা; আৰু আইনখনৰ ধাৰা ৫ (১)ৰ যিটো অংশ "অপৰাধ", "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" আৰু "গোচৰৰ শ্ৰেণী"ৰ সৈতে জড়িত, প্ৰস্তাৱনাৰ

পোহৰত ব্যাখ্যা কৰা হয়, ই অনিয়ন্ত্ৰিত আৰু অনিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান নকৰে ৰাজ্য চৰকাৰক, কিন্তু প্ৰয়োজনীয় অৰ্থ আৰু উদ্দেশ্যৰ দ্বাৰা ৰাষ্ট্ৰক অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰৰ শ্ৰেণী শ্ৰেণীবিভাজন কৰিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে, অৰ্থাৎ প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে সম্পৰ্ক থকা সঠিক শ্ৰেণীবিভাজন কৰিবলৈ; আৰু ধাৰা ৫ (১)ৰ এই অংশই সেয়েহে অনুচ্ছেদ ১৪ উলংঘা নকৰে।

৩) ধাৰা ৫(১)ৰ সেই অংশ যিয়ে ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলগীয়া "গোচৰৰ শ্ৰেণী"ৰ পৰা পৃথক "গোচৰ"ক নিৰ্দেশ দিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে, সেয়া প্ৰস্তাৱনা আৰু নিৰ্ধাৰিত উদ্দেশ্যৰ পৰিসৰৰ বাহিৰত আৰু ইয়াত ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সৈতে কোনো ধৰণৰ প্ৰশংসনীয় সম্পৰ্ক নোহোৱাকৈ ৰাজ্য চৰকাৰৰ হুইম আৰু আনন্দৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি বিশুদ্ধভাৱে একপক্ষীয় নিৰ্বাচনৰ কথা কোৱা হৈছে আৰু জড়িত হৈ আছে আৰু সেয়েহে ই অনুচ্ছেদ ১৪ৰ বিধানৰ বিৰোধ কৰে আৰু ই বেআইনী।

ন্যায়াধীশ ব'ছে কয় যে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত পৰীক্ষাটো শ্ৰেণীবিভাজন নহয় বা শব্দটোৰ কোনো শৈক্ষিক অৰ্থত নিৰপেক্ষ সমতা আছে নে নাই বৰঞ্চ ন্যায়পৰায়ণ, যুক্তিবাদী, নিৰপেক্ষ পুৰুষৰ মতামতত প্ৰতিফলিত হোৱা সাৰ্বভৌম গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যৰ সামূহিক বিবেক নেকি, যিয়ে আৱেগ বা পক্ষপাতিস্বৰ দ্বাৰা দোলা দিয়া নহয়, বিবাদিতসকলক বিবেচনা কৰিব পাৰে আইনসমূহক যুক্তিসংগত, ন্যায়সংগত আৰু ন্যায্য বুলি গণ্য কৰা হয় আৰু স্বাধীনতা ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সেই সমান ব্যৱহাৰ আৰু সুৰক্ষা হিচাপে গণ্য কৰা হয় যিটো আজি পৰিস্থিতিত সাৰ্বভৌম গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যৰ পৰা আশা কৰা হয় সেইটো ভাৰতত পোৱা যায়।

ন্যায়াধীশ পতঞ্জলি শাস্ত্ৰীৰ মতামত--ধাৰা ৫ (১)ৰ বিবাদিত আইনখন সম্পূৰ্ণৰূপে বা আনকি আংশিকভাৱে বেআইনী বা অসাংবিধানিক নহয় কাৰণ: (১)আইন এখনত থকা শব্দবোৰ সংসদে আইনখন গৃহীত কৰাৰ সময়ত যি উদ্দেশ্য আছিল তাতেই লাগি থাকিব লাগিব। প্ৰস্তাৱনাই সেই উদ্দেশ্য কি আছিল সেইটো জানিবলৈ সহায় কৰে। আইনখনৰ শিৰোনাম আৰু প্ৰস্তাৱনাই স্পষ্টভাৱে ইংগিত দিয়ে যে এই আইনখনৰ মূল লক্ষ্য আছিল নিৰ্দিষ্ট অপৰাধৰ দ্ৰুত বিচাৰৰ ব্যৱস্থা গঢ়ি তোলা। উল্লেখিত গোচৰ বা গোচৰৰ বাবে ক্ষিপ্ৰ সমাধানৰ প্ৰয়োজনীয়তা থকা অনন্য দিশ বা পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি

লক্ষ্য ৰাখি ৰাজ্য চৰকাৰৰ বিবেচনা প্ৰকৃততে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে আৰু ৫ (১১) ধাৰাটোৱে চৰকাৰক দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ ৰায়দানৰ ভিত্তিত বিশেষ আদালতক নিৰ্দিষ্ট অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণীৰ বিচাৰ ক্ষিপ্ৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়াৰ কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰা বুলি বুজিব লাগে। (২) সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে সকলো নিয়ম সাধাৰণ আৰু সাৰ্বজনীন ভাৱে প্ৰয়োগ হ'ব লাগিব। নিৰ্দিষ্ট আইনৰ বাবে ব্যক্তি বা বস্তুক পৃথক আৰু শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ কৰ্তৃত্ব চৰকাৰৰ হাতত থাকিব লাগে। এই শ্ৰেণীসমূহ সৃষ্টি কৰাৰ সময়ত আইন প্ৰণয়ন সংস্থাটোৱে নিজৰ বিচাৰ আৰু বিবেচনাৰ ব্যৱহাৰৰ ক্ষেত্ৰত যথেষ্ট স্বাধীনতা লাভ কৰিব লাগে। শ্ৰেণীবিভাজনটো ন্যায্য হ'ব যদিহে ই স্পষ্টভাৱে স্বেচ্ছাচাৰী নহয় কিন্তু উদ্দেশ্যপ্ৰণোদিত উদ্দেশ্য বিবেচনা কৰি যুক্তিসংগত ভেটিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হয়। (৩) আইনখনৰ উদ্দেশ্য পূৰণৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় ব্যাপক বিবেচনাধীনতা কোনো প্ৰশাসনিক সংস্থাক অৰ্পণ কৰাৰ কৰ্তৃত্ব আইন প্ৰণয়ন সংস্থাটোৰ থাকিব লাগে। কিন্তু এই বিবেচনা ক্ষমতাক ইচ্ছাকৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা উচিত নহয়। যদিও প্ৰশাসনিক সংস্থাই এই বিবেচনাৰ অপব্যৱহাৰ সম্ভাৱনাপূৰ্ণভাৱে কৰিব পাৰে, তথাপিও ই আইনখনক অসাংবিধানিক কৰি তুলিব নোৱাৰে। (৪) বিবাদিত আইনখনে ব্যক্তি বা ব্যক্তিৰ শ্ৰেণীৰ মাজত বৈষম্যমূলক ব্যৱহাৰ নকৰে আৰু আইনৰ আগত কোনো এজনক সমতা বা আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ নকৰে। (৫) যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ কথা বিবেচনা কৰিলেও দ্ৰুত গোচৰৰ বিচাৰৰ বাবে এক স্পষ্ট আৰু নিৰ্দিষ্ট ভিত্তিত শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰয়োজন। (৬) বৰ্তমানৰ গোচৰটোত চৰকাৰে গোচৰটো বিশেষ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰা অধিসূচনাই ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰা নাছিল আৰু বাতিল নহয় যিহেতু চৰকাৰে কোনো বৈষম্যমূলক উদ্দেশ্যৰে প্ৰভাৱিত হৈছিল বা ইচ্ছাকৃতভাৱে কাম কৰিছিল বুলি দেখুৱাব পৰা একো নাই, কিন্তু আনহাতে স্পষ্টভাৱে বিশেষ বৈশিষ্ট্য আছে যিয়ে দ্ৰুত নিষ্কাশনৰ প্ৰয়োজন বুলি উল্লেখ কৰা গোচৰৰ গোটটোক চিহ্নিত কৰে।

কলিকতা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায়দান দূত কৰে।

ৰোমেশ টাপ্পাৰ বনাম দ্য ষ্টেল অৱ মাদ্ৰাজ ([১৯৫০] এছ.চি.আৰ. ৫৯৪),

চিল্লামন ৰাও বনাম মধ্যপ্ৰদেশ ৰাজ্য ([১৯৫০] এছ.চি.আৰ. ৭৫৯),

ড° খাৰেৰ গোচৰ ([১৯৫০] এছ.চি.আৰ. ৫১৯),

চিৰঞ্জিত লাল বনাম ইউনিয়ন অৱ ইণ্ডিয়া এণ্ড অদাৰ্ছ ([1950] S.C R. 869)
আৰু...

স্লেট অৱ বম্বে বনাম এফ.এন. বালছৰা ([১৯৫১] S.C.R. 682), ব্যাখ্যা কৰা
হৈছে।

টুএক্স বনাম ক'ৰিগান (২৫৭ ইউ.এছ. ৩১২), য়িক ৰ' বনাম হপকিন্স(১১৮ U.S.
৩৫৬) আৰু অন্যান্য আমেৰিকান গোচৰসমূহৰ অধিকাৰৰ ওপৰত সমান সুৰক্ষা
বিবেচিত কৰা হৈছে।

বিচাৰ:

আপীল নাগৰিক অধিকাৰক্ষেত্ৰ: ১৯৫১ চনৰ গোচৰ নং ২৯৭ আৰু ২৯৮।

কলিকতাৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ (মুখ্য ন্যায়াধীশ হেৰিছ , চক্ৰৱৰ্তী, দাস, বেনাৰ্জী আৰু
ন্যায়াধীশ এছ.আৰ. দাস গুপ্তা) ১৯৫১ চনৰ ২৮ আগষ্ট তাৰিখৰ ৰায় আৰু
আদেশৰ পৰা সংবিধানৰ ১৩২ (১) অনুচ্ছেদৰ অধীনত দেৱানী পুনৰীক্ষণ গোচৰ নং
৯৪২ আৰু ১১১৩ of ১৯৫১. গোচৰৰ তথ্য আৰু অধিবক্তাৰ যুক্তি ৰায়দানত
সম্পূৰ্ণৰূপে দেখা যায়।

এম.চি. ২৯৭ নং গোচৰত আপীলকাৰীৰ হৈ ভাৰতৰ এটনী জেনেৰেল চেটালভাদ (বি.
চেন, তেওঁৰ সৈতে)।

২৯৭ নং গোচৰত প্ৰতিবাদীৰ বাবে জিতেন্দ্ৰ নাথ ঘোষ (আৰ পি বাগচি, তেওঁৰ
সৈতে)।

উঃ এ. হাবিব মহম্মদৰ বাবে পীৰভয় আৰু জে বি দাদাচাঞ্জী(হস্তক্ষেপকাৰী)।

ভি ৰাজাৰাম আয়াৰ, হায়দৰাবাদৰ এডভোকেট জেনেৰেল (আৰ.গণপতি আয়েৰ,
তেওঁৰ সৈতে) হায়দৰাবাদ ৰাজ্যৰ বাবে।

এ.আৰ. মহীশূৰৰ এডভোকেট জেনেৰেল সোৰ্নানাথা আয়াৰ (কে.ৰামাছেশয় চৌধুৰী, তেওঁৰ লগত) মহীশূৰ ৰাজ্যৰ বাবে।

বি চেন, গোচৰ নং ২৯৮ত আপীলকাৰীৰ বাবে। ২৯৮ নং গোচৰত প্ৰতিবাদীৰ বাবে এন চি চেটাৰ্জী (এছ কে কাপুৰ, তেওঁৰ সৈতে)।

১৯৫২ চনত ১১ জানুৱাৰীত গোচৰসমূহৰ ৰায়দান দিয়া হয়।

মুখ্য ন্যায়াধীশ পতঞ্জলি শাস্ত্ৰীৰ সভাপতিত্বত পশ্চিম বংগ ৰাজ্যৰ আবেদন। এই আবেদনত কলিকতাৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সম্পূৰ্ণ বিচাৰপীঠৰ ৰায়ক প্ৰত্যাহান জনোৱা হৈছিল যিয়ে প্ৰতিবাদীৰ দোষী সাব্যস্ত হোৱা ৰায় বাতিল কৰিছিল। প্ৰথমতে পশ্চিমবংগ বিশেষ আদালত অধ্যাদেশ, ১৯৪৯(১৯৪৯ চনৰ ৩ নং অধ্যাদেশ)ৰ ৩ নং ধাৰাত স্থাপিত বিশেষ আদালতে এই দোষী সাব্যস্ত কৰিছিল। এই অধ্যাদেশৰ ঠাইত ১৯৫০ চনৰ মাৰ্চ মাহত পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন প্ৰণয়ন কৰা হয়। (পশ্চিম বংগ ১৯৫০ চনৰ ১০ আইন) (ইয়াত "আইন" বুলি কোৱা হ'ব)।

ডাম ডামৰ জেছপ ফেক্টৰীত সশস্ত্ৰ অভিযান চলোৱাৰ সময়ত উত্তৰদাতা আৰু ৪৯ জন লোকে বিভিন্ন অপৰাধ সংঘটিত কৰাৰ অভিযোগ উত্থাপন হৈছে। বিশেষ আদালতে তেওঁলোকৰ বিচাৰ আৰু দোষী সাব্যস্ত কৰে। পশ্চিম বংগৰ গৱৰ্ণৰে ১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰী তাৰিখৰ অধিসূচনাৰ জৰিয়তে এই বিশেষ আদালতলৈ গোচৰটো বিচাৰৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰিছিল। এই ব্যৱস্থা আইনখনৰ ৫(১) ধাৰাত প্ৰদান কৰা কৰ্তৃত্বৰ অধীনত গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। তাৰ পিছত প্ৰতিবাদীয়ে সংবিধানৰ ২২৬ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত উচ্চ ন্যায়ালয়ত দোষী সাব্যস্ত কৰা আৰু শাস্তি বাতিল কৰা বাবে চাৰ্টিঅ'ৰেৰী লেখজাৰি কৰাৰ আবেদন জনায় এই ভিত্তিত যে বিশেষ আদালতৰ গোচৰটোৰ বিচাৰ কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাই যিহেতু ধাৰা ৫(১), ধাৰা যিটো আদালতলৈ বিচাৰৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল, ১৩(২) অনুচ্ছেদৰ অধীনত অসাংবিধানিক আৰু বাতিল আছিল কাৰণ ই প্ৰতিবাদীক ১৪ নং অনুচ্ছেদত নিৰ্ধাৰিত আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত কৰিছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ মুখ্য ন্যায়াধীশ আৰু আন চাৰিজন ন্যায়াধীশক লৈ গঠিত সম্পূৰ্ণ বিচাৰপীঠৰ দোষী সাব্যস্ত কৰা

ৰায় বাতিল কৰি প্ৰতিবাদকাৰী আৰু অন্যান্য অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলৰ বিচাৰ আইন অনুসৰি চলাবলৈ নিৰ্দেশ দিয়ে। সেয়েহে আবেদন কৰা হৈছে।

আইনখনৰ শিৰোনাম হৈছে "কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা আইন ", আৰু প্ৰস্তাৱনাত ঘোষণা কৰা হৈছে যে "কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰাটো যুক্তিসংগত"। ৩ নং ধাৰাত ৰাজ্য চৰকাৰক ৰাজপত্ৰত অধিসূচনা জাৰি কৰি বিশেষ আদালত গঠনৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে আৰু ধাৰা ৪ ত এনে আদালতৰ সভাপতিত্ব কৰিবলৈ বিশেষ ন্যায়াধীশ নিযুক্তিৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে। ৫ নং ধাৰা, যাৰ সাংবিধানিকতাক বিবাদ কৰা হৈছে, এইদৰে হৈছে

"৫(১) বিশেষ আদালতে এনে অপৰাধৰ বা এনে শ্ৰেণীৰ বিচাৰ কৰিব ৰাজ্য চৰকাৰে লিখিতভাৱে দিয়া সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশৰ দ্বাৰা ।

(২) উপ-ধাৰা (১)ৰ অধীনত কোনো আদালতৰ সন্মুখত এই আইনৰ আৰম্ভণিতে অভিযুক্ত ব্যক্তিৰ বিচাৰ চলি থকা অপৰাধৰ বিচাৰৰ বাবে নিৰ্দেশনা দিয়া নহ'ব কিন্তু পূৰ্বতে উল্লেখ কৰা ধৰণেৰ বাহিৰে এনে নিৰ্দেশনা দিয়া হ'ব পাৰে ।

৬ৰ পৰা ১৫ নং ধাৰাত আদালতে গোচৰসমূহৰ বিচাৰত মানি চলিবলগীয়া বিশেষ পদ্ধতিৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰা হৈছে। এই পদ্ধতিৰ মূল বৈশিষ্ট্যসমূহ সাধাৰণ অপৰাধমূলক বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ পৰা পৃথক। এই পাৰ্থক্যসমূহৰ ভিতৰত (চচন গোচৰত কমিটেল পদ্ধতিৰ পৰা মুক্তি পোৱা, দণ্ডাধীশৰ দ্বাৰা ৱাৰেণ্ট গোচৰৰ বিচাৰৰ বাবে আইন উল্লেখ কৰা পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰা, জুৰী বা মূল্যায়ক অবিহনে বিচাৰ চলোৱা, আদালতৰ স্থগিত ৰখাৰ ক্ষমতা সীমিত কৰা, অসহযোগীভাৱে চম্ভালিবলৈ বিশেষ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা আদি অন্তৰ্ভুক্ত অভিযুক্ত ব্যক্তি, আৰু এটা বিশেষ আদালতৰ পৰা আন এখন গোচৰ হস্তান্তৰ কৰাৰ সময়ত সম্পূৰ্ণ নতুন বিচাৰ এৰাই চলা। যদিও স্বাভাৱিক পদ্ধতিৰ পৰা এই দোষ কিছুমানে কাৰ্যক্ষেত্ৰত কিছুমান দিশত আগৰ পৰা বিশেষ আদালতত বিচাৰহীন গোচৰ ব্যক্তিসকলৰ অসুবিধা কৰিব পাৰে কিন্তু ক'ব নোৱাৰি যে তেওঁলোকে ন্যায্য আৰু নিৰপেক্ষ বিচাৰৰ নাপাব । অন্য ভাষাত ক'বলৈ গ'লে আইনখনত উল্লেখ কৰা বিশেষ পদ্ধতিটোৱে ইয়াৰ অধীনত থকা ব্যক্তিসকলৰ বিচাৰত অন্যায়াভাৱে পক্ষপাতিত্ব কৰিব যেন নালাগে। প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে এইদৰে গণনা

কৰা হয় যাতে বিচাৰ চুটি হয় আৰু এইদৰে বিধিত উল্লেখ কৰা অনুসৰি লক্ষ্যত উপনীত হয়।

মুখ্য ন্যায়াধীশ হেৰিছে মূল সিদ্ধান্তত ন্যায়াধীশ দাস আৰু বেনাৰ্জীৰ সহমতত "যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন" পৰীক্ষা ব্যৱহাৰ কৰিছিল। তেওঁলোকে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে নিয়মীয়া অপৰাধমূলক পদ্ধতিয়ে অনুমতি দিয়াতকৈ দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাই যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব পাৰে যদিও ধাৰা ৫(১)ক বৈষম্যমূলক বুলি ধৰিব নোৱাৰি যেতিয়া ই ৰাজ্য চৰকাৰক কিছুমান অপৰাধ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীক নিৰ্দেশনা দিবলৈ অনুমতি দিয়ে বিশেষ আদালতত বিচাৰ হ'ব। কিন্তু তেওঁলোকে এই ব্যৱস্থাটোক বৈষম্যমূলক আৰু সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰা বুলি বিবেচনা কৰিছিল যেতিয়া ই ৰাজ্য চৰকাৰক "ব্যক্তিগত গোচৰকে ধৰি যিকোনো গোচৰ" বিচাৰৰ বাবে বিশেষ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰাৰ নিষিদ্ধ আৰু স্বেচ্ছাচাৰী কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰিছিল, সেয়া নিৰ্বিশেষে গোচৰটো দীঘলীয়া হ'ব বা নহ'ব বুলি আশা কৰা হৈছে। মুখ্য ন্যায়াধীশে যুক্তিটো ভালদৰে বিবেচনা কৰি উপ-ধাৰাত "গোছৰ" শব্দটোৰ অৰ্থ আইনখনৰ শিৰোনাম আৰু প্ৰস্তাৱনাৰ ভিত্তিত "ক্ষীপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয় গোচৰ" বুলি ব্যাখ্যা কৰিব লাগে বুলি ধাৰণাটো খাৰিজ কৰে। তেওঁ জোৰ দি কয় যে শিতানত ব্যৱহৃত "গোছৰ" শব্দটোৰ স্পষ্ট অৰ্থ সীমিত কৰাটো সম্ভৱ নহয়। উপ-ধাৰাত প্ৰদান কৰা ক্ষমতাসমূহ বৈষম্যহীনভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যাব বুলি তেওঁ স্বীকাৰ কৰে যদিও বৈষম্যমূলক ব্যৱহাৰৰ সম্ভাৱনাও তেওঁ লক্ষ্য কৰে। তেওঁ যুক্তি দিছিল যে সাংবিধানিক বিধান উলংঘা কৰিব পৰা ক্ষমতা প্ৰদান কৰা আইনক আল্ট্ৰা ভাইৰেছ বুলি গণ্য কৰা হয়, যদিও ইয়াক সংবিধান মানি চলি প্ৰশাসন কৰিব পৰা যায়। এই স্থিতিৰ সমৰ্থনত তেওঁ বিপৰীত গোচৰৰ সংখ্যাগৰিষ্ঠ ৰায়দানত প্ৰাসংগিক পৰ্যবেক্ষণৰ কথা উল্লেখ কৰে।

ন্যায়াধীশ চক্ৰৱৰ্তী আৰু দাসে মুখ্য ন্যায়াধীশ দাস গুপ্তাৰ সিদ্ধান্তৰ সৈতে একমত হৈ পৃথক পৃথক ৰায়দান কৰে যদিও আৰু আগবাঢ়ি গৈ ৫(১) ধাৰাটো সম্পূৰ্ণৰূপে অসাংবিধানিক বুলি ধৰি লৈছিল কাৰণ "শ্ৰেণীবিভাজন দ্ৰুত বিচাৰৰ সুবিধার্থে কৰিব বিচাৰিছিল" আৰু ই এটা সুনিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীবিভাজন নহয়। ই স্পষ্ট নহয় আৰু ইয়াক নিৰ্ণয় কৰিবলৈ কোনো নিৰ্দিষ্ট, বস্তুনিষ্ঠ পৰীক্ষাও নাই।

প্ৰথমে, আমি ধাৰা ৫(১)ৰ সম্পূৰ্ণ অৰ্থ আৰু উদ্দেশ্য বুজিব লাগিব, ইয়াৰ দ্বাৰা ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত সাংবিধানিক নিষেধাজ্ঞা উলংঘা কৰা হৈছে নেকি আৰু কেনেকৈ উলংঘা কৰা হৈছে সেইটো নিৰ্ণয় কৰাটো প্ৰয়োজনীয়।

ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰা বিষয়সমূহ ব্যৱস্থা কৰা আৰু আকাৰত ৰাজ্য চৰকাৰক আইনৰ অধীনত এনে আদালতক বিচাৰৰ বাবে নিযুক্তি দিয়াৰ ক্ষমতা দিয়া অপৰাধ বা গোচৰৰ ধৰণ বা শ্ৰেণীৰ সংজ্ঞা দিব বিচৰা নাই। অৰ্থাৎ ৫(১) অনুচ্ছেদৰ উদ্দেশ্য হৈছে আইনৰ অধীনত নিযুক্ত বিশেষ আদালতৰ অধিকাৰক্ষেত্ৰ নিৰ্ধাৰণ কৰা

ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে ৰাজ্য চৰকাৰে আইনৰ অধীনত এনে আদালতত বিচাৰৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰিব পৰা অপৰাধ বা গোচৰৰ নিৰ্দিষ্ট প্ৰকাৰ বা শ্ৰেণীৰ সংজ্ঞা নিৰূপণ নকৰাকৈ, বিশেষ আদালতত যিবোৰ বিষয়ৰ ওপৰত আলোচনা কৰা হ'ব, সেইবোৰৰ ৰূপৰেখা দাঙি ধৰা। সহজ ভাষাত ক'বলৈ গ'লে ৫(১) ধাৰাত সেই আদালতলৈ গোচৰ হস্তান্তৰ কৰাৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰক প্ৰদান কৰা ক্ষমতাৰ পৰিসৰ নিৰ্দিষ্ট কৰাতকৈ আইনৰ অধীনত সৃষ্টি হোৱা বিশেষ আদালতৰ কৰ্তৃত্ব আৰু অধিকাৰক্ষেত্ৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰাটোৱেই হৈছে। ই আইনখনৰ প্ৰধান লক্ষ্য আছিল এক সুশৃংখলিত আৰু স্বৰাশ্ৰিত প্ৰক্ৰিয়াৰে বিশেষ আদালত স্থাপন কৰি বিচাৰ ক্ষিপ্ৰ কৰা। গতিকে এইটো অনুমান কৰাটো যুক্তিসংগত যে, বিধায়িনী দলৰ মতে, এই ক্ষিপ্ৰ পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি এই আদালতসমূহে একান্তভাৱে দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা থকা গোচৰসমূহ চম্ভালিব লাগে। ফলস্বৰূপে ৰাজ্য চৰকাৰে এই ধৰণৰ গোচৰসমূহ এই আদালতসমূহলৈ নিৰ্দেশিত কৰিব লাগে। এই ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য ব্যাখ্যাৰ মূল নীতিটো লৰ্ড টেণ্টাৰডেন চি.জে. ইন হাল্টন বনাম। ক'ভ(১): "বাদীৰ হৈ যুক্তি দিয়াৰ দৰে এইটো সঁচাকৈয়ে সঠিক যে সংসদৰ আইন এখনৰ বিধানসমূহ সদায় প্ৰস্তাৱনাৰ ভাষাৰ দ্বাৰা বাধাগ্ৰস্ত হ'ব নালাগে কিন্তু বহু ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ বাহিৰলৈও বিস্তৃত হ'ব লাগে।" কিন্তু সংসদৰ প্ৰতিখন আইনৰ সম্যক বিশ্লেষণত মই কওঁ যে প্ৰণয়নকাৰী ধাৰাটোৰ ভিতৰৰ ভাষাটো সেইটোৱেই সীমাবদ্ধ থাকিব লাগে যিটোৱে আইনখন প্ৰণয়নৰ ক্ষেত্ৰত বিধায়িনী দলৰ মূল উদ্দেশ্য আৰু সামগ্ৰিক উদ্দেশ্যক স্পষ্টভাৱে প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। এই প্ৰসংগত প্ৰস্তাৱনাই বিধায়িনী দলৰ উদ্দেশ্য নিৰ্ণয় কৰিবলৈ এক মূল্যবান পথ প্ৰদৰ্শক হিচাপে কাম কৰে।" এই

দৃষ্টিভংগী ন্যায়াধীশ হোমছে আমেৰিকাৰ এটা গোচৰত প্ৰকাশ কৰা মতামতৰ সৈতে মিল খায়, কেবল বনাম গ্ৰীণউইচ ইনছক। কোম্পানী (২)। তেওঁ কয়, "আইনৰ অনুমানিক উদ্দেশ্য একক - প্ৰতিযোগিতা বজাই ৰখা - আৰু বহল ভাষাটো নিৰ্দিষ্ট বিধানসমূহৰ দ্বাৰা সীমিত হ'ব লাগে আৰু সেই নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্যৰ দিশত ধাৰমান হ'ব লাগে।" শিৰোনাম আৰু প্ৰস্তাৱনাৰ লগতে আইনখনৰ অন্যান্য নিৰ্দিষ্ট বিধানসমূহ ইয়াত প্ৰশ্নটোৱে নিশ্চিতভাৱে দেখুৱাইছে যে আইনখনৰ সমগ্ৰ উদ্দেশ্য আৰু উদ্দেশ্য আছিল "কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰ"ৰ বাবে যন্ত্ৰপাতি উদ্ভাৱন কৰা, (যাৰ অৰ্থ হ'ব লাগিব কিছুমান অপৰাধ সংঘটিত কৰা গোচৰৰ বিচাৰ কাৰণ, অৱশ্যেই, অপৰাধৰ কোনো বিচাৰ হ'ব নোৱাৰে বিমূৰ্ত্তভাৱে) আৰু সেই যন্ত্ৰপাতি কাৰ্যক্ষমতা স্থাপন কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰাত ব্যৱহৃত সাধাৰণ অভিব্যক্তিসমূহ হ'ব লাগিব বিধানমন্ডলৰ উদ্দেশ্য অনুসৰি সেই উদ্দেশ্যে সীমাবদ্ধ কৰা; কাৰণ, সাধাৰণ ভাষাৰ আক্ষৰিক নিৰ্মাণে বিধানমন্ডলক এক ইচ্ছাকৃত ক্ষমতা প্ৰদান কৰিব যিটো কেৱল বিধিৰ ঘোষিত উদ্দেশ্যৰ সৈতেও অসঙ্গতিপূৰ্ণ হ'ব বৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে সাংবিধানিক নিষেধাজ্ঞাৰ সৈতেও, যিটো বিধানমন্ডল ইচ্ছাকৃতভাৱে পুৰণি অধ্যাদেশৰ বিধানসমূহ পুনৰ প্ৰণয়ন কৰাৰ সময়ত সচেতন আছিল বুলি ধৰিব লাগিব। ৰাজ্য চৰকাৰৰ ওপৰত বিশেষ আদালতৰ গোচৰ নিৰ্বাচন কৰা ক্ষমতা যদি দিয়ে তেতিয়া ই ন্যায়িক পৰ্যালোচনাৰ অধীনত নহ'বও পাৰে আৰু সেই অৰ্থত ই নিৰপেক্ষ হ'ব পাৰে, কিন্তু সেয়া স্বেচ্ছাচাৰী আছিল বুলি কোৱা হ'ব। এই ক্ষমতাৰ ব্যৱহাৰে প্ৰকৃততে সেই সুকীয়া দিশ বা পৰিস্থিতিসমূহ বিবেচনা কৰিব লাগিব যিয়ে গোচৰ প্ৰেৰণ কৰিব আৰু নিৰ্দিষ্ট গোচৰ বা গোচৰসমূহৰ তুলনামূলকভাৱে শীঘ্ৰে নিষ্পত্তি কৰিব। মোৰ মতে ৫(১) ধাৰাটোৱে ৰাজ্য চৰকাৰক এনে অপৰাধ বা এনে শ্ৰেণীৰ অপৰাধ বা গোচৰ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ বিচাৰ কৰিবলৈ বিশেষ আদালতক নিৰ্দেশ দিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা বুলি পঢ়িব লাগিব য'ত, বিচাৰ দ্ৰুত হোৱা প্ৰয়োজন।

ইয়াৰ পিছত প্ৰশ্ন উত্থাপন হয় যে এই বিধানে সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰে নেকি। আইৰিছ সংবিধানৰ পৰা গ্ৰহণ কৰা যেন লগা অনুচ্ছেদটোৰ প্ৰথম অংশ ভাৰতৰ ভূখণ্ডৰ ভিতৰৰ সকলো ব্যক্তিৰ নাগৰিক অধিকাৰৰ সমতাৰ ঘোষণা কৰা আৰু এইদৰে আমেৰিকাৰ ন্যায়াধীশসকলে "গণতান্ত্ৰিকতাবাদৰ মৌলিক নীতি" বুলি গণ্য কৰা কথাটো সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে। দ্বিতীয় অংশ যিটো প্ৰথমটোৰ ফলস্বৰূপ আৰু

আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ চতুৰ্দশ সংশোধনীৰ প্ৰথম ধাৰাটোৰ শেষৰ দফাটোৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠিছে, ই নিৰ্দেশ দিয়ে যে সমান সুৰক্ষা হ'ব সকলো ব্যক্তিৰ বাবে বৈষম্য বা পক্ষপাতিত্ব নোহোৱাকৈ নিজৰ অধিকাৰ আৰু স্বাধীনতা উপভোগ কৰাত সুৰক্ষিত কৰা হয়, বা এজন আমেৰিকান ন্যায়াধীশে কোৱাৰ দৰে "এইটো এটা সম আইন সুৰক্ষাৰ প্ৰতিশ্ৰুতি" অৰ্থাৎ ১৪ নং অনুচ্ছেদে ভাৰতৰ সকলো ব্যক্তিক অন্যান্য আইন আৰু ইয়াৰ স্বেচ্ছাচাৰী বলবৎকৰণৰ পৰা সুৰক্ষিত কৰাটো নিশ্চিত কৰে, যিটো সংবিধানত উল্লেখ কৰা অনুসৰি একেধৰণৰ পৰিস্থিতিত সকলোৰে ক্ষেত্ৰত সমানে প্ৰযোজ্য। ৩ নং অনুচ্ছেদত "আইন"ৰ সংজ্ঞা দি (যিটোৱে তৃতীয় খণ্ডই প্ৰদান কৰা অধিকাৰ কাঢ়ি লোৱা বা সংক্ষিপ্ত কৰা যিকোনো আইনক বাতিল কৰি তোলে) অন্যান্য বিষয়ৰ লগতে যিকোনো "আদেশ" বা "অধিসূচনা" অন্তৰ্ভুক্ত কৰি এই কথা আৰু স্পষ্ট কৰি দিয়ে, যাতে আনকি কাৰ্যবাহী আদেশ বা অধিসূচনাই ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰিব নালাগে। এইদৰে এই তিনিটা অনুচ্ছেদে নিশ্চয়তা দিয়ে যে ভাৰতৰ গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যত আইন প্ৰণয়নতেই হওক বা প্ৰশাসনতেই হওক চৰকাৰৰ কাৰ্যত কোনো ধৰণৰ বৈষম্য নাথাকিব। যাৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে সকলো আইন সকলোৰে ক্ষেত্ৰত একে ধৰণে প্ৰযোজ্য হ'ব লাগিব আৰু ইয়াৰ সাৰ্বজনীন প্ৰসাৰ হ'ব লাগিব। চৰকাৰী ক্ষমতাৰ প্ৰয়োগত ৰাজ্যই নিৰ্দিষ্ট লক্ষ্যত উপনীত হোৱা আৰু নীতি ৰূপায়ণ কৰিবলৈ বিভিন্ন গোটক বেলেগ বেলেগ ধৰণে প্ৰভাৱিত কৰিব পৰা আইন সৃষ্টি কৰিব লাগিব। ইয়াৰ বাবে ইয়াৰ কৰ্তৃত্ব থাকিব লাগিব ব্যক্তি বা এই আইনসমূহৰ অধীনত হ'বলগীয়া বস্তুৰ মাজত শ্ৰেণীবিভাজন আৰু পাৰ্থক্য কৰাৰ কৰ্তৃত্ব, যিটো চিৰঞ্জিত লালৰ গোচৰ আৰু ১৪ তম সংশোধনীৰ সম সুৰক্ষাৰ দফা সম্পৰ্কীয় অসংখ্য আমেৰিকাৰ আইনী সিদ্ধান্তত উল্লেখ কৰা হৈছে। কিন্তু শ্ৰেণীবিভাজনৰ অৰ্থ হ'ল অৱশ্যেই শ্ৰেণীভুক্ত ব্যক্তি আৰু সেই শ্ৰেণীৰ সদস্য নহোৱা ব্যক্তিৰ মাজত বৈষম্য। ন্যায়াধীশ ৰুয়াৰে এচিচন, টপেকা এণ্ড চান্টা ফে আৰ কোম্পানী বনাম মেথিউছ (৩) গোচৰত কৈছিল যে এটা শ্ৰেণীবিভাজনত সাধাৰণ জনতাৰ ওপৰত জাপি দিয়া কৰ্তব্য আৰু বোজাতকৈ পৃথক এটা বিশেষ গোটক নিৰ্দিষ্ট কৰ্তব্য আৰু বোজা নিৰ্ধাৰণ কৰাটো জড়িত হৈ থাকে। প্ৰকৃততে শ্ৰেণীবিভাজনৰ ধাৰণাটোৱেই হৈছে বৈষম্যৰ, আৰু কেৱল বৈষম্য থকাটোৱেই বিষয়টোৰ সাংবিধানিকতা স্বয়ংক্ৰিয়ভাৱে নিৰ্ধাৰণ নকৰে। এই পৰ্যবেক্ষণৰ ওপৰত তেওঁৰ বিৰোধী মতামতত মন্তব্য কৰি কনলি বনাম ইউনিয়ন

ছিন্নাৰ পাইপ কোম্পানী (৪) (যিটো পিছলৈ টিগনাৰ বনাম টেক্সাছ(১)) গোচৰত প্ৰচলিত হৈছিল) ন্যায়াধীশ মেক কেনাই এটা সমস্যাক সৃষ্টি কৰিছিল আৰু ইয়াৰ উত্তৰ দিবলৈ আগবাঢ়িছিল। কোনো আইন সকলোৰে ক্ষেত্ৰত সমানে প্ৰযোজ্য যদিও তথাপিও সমান সুৰক্ষা প্ৰদান কৰে বুলি কোৱাটো পৰস্পৰ বিৰোধী যেন লাগে। আইনখনে বিভিন্ন পৰিসৰৰ পৰিস্থিতি আৰু সম্পৰ্কত ব্যক্তিৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা প্ৰত্যাহ্বানসমূহ মোকাবিলা কৰিব লাগিব। শ্ৰেণীবিভাজনৰ অন্তৰ্গত এই সম্পৰ্কসমূহ স্বীকাৰ কৰা, আৰু যেতিয়া কোনো আইন সভাই শ্ৰেণীবিভাজন কৰে, তেতিয়া ইয়াৰ নমনীয়তা আৰু বিচাৰ ক্ষমতা থাকিব লাগে। এই শ্ৰেণীবিভাজনসমূহ নিৰ্দিষ্ট ব্যক্তি বা বস্তু অন্তৰ্ভুক্ত বা বাদ দিয়াৰ ক্ষেত্ৰত নিখুঁত বা বৈজ্ঞানিকভাৱে নিখুঁত হ'ব নালাগে। সেয়েহে বাৰে বাৰে ঘোষণা কৰা হৈছে যে শ্ৰেণীবিভাজন ন্যায্য যদিহে ই একপক্ষীয় নহয়"।

১৪ নং অনুচ্ছেদৰ বহল শব্দায়ন, যিটো আমেৰিকান সংবিধান সমতুল্য, বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ লোকৰ সৈতে বেলেগ ধৰণে ব্যৱহাৰ কৰা চৰকাৰ আইন সৃষ্টিৰ কৰ্তৃত্ব যথেষ্ট সীমিত কৰা হৈছে। যাৰ ফলত নাগৰিক অধিকাৰৰ সমতা আৰু আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষাৰ নীতি ৰাষ্ট্ৰৰ স্বেচ্ছাচাৰী কাৰ্যৰে বিৰুদ্ধে সুৰক্ষা হিচাপেহে কাৰ্যকৰী কৰা হয়। ইয়াৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে কোনো এটা আইনক বৈষম্যমূলক আৰু অসাংবিধানিক বুলি বিচাৰ কৰোঁতে দুটা দিশ বিবেচনা কৰিব লাগিব। প্ৰথমে চাব লাগিব যে ই যিসকল ব্যক্তিৰ ওপৰত কাম কৰিব লাগে তেওঁলোকৰ মাজত সমতা পালন কৰে নেকি। বিষয়টোৰ ওপৰত এটা সঁহাৰিমূলক তথ্য অৱশ্যে বিষয়টোৰ বাবে নিৰ্ণায়ক নহ'বও পাৰে। যদিহে বিবাদিত আইনখন কেৱল এটা নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বাবে প্ৰযোজ্য বিশেষ আইন হয়, তেন্তে আদালতে আৰু অধিক অনুসন্ধান কৰিব লাগিব যে শ্ৰেণীবিভাজনটো লাভ কৰিবলগীয়া উদ্দেশ্যৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি যুক্তিসংগত ভিত্তিত প্ৰতিষ্ঠিত হয় নে নহয়?, নে ই একপক্ষীয়। এইদৰে শ্ৰেণীবিভাজনৰ যুক্তিসংগততা কেৱল সেইবোৰ ক্ষেত্ৰতহে প্ৰশ্ন উত্থাপন হয় য'ত কোনো শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিক প্ৰভাৱিত কৰা বিশেষ আইনক বৈষম্যমূলক বুলি প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হয়। কিন্তু আন ধৰণৰ আইন আছে উদাহৰণস্বৰূপে, ভূমি অধিগ্ৰহণ আইন, যিবোৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নহয়, আৰু এনে আইনসমূহৰ ক্ষেত্ৰত যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ কোনো প্ৰশ্নই ন্যায্যভাৱে উত্থাপন কৰিব নোৱাৰি। নতুবা, স্পষ্টভাৱে, ব্যক্তিগত নাগৰিকৰ বিৰুদ্ধে নিৰ্দেশিত কাৰ্যবাহী আদেশ বা অধিসূচনাক বৈষম্যমূলক বুলি কলেও ইয়াৰ সৃষ্টি হ'ব নোৱাৰে।

মন কৰিবলগীয়া যে আমেৰিকাত শেহতীয়া সিদ্ধান্তসমূহে বৈষম্যমূলক পদ্ধতিৰ সৈতে জড়িত প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'লেও আইন প্ৰণয়ন আৰু আইন প্ৰশাসন দুয়োটা দিশতে ৰাষ্ট্ৰৰ কাৰ্যকলাপক সমৰ্থন কৰাৰ প্ৰৱণতা দেখা গৈছে। বৈষম্যমূলক বুলি নিন্দা কৰা শ্ৰেণীবিভাজন পৰৱৰ্তী সময়ত আইন সভাৰ ক্ষমতাৰ ভিতৰত থকা বুলি সমৰ্থন কৰা হৈছে।

টিগনাৰ বনাম টেক্সাছ (১) গোচৰত সংখ্যাগৰিষ্ঠতাৰ মতামত পূৰ্বৰ কনলিৰ গোচৰৰ (২) ৰায়দানৰ পৰা বিচ্যুত হৈছিল। কনলিৰ গোচৰত কোৱা হৈছিল যে ইলিনয়ৰ এখন এন্টি ট্ৰাষ্ট আইন, যিয়ে ব্যৱসায়ী আৰু উৎপাদকসকলে সংঘটিত কৰাৰ সময়ত কিছুমান কাৰ্যকৰ্ম দেৱানী অপৰাধ হিচাপে গণ্য কৰিছিল কিন্তু কৃষক আৰু পশুপালকসকলে কৰাৰ সময়ত নাগৰিক অন্যান্য হিচাপে গণ্য কৰিছিল, ই আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষাৰ নীতি উলংঘা কৰিছিল। কিন্তু টিগনাৰ বনাম টেক্সাছৰ গোচৰত এই নজিৰটোক আৰু নিয়ন্ত্ৰণকাৰী বা প্ৰযোজ্য বুলি গণ্য কৰা হোৱা নাছিল।

গালফ, ক'লৰাডো এণ্ড চান্টা ফে আৰ কোম্পানী বনাম এলিছ (৩) গোচৰত টেক্সাছৰ এখন আইন অনুসৰি ৰে'লৱে কোম্পানীসমূহে তেওঁলোকৰ ৰে'লৰ দ্বাৰা নিহত বা আহত হোৱা পশুধনৰ ক্ষতিপূৰণৰ গোচৰত হেৰুৱালে খৰচৰ উপৰিও এটনীৰ মাচুল দিব লাগিব কাৰণ এই কোম্পানীবোৰে নিজৰ গোচৰত জয়ী হ'লে এনে মাচুল আদায় কৰিব নোৱাৰে। কিন্তু কেনছাছৰ এখন আইনত ৰে'লৱে কোম্পানীসমূহৰ বিৰুদ্ধে তেওঁলোকৰ কাৰ্যকলাপৰ পৰা হোৱা জুইৰ ফলত হোৱা ক্ষতিৰ বাবে গোচৰৰ সৈতে জড়িত একেধৰণৰ বিধানক এচিচন, টপেকা এণ্ড চান্টা ফে আৰ কো বনাম মেথিউছ (৪) গোচৰত বৈষম্যহীন বুলি স্বীকাৰ কৰা হৈছিল। পূৰ্বৰ গোচৰটোক কিছুমান ভিত্তিত পৃথক কৰা হৈছিল যিবোৰ ন্যায়াধীশ হাৰলানে উল্লেখ কৰিছিল যে তেওঁ নিজৰ বিৰোধী মতামতত বিবেচনা কৰিব নোৱাৰে। শেহতীয়াকৈ কোচ বনাম পাইলট কম্বাৰ্স (৫) ৰ ৰায়দানে এক উল্লেখযোগ্য পৰিৱৰ্তনক প্ৰতিনিধিত্ব কৰে। এই গোচৰটোত লুইজিয়ানাৰ পাইলটেজ আইন জড়িত আছিল যিয়ে ৰাজ্যিক পাইলট নিযুক্তিৰ অনুমতি দিছিল যদিহে নদী পাইলট কমিছনাৰৰ ৰাজ্যিক ব'ৰ্ডৰ দ্বাৰা প্ৰমাণিত হয়, যিসকল নিজেই ৰাজ্যিক পাইলট আছিল। নিৰ্ধাৰিত অৰ্হতাৰ ভিতৰত আছিল ৰাজ্যিক পাইলটৰ অধীনত এটা নিৰ্দিষ্ট সময়ৰ বাবে এপ্ৰেন্টিছশ্বিপ। কেৱল নিজৰ আত্মীয় আৰু বন্ধু-

বান্ধৱীক এপ্ৰেণ্টিছশ্বিপত ভৰ্তি কৰি ব'ৰ্ডৰ সদস্যসকলে মাজে মাজে সাধাৰণ ভাবে ৰাজ্যিক পাইলট হিচাপে নিযুক্তি দিয়াটো অসম্ভৱ কৰি তুলিছিল। আইনখনৰ সাংবিধানিকতা ৰক্ষা কৰাৰ লগতে ইয়াৰ প্ৰশাসনৰ ধৰণকো সমৰ্থন কৰি আদালতে কয় যে: কোনো এখন ৰাষ্ট্ৰৰ বাবে আইনসমূহৰ সম সুৰক্ষা নিশ্চিত কৰাৰ সাংবিধানিক প্ৰয়োজনীয়তা এটা নিৰ্দিষ্ট আৰু সঠিক সূত্ৰ সৃষ্টি আৰু প্ৰয়োগ কৰি লাভ কৰিব নোৱাৰি। এই আদালতে কেতিয়াও সেই অসম্ভৱ কামৰ চেষ্টা কৰা নাই। যি আইনে কিছুমান গোটৰ কাৰ্যকলাপক আন গোটৰ কাৰ্যকলাপক প্ৰভাৱিত কৰাৰ ধৰণতকৈ বেলেগ ধৰণে প্ৰভাৱিত কৰে, সেই আইনখন চতুৰ্দশ সংশোধনীৰ দ্বাৰা নিষিদ্ধ হোৱাটো বাধ্যতামূলক নহয়। অন্যথা, নিয়ন্ত্ৰণ গুৰুত্বপূৰ্ণ হ'লেও জনস্বার্থত ফলপ্ৰসূ নিয়ম স্থাপন কৰাটো অসম্ভৱ হ'ব। "অন্যথা জনস্বার্থত ফলপ্ৰসূ নিয়ন্ত্ৰণ প্ৰদান কৰিব পৰা নগ'ল, নিয়ন্ত্ৰণ যিমনেই প্ৰয়োজনীয় নহওক কিয়। মোৰ মতে এই সিদ্ধান্তসমূহে দৃষ্টিভংগীৰ পৰিৱৰ্তনৰ ইংগিত দিয়ে, সম সুৰক্ষাৰ সৈতে জড়িত দাবীসমূহ নিয়ন্ত্ৰণ আৰু সমাধানৰ বাবে ৰাষ্ট্ৰৰ কৰ্তৃত্বৰ প্ৰতি ক্ৰমাৎ প্ৰশংসা প্ৰদৰ্শন কৰে। তেওঁলোকে নিৰ্দিষ্ট গোচৰসমূহে উপস্থাপন কৰা সমস্যাসমূহ সমাধানৰ ক্ষেত্ৰত বিশদ প্ৰস্তুতি বা তথাকথিত "পৰীক্ষা"ৰ অকাৰ্যকৰীতাৰ ওপৰত গুৰুত্ব আৰোপ কৰে। ট্ৰুএক্স বনাম ক'ৰিগান(১) আৰু য়িক ৱ' বনাম হপকিন্স(২) গোচৰৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত প্ৰতিবাদকাৰীৰ হৈ বহু পৰিমাণে নিৰ্ভৰ কৰা হৈছিল। পূৰ্বৰ গোচৰটোত ৫:৪ সংখ্যাগৰিষ্ঠতাই নিৰ্ধাৰণ কৰিছিল যে নিয়োগকৰ্তা আৰু তেওঁলোকৰ পূৰ্বৰ কৰ্মচাৰীৰ মাজত হোৱা বিবাদৰ প্ৰতিকাৰ হিচাপে নিষেধাজ্ঞাৰ ব্যৱহাৰক অস্বীকাৰ কৰা আইনখনে আইনৰ সমান সুৰক্ষাৰ উলংঘা বুলি গণ্য কৰিছিল। কাৰণ বাকী সকলো ক্ষেত্ৰতে এনে প্ৰতিকাৰৰ অনুমতি আছিল। কিন্তু মন কৰিবলগীয়া যে ন্যায়াধীশ হোমছ আৰু ৱেণ্ডেইছকে ধৰি সংখ্যালঘুৱে নিজৰ মতামত প্ৰকাশ কৰিছিল যে এনে পাৰ্থক্য কৰাটো ৰাষ্ট্ৰৰ ক্ষমতাৰ ভিতৰত আছে আইনখন আইনখন সম্পূৰ্ণৰূপে সাংবিধানিক আছিল। এই আইনখন স্পষ্টভাৱে ব্যক্তিৰ এটা নিৰ্দিষ্ট গোটৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য আছিল, আৰু সিদ্ধান্তটোৱে এই শ্ৰেণীবিভাজনক পক্ষাতিহ্ব কৰা বুলি গণ্য কৰিছিল আৰু যিয়ে উত্তৰদাতাক বিশেষ সহায় নকৰে। আনটো ক্ষেত্ৰত ছান ফ্ৰান্সিস্কো অধ্যাদেশ, যিয়ে চহৰৰ সীমাৰ ভিতৰত ইটা বা শিলেৰে নিৰ্মিত অট্টালিকাত কাপোৰ ধোৱাৰ ব্যৱসায় চলোৱাত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰিছিল, যদিহে ইয়াৰ স্থান নিৰ্ণয় নোহোৱালৈকে প্ৰথমে

তহাৰধায়ক ব'ৰ্ডৰ সন্মতি লাভ কৰা নাছিল, সেয়া আছিল বৈষম্যমূলক আৰু অসাংবিধানিক বুলি গণ্য কৰা হৈছিল।ৰেকৰ্ডত প্ৰকাশ কৰা নিৰ্বিবাদ তথ্যসমূহ আছিল যে ছান ফ্ৰান্সিস্কোৰ ৩২০টা কাপোৰ ধোৱাৰ ভিতৰত প্ৰায় ৩১০ টা কাঠৰ নিৰ্মাণ কৰা হৈছিল আৰু ৩২০ টাৰ ভিতৰত প্ৰায় ২৪০ টা চীনৰ প্ৰজাৰ মালিকানাধীন আৰু পৰিচালিত আছিল।

আবেদনকাৰী, এজন অধ্যক্ষ আৰু তেওঁৰ প্ৰায় ২০০ দেশবাসীয়ে তেওঁলোকে বহু বছৰ ধৰি দখল কৰি থকা কাঠৰ অট্টালিকাত কাপোৰ ধোৱাৰ ব্যৱসায় চলাই নিবলৈ তহাৰধায়ক ব'ৰ্ডত আবেদন জনায়, কিন্তু প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে অনুপ্তাপত্ৰ নাকচ কৰা হৈছিল, আনহাতে চীনা জাতীয়তা নথকা ব্যক্তিৰ পৰা অহা ৮০খন আবেদনৰ সকলোবোৰেই ব্যতিক্ৰম নোহোৱাকৈ অনুমোদন জনোৱা হৈছিল।এই তথ্যসমূহৰ সৈতে মোকাবিলা কৰি আদালতে লক্ষ্য কৰিছিল: "যদিও আইনখন দেখাত ন্যায়সংগত আৰু নিৰপেক্ষ, তথাপিও যদি ইয়াক ৰাজহুৱা কৰ্তৃপক্ষই দুষ্ট দৃষ্টি আৰু অসমান হাতেৰে প্ৰয়োগ আৰু প্ৰশাসন কৰে যাতে কাৰ্যতঃ অন্যান্য আৰু অবৈধ বৈষম্যৰ সৃষ্টি হয়।"আনকি তেওঁলোকৰ অধিকাৰক যথেষ্ট প্ৰভাৱিত কৰা একেধৰণৰ পৰিস্থিতিৰ সন্মুখীন হোৱা ব্যক্তিসকলৰ মাজতো সংবিধানে এতিয়াও সম ন্যায় অস্বীকাৰ কৰাটো নিষিদ্ধ কৰিছে। মন কৰিবলগীয়া যে আইনখন "প্ৰয়োগ" কৰা হৈছিল, অৰ্থাৎ কেৱল কেইটামান বিপথগামী গোচৰত প্ৰয়োগ কৰা হোৱা নাছিল, বৰঞ্চ নিয়মিত আৰু পদ্ধতিগতভাৱে প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল,যিটোৱে জাতি আৰু ৰঙৰ ভিত্তিত এটা বিশেষ শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে শত্ৰুতাপূৰ্ণ বৈষম্য কৰিছিল।

ওপৰে ওপৰে ইয়াক ন্যায়্য যেন লাগিলেও অধ্যাদেশখন যিদৰে প্ৰয়োগ কৰা হৈছিল, তাৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে ইয়াক ইচ্ছাকৃতভাৱে বৈষম্যমূলক ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে।পৰৱৰ্তী ক্ষেত্ৰত সিদ্ধান্তৰ বিষয়ে এনেদৰে ব্যাখ্যা কৰা উদাহৰণস্বৰূপে, এচিচন টপেকা এণ্ড চান্টা ফে আৰ. বনাম মেথিউছ" (১) ইয়াক কোৱা হৈছিল "সেই ক্ষেত্ৰত চীনা সকলক কাপোৰ ধোৱাৰ ব্যৱসায় চলোৱাত বাধা দিবলৈ ব্যৱস্থা কৰা ছান ফ্ৰান্সিস্কোৰ পৌৰসভাৰ অধ্যাদেশ বাতিল কৰা হৈছিল।এই আদালতে অধ্যাদেশৰ কেৱল আখৰৰ বাহিৰেও ছান ফ্ৰান্সিস্কোত বস্তুবোৰৰ অৱস্থাৰ ওপৰত চকু ৰাখিছিল আৰু নিয়ন্ত্ৰণৰ আৱৰণত এটা পক্ষাতিহ্ব শ্ৰেণীবিভাজনৰ উদ্দেশ্য আৰু সম্পন্ন হোৱা

দেখিছিল"। অর্থাৎ এই অধ্যাদেশখন আছিল যিটো প্ৰাইভি কাউন্সিলে "ৰঙীন আইনগত সুবিধা" বুলি অভিহিত কৰিছিল যিয়ে সাংবিধানিকভাৱে অনুমোদিত কাম কৰাৰ "গুনা বা অভিনয়"ৰ অধীনত "বস্তু আৰু উদ্দেশ্যত বৈষম্য প্ৰয়োগ কৰিব বিচাৰে": মৰ্গান প্ৰ'প্ৰিয়েটাৰী লিমিটেড। v. নিউ চাউথ ৱেলছৰ বাবে কৰ উপ আয়ুক্ত (১)। এইদৰে ব্যাখ্যা কৰা হৈছে যে যিক 'ৰ' গোচৰটো এই মতৰ বাবে কোনো কৰ্তৃস্থশীল নহয় যে ৰাজহুৱা কৰ্তৃপক্ষৰ হাতত নিজৰ উদ্দেশ্যৰ বিপৰীতে স্বেচ্ছাচাৰী ব্যৱহাৰৰ দ্বাৰা অপব্যৱহাৰৰ বাবে দায়বদ্ধ হোৱাটো কোনো বিধিক বৈষম্যমূলক আৰু অসাংবিধানিক বুলি সমালোচনা কৰাৰ বাবে যথেষ্ট। কিন্তু আমেৰিকাৰ বহু আদালতৰ সিদ্ধান্তই এই ধাৰণাটো সমৰ্থন কৰে যে আইন সভাই নিজৰ ক্ষমতাৰে কোনো প্ৰশাসনিক সংস্থাক কিছুমান সীমাৰ ভিতৰত সিদ্ধান্ত লোৱাৰ কৰ্তৃস্থ অৰ্পণ কৰিব পাৰে, যাতে ই আইনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে মিল থকাটো নিশ্চিত কৰিব পাৰে, অত্যধিক পক্ষপাতিত্বমূলক নহয়। এংগেল বনাম অ' মেলি' (২) নিউয়ৰ্কৰ এটা বিধি যিয়ে ব্যক্তি বা অংশীদাৰিধ্বক নিয়ন্ত্ৰকৰ পৰা অনুজ্ঞাপত্ৰ অবিহনে ধন জমা লাভ কৰাৰ ব্যৱসায়ত জড়িত হোৱাত নিষেধাজ্ঞা আৰোপ কৰিছিল "যিজনে নিজৰ ইচ্ছা অনুসৰি অনুসৰি অনুজ্ঞাপত্ৰৰ বাবে আবেদন অনুমোদন বা অসন্মতি দিব পাৰে" তাক সাংবিধানিক বুলি কোৱা হৈছিল। নিয়ন্ত্ৰকে নিজৰ স্বেচ্ছাচাৰী হুইমত অনুজ্ঞাপত্ৰ নাকচ কৰিব পাৰে বুলি কৰা যুক্তিৰ উত্তৰত ন্যায়াধীশ হোলেমছে কয় যে, "আমি ধৰি লোৱা উচিত যে প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে নিয়ন্ত্ৰকে কিবা কাৰণত কাম কৰিব বুলি আশা কৰা হৈছিল।" এই ক্ষেত্ৰত কৰ্তব্য ভংগৰ নিৰ্দিষ্ট প্ৰতিকাৰৰ বিষয়ে আলোচনা কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। এইটো প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছে যে সুৰক্ষাৰ বিষয়ত কিছুমান বিশেষ বৃত্তিৰ বাবে অনুজ্ঞাপত্ৰৰ প্ৰয়োজনীয় বুলি ঘোষণাকৰ্তৃস্থ এখন ৰাজ্যৰ আছে।

নিউয়ৰ্ক লিবাৰমেন বনাম ভ্যান ডি কাৰ্(৩)ত নিউয়ৰ্ক চহৰৰ চেনিটেৰী কোডৰ এটা বিধানত স্থানীয় স্বাস্থ্য ব'ৰ্ডসমূহক চহৰখনত গাখীৰৰ ব্যৱসায় চলোৱাৰ বাবে অনুজ্ঞাপত্ৰ প্ৰদান বা ৰখাৰ ক্ষমতা দিয়া হৈছিল। এই বিধানৰ সাংবিধানিকতাক সমৰ্থন কৰি অতীতৰ ৰায়দান উল্লেখ কৰি ন্যায়াধীশ ডয়ে কয় :- এই গোচৰসমূহে এই প্ৰস্তাৱত কোনো সন্দেহৰ সৃষ্টি নকৰে যে প্ৰশাসনিক ব'ৰ্ডসমূহক এটা ব্যৱসায় বা ব্যৱসায় চলাবলৈ অনুমতি প্ৰদান বা ৰখাই দিবলৈ বিবেচনাধীন ক্ষমতা প্ৰদান কৰাটো সঠিক বিষয়।" ই ৰাষ্ট্ৰৰ আৰক্ষী ক্ষমতা অধিকাৰৰ উলংঘা কৰা নহয় ১৪ সংশোধনীৰ দ্বাৰা

সুৰক্ষিত। ধাৰণাটো এইটো নহয় যে ক্ষমতাটো ইচ্ছাকৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব। যদিহে প্ৰমাণিত হয় যে ৰাজ্যিক কৰ্তৃত্বৰ সমৰ্থনত কোনো ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে ক্ষমতা অন্যায়ভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে, তেন্তে এই আদালতে ব্যক্তিজনক সুৰক্ষা দিবলৈ পূৰ্বতে হস্তক্ষেপ কৰিছে, যদিহে গোচৰটোৱে ফেডাৰেল আদালতৰ এনে হস্তক্ষেপৰ অনুমতি দিয়ে। আৰু ন্যায়াধীশ হোমছে লগতে কয় যে, যদিও বিধিখনৰ পৰা দেখা নাযায় যে স্বাস্থ্য ব'ৰ্ডৰ এই কাৰ্য্যৰ যুক্তিসংগততাৰ ক্ষেত্ৰত ন্যায়িক পুনৰীক্ষণৰ আওতালৈ অনাৰ উদ্দেশ্য আছিল, তথাপিও তেওঁ এই কথাত সন্মত যে ইয়াক ১৪ সংশোধনীৰ দ্বাৰা আঘাত কৰা হোৱা নাছিল। পূৰ্বৰ আলোচনাৰ ভিত্তিত ৫(১) ধাৰাটো সম্পূৰ্ণৰূপে বা আংশিকভাৱে বৈষম্যমূলক বুলি ধৰি লোৱাটো মোৰ বাবে কঠিন যেন লাগে। ই শব্দৰ ভিত্তিত বা প্ৰয়োজনীয় অৰ্থৰ দ্বাৰাও, ব্যক্তি বা ব্যক্তিৰ শ্ৰেণীৰ মাজত বৈষম্য নকৰে; নতুবা কোনো এজনক আইনৰ আগত সমতা বা আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ কৰাৰ উদ্দেশ্যও কৰা হোৱা নাই। সঁচাকৈয়ে, ই নিজৰ শক্তিতে কোনো অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ বিচাৰৰ ক্ষেত্ৰত আইনখনত উল্লেখ কৰা বিশেষ পদ্ধতি প্ৰযোজ্য নকৰে; কাৰণ, এই ধাৰাটোৰ অধীনত ৰাজ্য চৰকাৰৰ অধিসূচনাই এই পদ্ধতিৰ প্ৰয়োগক আকৰ্ষণ কৰে। তদুপৰি, মই বুজাবলৈ চেষ্টা কৰা ধৰণে পদ্ধতিটোৱে সংশ্লিষ্ট গোচৰসমূহৰ বাবে ন্যায় বিচাৰৰ সম্ভাৱনাৰ কোনো ক্ষতি নকৰে। সাধাৰণ প্ৰক্ৰিয়াৰ পৰা কোনো ধৰণৰ পক্ষপাতিত্ব প্ৰদৰ্শন কৰা বুলি নাভাবিলে বৈষম্যৰ কোনো স্পষ্ট উদ্দেশ্য বা পৰিকল্পনা নাই। মই ইতিমধ্যে ধৰি লৈছো, নিৰ্মাণৰ ক্ষেত্ৰত, যে ধাৰা ৫(১)ই ৰাজ্য চৰকাৰক এনে অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা ৩০১টা গোচৰ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ বিচাৰৰ বাবে বিশেষ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰাৰ বিবেচনা প্ৰদান কৰে, ইয়াৰ মতে, দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন। এনে বিবেচনাক ৰাজ্য চৰকাৰে সং আৰু যুক্তিসংগতভাৱে প্ৰয়োগ কৰাটো আশা কৰা হয়, আৰু ইয়াক ন্যায়িক পৰ্যালোচনাৰ অধীনত নকৰাৰ অৰ্থ এইটো হ'ব নোৱাৰে যে ইয়াক আইনখনৰ ঘোষিত উদ্দেশ্যৰ উল্লেখ নকৰাকৈ ইচ্ছাকৃতভাৱে প্ৰয়োগ কৰাৰ উদ্দেশ্য আছিল বা, মুখ্য ন্যায়াধীশ হেৰিছে কোৱাৰ দৰে, "এটা গোচৰৰ সময়সীমা দীঘলীয়া হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে নে নাই।" এই সকলোবোৰ কাৰক বিবেচনা কৰিলে মোৰ বাবে ৫(১) ধাৰাটোক ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা বুলি সমালোচনা কৰাটো যদি ৰাজ্য চৰকাৰে নিজৰ বিবেচনাৰ অপব্যৱহাৰ বা অন্যায়ভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে, তেন্তে প্ৰশাসনিক ব্যৱস্থাক বৈষম্যমূলক বুলি

আইনগতভাৱে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিব পাৰি। কিন্তু ইয়াৰ ফলত আইনখনৰ সাংবিধানিকতাত কোনো প্ৰভাৱ নপৰে। কোনো প্ৰশাসনিক কৰ্তৃপক্ষক বিবেচনাধীন ক্ষমতা প্ৰদান কৰা আইনখন সাংবিধানিকভাৱে বৈধ নে নহয়, সেইটো এই ধাৰণা কৰি নিৰ্ধাৰণ কৰা উচিত নহয় যে এনে কৰ্তৃপক্ষই নিজৰ বিবেচনাধীনতাক ইচ্ছাকৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰিব। মুখ্য ন্যায়াধীশ কানিয়াই ড° খাৰেৰ গোচৰত(১) লক্ষ্য কৰা মতে, এনে ধাৰণাৰে আৰম্ভ কৰি আইন এখনৰ বৈধতা নিৰ্ণয় কৰাটো অনুচিত। আইনে দিয়া ক্ষমতাৰ অপব্যৱহাৰ কেতিয়াবা ঘটে; কিন্তু এনে আশংকাৰ বাবে আইনখনৰ বৈধতাক প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিব নোৱাৰি। "ইয়াৰ বিপৰীতে ধৰি ল'ব লাগিব যে কোনো ৰাজহুৱা কৰ্তৃপক্ষই নিজৰ বিধিগত ক্ষমতা প্ৰয়োগৰ ক্ষেত্ৰত সৎ আৰু যুক্তিসংগতভাৱে কাম কৰিব, আৰু বৰ্তমানৰ গোচৰটোত ৰাজ্য চৰকাৰে বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ কোনো গোচৰৰ নিৰ্দেশ দিয়াৰ আগতে, সাধাৰণ পদ্ধতিৰ অধীনত ইয়াৰ বিচাৰ অযথা দীঘলীয়া কৰিব পৰা বিশেষ বৈশিষ্ট্য আৰু পৰিস্থিতি আছে নেকি আৰু আইনৰ অধীনত দ্ৰুত বিচাৰৰ বাবে ইয়াক চিহ্নিত কৰিব পাৰে নেকি সেই বিষয়ে বিবেচনা কৰিব।

কিন্তু যুক্তি দৰ্শোৱা হৈছিল যে যদিহে এই আইনখন অকৰ্তৃত্বশীল আৰু স্বেচ্ছাচাৰীভাৱে প্ৰয়োগ কৰাৰ সম্ভাৱনা থাকে, তেন্তে ই ইয়াক অসাংবিধানিক কৰি তুলিব। এই যুক্তি এই আদালতৰ ৰোমেশ খাপাৰ বনাম মাদ্ৰাজ ৰাজ্য(২) আৰু চিন্তামন ৰাও বনাম মধ্যপ্ৰদেশ ৰাজ্য (৩) গোচৰৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি দিয়া হৈছে। স্মৰণীয় যে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ বিদ্বান ন্যায়াধীশসকলে এইটোৱেই আছিল মূল ভিত্তি আৰু সেই সিদ্ধান্তসমূহৰ প্ৰতি সন্মান জনাই মই ভাবো ইয়াত কোনো প্ৰয়োগ নাই। ৰোমেশ খাপাৰৰ ক্ষেত্ৰত অনুমোদন জনোৱাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰাদেশিক আইন প্ৰণয়নৰ সাংবিধানিকত 'জনসাধাৰণৰ সুৰক্ষা বা ৰাজহুৱা শৃংখলা বজাই ৰখা'ৰ উদ্দেশ্যে মাদ্ৰাজ প্ৰদেশত বাতৰি কাকতৰ প্ৰচাৰ নিয়ন্ত্ৰণ কৰাটো প্ৰাদেশিক চৰকাৰক আবেদনকাৰীৰ বাক আৰু মত প্ৰকাশৰ স্বাধীনতাৰ মৌলিক অধিকাৰৰ সৈতে অসঙ্গতিপূৰ্ণ বুলি প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হৈছিল সংবিধানৰ ১৯(১)(ক) অনুচ্ছেদৰ দ্বাৰা। কিন্তু বাক স্বাধীনতাৰ একমাত্ৰ প্ৰাসংগিক সাংবিধানিক সীমাবদ্ধতা আছিল যে ৰাষ্ট্ৰই ৰাষ্ট্ৰৰ নিৰাপত্তাক ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰা বা ইয়াক উফুৰাই পেলোৱাৰ বিৰুদ্ধে নিৰ্দেশিত আইন প্ৰণয়ন কৰিব পাৰে, আৰু যিহেতু বিবাদিত আইনখনে সেই স্বাধীনতা হ্ৰাস কৰাৰ অনুমোদন দি বহল পৰিসৰ সামৰি লৈছিল জনসাধাৰণৰ সুৰক্ষা সুৰক্ষিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে, ৰাজহুৱা শৃংখলা বজাই ৰখাৰ

উদ্দেশ্যে এই আদালতে ইয়াক সম্পূৰ্ণৰূপে অসাংবিধানিক আৰু বাতিলযোগ্য বুলি ধৰি লৈছিল, এই কথা পালন কৰি :-"যেতিয়া কোনো আইনে সাংবিধানিকভাৱে অনুমোদিত আৰু অনুমোদিত দুয়োটা বাধাকে সামৰি ল'ব পৰা ভাষা ব্যৱহাৰ কৰি কোনো মৌলিক অধিকাৰৰ ওপৰত বাধা আৰোপ কৰাৰ অনুমতি দিয়া যেন লাগে, তেতিয়া ইয়াক সাংবিধানিক সীমাৰ ভিতৰত প্ৰয়োগ কৰিব পৰা গ'লেও ইয়াক বজাই ৰখা সম্ভৱ নহয়, কিয়নো ইয়াক বিচ্ছিন্ন কৰিব নোৱাৰা নহয়। যেতিয়ালৈকে ইয়াক সাংবিধানে অনুমতি নিদিয়া উদ্দেশ্যত ব্যৱহাৰ কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে, তেতিয়ালৈকে আইনখনক সম্পূৰ্ণ অসাংবিধানিক আৰু অবৈধ বুলি গণ্য কৰিব লাগিব। বেলেগ ধৰণে ক'বলৈ গ'লে, যিহেতু ১৯ নং অনুচ্ছেদৰ দফা (২)ত কেৱল ৰাষ্ট্ৰৰ প্ৰতি ভাবুকিৰ ক্ষেত্ৰতহে বাক আৰু মত প্ৰকাশৰ স্বাধীনতাৰ ওপৰত বাধা আৰোপ কৰাৰ অনুমতি দিয়া হৈছে, গতিকে এনে কোনো ভাবুকি নথকা ঠাইত প্ৰয়োগ কৰিব পৰা আইনক কোনো আইনতে সাংবিধানিক বা বৈধ বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি। বিদ্বান মুখ্য ন্যায়াধীশে উল্লেখ কৰা এই অংশটোৱে এই মতামতক সমৰ্থন নকৰে যে কেৱল বিধান মণ্ডলে অনাকাঙ্ক্ষিতভাৱে কোনো আইন ব্যৱহাৰ কৰাৰ সম্ভাৱনা নাই, যদিও এনে ব্যৱহাৰ সেই ন্যায়িক পৰ্যালোচনাৰ আওতাত নাথাকে, বা কাৰ্যক্ষেত্ৰত অপব্যৱহাৰৰ সম্ভাৱনাই ইয়াক অসাংবিধানিক বুলি ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব। গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্থক্যটো হ'ল ৰোমেশ থাপাৰৰ ক্ষেত্ৰত সাংবিধান আৰম্ভ হোৱাৰ আগতেই গৃহীত হোৱা বিবাদিত আইনখনে প্ৰকৃততে ইয়াক কি ব্যৱহাৰৰ বাবে ৰখা হৈছিল, সেই বিষয়ে চিন্তা কৰিছিল, কিন্তু এনে ব্যৱহাৰ বাক স্বাধীনতাৰ ওপৰত অনুমোদিত সাংবিধানিক বাধাৰ বাহিৰত আছিল, অৰ্থাৎ আইনখনৰ অপব্যৱহাৰৰ সম্ভাৱনাৰ ভিত্তিত সমালোচনা কৰা হোৱা নাছিল বৰঞ্চ আনকি চিন্তা কৰা আৰু অনুমোদিত ব্যৱহাৰো সীমাৰ বাহিৰত থকাৰ ভিত্তিত সাংবিধানিকভাৱে অনুমোদিত নিষেধাঙাৰ সমালোচনা কৰা হৈছিল। আন সিদ্ধান্তসমূহৰ ক্ষেত্ৰতো একে মন্তব্য প্ৰযোজ্য। ওপৰত উদ্ধৃত মুখ্য ন্যায়াধীশ কনিয়াৰ পৰ্যবেক্ষণে সঠিক পন্থাৰ ইংগিত দিয়ে।

যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰাও আইনখনৰ বৈধতা বজাই ৰাখিব নোৱাৰা কোনো কাৰণ মই দেখা নাই। ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰা অনুসৰি, বিশেষ আইনৰ অধীনলৈ অনা ব্যক্তি আৰু বস্তুৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ ক্ষেত্ৰত আইন সভাক বহল অক্ষাংশৰ অনুমতি দিব লাগিব, আৰু এনে শ্ৰেণীবিভাজন সঠিক বা বৈজ্ঞানিক বৰ্জন বা অন্তৰ্ভুক্তি ভিত্তিত

নহলেও হব।ন্যায়াধীশ দাস গুপ্তাৰ মতামত মই ভাগ কৰিব নোৱাৰো যে দ্ৰুত বিচাৰৰ সুবিধা "অতি অস্পষ্ট আৰু অনিৰ্দিষ্ট" হৈছে "সুনিৰ্দিষ্ট" শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তি।আদালতে এনে বিষয়ত আইনগত ৰায়দানৰ ওপৰত কঠোৰভাৱে "নিৰ্দিষ্ট বস্তুনিষ্ঠ পৰীক্ষা" প্ৰয়োগ কৰি পৰীক্ষা কৰা উচিত নহয়।ন্যায়ালয়ে এনে গোচৰত ন্যায়াধীশ হোমছে "মোহনীয় সঠিকতা" বুলি কোৱা কথাটোৰ ওপৰত জোৰ দিব নালাগে (ট্ৰাঙ্ক বনাম ক'ৰিগান)

সমান সুৰক্ষাৰ দাবীৰ সৈতে মোকাবিলা কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আদালতে যিখিনি চাব বুলি আশা কৰা হৈছে সেয়া হ'ল বিবাদিত আইনখন "স্পৰ্শযোগ্যভাৱে বৈষম্যমূলক" নেকি, আৰু এনে প্ৰশ্নক বিবেচনা নকৰাকৈয়ে এই কথাটোৰ ওপৰত যথেষ্ট নজৰ দিয়া উচিত যে নিৰ্বাচিত প্ৰতিনিধিৰ সংখ্যাগৰিষ্ঠতাই আইনখন বনোৱা লোকসকলে তেনেকৈ ভবা নাছিল, যদিও সেয়াই নিৰ্ণায়ক নহয়। এনে আইন প্ৰণয়নৰ দাবী কৰা স্থানীয় পৰিস্থিতি আৰু পৰিস্থিতিৰ বিষয়ে কেৱল তেওঁলোকেই জানে আৰু মনত ৰাখিব লাগিব যে"বিধানসভাসমূহ আদালতৰ দৰেই জনসাধাৰণৰ স্বাধীনতা আৰু কল্যাণৰ মুখ্য ৰক্ষক"।মূলতঃ পশ্চিম বংগ বিধানসভাই এই আইনখন গৃহীত কৰাৰ উদ্দেশ্য হৈছে বিশেষ আদালত আৰু সৰলীকৃত পদ্ধতিৰ জৰিয়তে নিজৰ অধিকাৰক্ষেত্ৰত অপৰাধমূলক বিচাৰ সুশৃংখলিত আৰু ক্ষিপ্ৰতাৰে কৰা, একে সময়তে ক্ষিপ্ৰ সমাধানৰ প্ৰয়োজন বুলি বিবেচিত গোচৰৰ ন্যায়সংগত আৰু নিৰপেক্ষ বিচাৰ নিশ্চিত কৰা, চৰকাৰে নিৰ্ধাৰণ কৰা ধৰণে। ১৪ নং অনুচ্ছেদে ৰাজ্যিক বিধানসভাৰ এনে নিয়ন্ত্ৰণ ক্ষমতাক অস্বীকাৰ কৰা বুলি মই নাভাবো।কোনো আইনক বৈষম্যমূলক নহয় বুলি গণ্য কৰাট কৰাৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে বৈষম্যমূলক প্ৰয়োগৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত ব্যক্তিসকলক কোনো প্ৰতিকাৰ অবিহনে এৰি দিয়া। আমি আলোচনা কৰা মতে প্ৰশাসনিক পক্ষত ৰাষ্ট্ৰই গ্ৰহণ কৰা পদক্ষেপক সম সুৰক্ষাৰ উলংঘা বুলিও প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰিব পাৰি আৰু অসাংবিধানিক বুলি গণ্য কৰিব পাৰি।

সেইটোৱে আমাক বৰ্তমানৰ গোচৰটোত জাৰি কৰা অধিসূচনাৰ বৈধতাৰ বিবেচনালৈ লৈ যায়।স্লোডেন বনাম হিউজে (২) গোচৰত এইটো প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল যে ৰাজ্যিক বিষয়াসকলে ৰাজ্যিক বিধি অন্যায়ভাৱে কাৰ্যকৰী কৰাৰ ফলত যি সকল ভুক্তভুগী হৈছিল সেইসকলক একেধৰণৰ ব্যৱহাৰ কৰা উচিত তেওঁলোকৰ প্ৰতি অসমান ব্যৱহাৰ

কৰা হয়, যদিহে সমান সুৰক্ষাৰ উলংঘা কৰাৰ ইচ্ছাকৃত বা উদ্দেশ্যপ্ৰণোদিত বৈষম্য কৰাৰ কোনো প্ৰমাণ নাথাকে। এইটো কোনো বিশেষ শ্ৰেণী বা ব্যক্তিৰ সন্দৰ্ভত গ্ৰহণ কৰা ব্যৱস্থাৰ কাৰ্য্যত স্পষ্ট হ'ব পাৰে, বা ইয়াক কেৱল এটা ব্যক্তি বা এটা শ্ৰেণীক আন এটা শ্ৰেণীৰ ওপৰত অনুকূল কৰি ৰখাৰ বৈষম্যমূলক ডিজাইন দেখুওৱা বাহ্যিক প্ৰমাণৰ দ্বাৰাহে দেখুওৱা হ'ব পাৰে যিটো কাৰ্য্যৰ পৰাই অনুমান কৰিব নোৱাৰি। কিন্তু বৈষম্যমূলক উদ্দেশ্য আনুমানিক হলে নহব; স্পষ্ট আৰু ইচ্ছাকৃতভাৱে বৈষম্যৰ কৰাৰ প্ৰমাণ থাকিব লাগিব বৰ্তমানৰ গোচৰটোত কোনো ধৰণৰ বৈষম্যমূলক উদ্দেশ্য ৰ দ্বাৰা ৰাজ্য চৰকাৰ প্ৰভাৱিত হৈছিল বুলি প্ৰমাণ কৰাৰ কোনো প্ৰচেষ্টা কৰা হোৱা নাই। আনহাতে, অভিলেখত প্ৰকাশ পোৱা তথ্যই গোচৰটো বিচাৰৰ বাবে বিশেষ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰাটো ন্যায্যতা প্ৰদান কৰা যেন লাগিব।

ন্যায়াধীশ চক্ৰৱৰ্তীয়ে কোৱাৰ দৰে "যি অধিসূচনাৰ দ্বাৰা আনোৱাৰ আলী ছিৰকাৰৰ গোচৰ (ইয়াত প্ৰতিবাদী)ক বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়া হৈছিল যিটো কেৱল সেই গোচৰৰ সৈতে জড়িত নাছিল বৰঞ্চ আৰু পাঁচটা গোচৰ সামৰি লৈছিল যাৰ প্ৰতিটোতে অভিযুক্তৰ সংখ্যা কেইবাজনো আছিল। আনোৱাৰ আলীৰ গোচৰটোতেই আন ৪৯ জন অভিযুক্ত আছিল। এই সকলোবোৰ গোচৰ জেছপ এণ্ড কোম্পানীৰ চৌহদত সশস্ত্ৰ অভিযানৰ সৈতে জড়িত আছিল যি সময়ছোৱাত বৃহৎ পৰিসৰত অতি নিৰ্ভুৰ অপৰাধ সংঘটিত হৈছিল আৰু অভিযানৰ পিছৰ কাণ্ডৰ সৈতে জড়িত আছিল।

গোচৰবোৰ অতি ব্যতিক্ৰমী চৰিত্ৰৰ আছিল বুলি একেবাৰেই প্ৰশ্ন উত্থাপন হ'ব নোৱাৰে আৰু যদিও সংঘটিত অপৰাধসমূহ কাৰিকৰীভাৱে ভাৰতীয় দণ্ডবিধি, ভাৰতীয় অস্ত্ৰ আইন আৰু উচ্চ বিস্ফোৰক আইনত সংজ্ঞায়িত অপৰাধ আছিল, তথাপিও এই বুলি কোৱাটো ভুল হ'ব যে এই গোচৰসমূহৰ অপৰাধীসকল সাধাৰণ অপৰাধীৰ সৈতে একে শ্ৰেণীৰ আছিল, একে অপৰাধ সংঘটিত কৰিছিল বা অপৰাধীৰ সকলে কৰা কাৰ্য্যসমূহ সাধাৰণ ধৰণৰ আছিল বুলি এই সকলোবোৰ গোচৰ পুনৰ গুৰুতৰ অশান্তিৰ পৰাই উদ্ভৱ হৈছে যিয়ে বিচাৰ বিভাগৰ মতে সংগঠিত বিদ্ৰোহৰ প্ৰকৃতিৰ অংশ লৈছিল।"

এই তথ্যসমূহৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি মোৰ বোধেৰে ৰাজ্য চৰকাৰে এই গোচৰসমূহ বিশেষ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ইচ্ছাকৃতভাৱে বা বৈষম্যমূলক উদ্দেশ্যেৰে কাম কৰিছে

বুলি কোৱাটো অসম্ভৱ যেন লাগে, কাৰণ স্পষ্টভাৱে এনে বিশেষ বৈশিষ্ট্য আছে যিয়ে এই গোটৰ গোচৰসমূহৰ তুলনাত দ্ৰুত নিষ্পত্তিৰ প্ৰয়োজন বুলি চিহ্নিত কৰে সাধাৰণ পদ্ধতিৰ অধীনত সম্ভৱ হ'ব, আৰু বৈষম্যমূলক ব্যৱহাৰৰ অভিযোগ বিফল হ'ব লাগিব। এই আবেদনখনৰ লগতে ১৯৫১ চনৰ ২৯৮ নং আপীলটোও মই অনুমতি দিম(পশ্চিম বংগ ৰাজ্য বনাম গজেন মালি) যিয়ে একেবোৰ প্ৰশ্নৰ উত্থাপন কৰে। ন্যায়াধীশ ফজল আলীয়ে কয়-মই এই সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছো যে এই আপীলসমূহ খাৰিজ কৰা উচিত, আৰু যিহেতু সেইটোৱেই মোৰ কেইবাজনো সহকৰ্মীয়েও যি সিদ্ধান্তত উপনীত হৈছে আৰু তেওঁলোকে ইয়াৰ সমৰ্থনত অতি সম্পূৰ্ণ আৰু বিশদ ৰায় লিখিছে, গতিকে মই তেওঁলোকে কোৱা কথাখিনিৰ পৰিপূৰক হ'ব, গোচৰটোত উত্থাপিত কিছুমান গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাক মই কেনেদৰে চাওঁ সেই বিষয়ে চমুকৈ উল্লেখ কৰিম।

পিছলৈ বিবাদিত আইনখন (১৯৫০ চনৰ পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন ১০, যাক ইয়াৰ পিছত "আইন" বুলি কোৱা হ'ব) দ্বাৰা সলনি কৰা পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত অধ্যাদেশ, ১৯৪৯, বৈধ অধ্যাদেশ আছিল যেতিয়া ইয়াক ১৯৪৯ চনৰ ১৭ আগষ্টত জাৰি কৰা হৈছিল। ১৯৫০ চনৰ ১৫ মাৰ্চৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱা আৰু পূৰ্বৰ অধ্যাদেশৰ সঠিক প্ৰতিলিপি হোৱা এই আইনখন সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সম্ভাৱ্য উলংঘাৰ বাবে সাংবিধানিকভাৱে অবৈধ নেকি সেয়া আমি নিৰ্ণয় কৰিব লাগিব।

এই প্ৰশ্নৰ সৈতে মোকাবিলা কৰাৰ সময়ত তলত উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহ মনত ৰাখিব লাগিব:--

(১) আইনখন প্ৰণয়নকাৰীসকলে কেৱল ১৯৪৯ চনৰ অধ্যাদেশৰ বিধানসমূহ প্ৰতিলিপি কৰিলে যিটো বৰ্তমানৰ সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ দৰে কোনো বিধান নথকাৰ সময়ত জাৰি কৰা হৈছিল।

(২) ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সৈতে মিল থকা আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ বিধানে সেই সংবিধান বলবৎ হোৱাৰ পিছৰে পৰা আমেৰিকাৰ ন্যায়াধীশসকলৰ মতামত বহু পৰিমাণে প্ৰয়োগ কৰিছে, যিসকলে যুক্তিসংগত সীমাৰ ভিতৰত ইয়াৰ প্ৰয়োগ সীমিত কৰাৰ প্ৰচেষ্টা সত্ত্বেও কৰিবলগীয়া হৈছে কেইবাখনো আইন আৰু কাৰ্যবাহী আইনক

অসাংবিধানিক বুলি ঘোষণা কৰা। এই বিধানটোক কেন্দ্ৰ কৰি যি বিস্মৃত কেছ ল'ৰ বিকাশ ঘটিছে, ইয়াৰ বহল ভাষাক কেনেকৈ বিভিন্ন ধৰণে ব্যাখ্যা কৰিব পাৰি আৰু ইয়াক কেনেকৈ বহু পৰিসৰৰ পৰিস্থিতিত প্ৰয়োগ কৰা হৈছে, সেই কথাও স্পষ্ট কৰি তুলিছে।

(৩) ১৪ নং অনুচ্ছেদটো যিমানেই ব্যাপকভাৱে লিখা হৈছে, সিমানেই বেছি নহ'লেও আমেৰিকান সংবিধানত ইয়াৰ সমকক্ষতকৈ বহলভাৱে শব্দৰে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে আৰু ই কিছুমান অসুবিধাজনক ফলাফলৰ সূচনা কৰাটো নিশ্চিত আৰু সংবিধানৰ পূৰ্বৰ কিছুমান আইনক গুৰুতৰভাৱে প্ৰভাৱিত কৰাটো নিশ্চিত।

(৪) ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অৰ্থ আৰু পৰিসৰ এই আদালতৰ পূৰ্বৰ দুটা সিদ্ধান্তত বিশদভাৱে ব্যাখ্যা কৰা হৈছে আদালত, সেই কেইটা হল- চিৰঞ্জিত লাল চৌধুৰী বনাম দ্য ইউনিয়ন অৱ ইণ্ডিয়া এণ্ড অদাৰ্ছ (১) আৰু দ্য ষ্টেট অৱ বস্বে এণ্ড আনদাৰ বনাম এফ.এন. বালছৰা চি), আৰু সেই সিদ্ধান্তসমূহত উল্লেখ কৰা নীতিসমূহ বৰ্তমানৰ গোচৰটোৰ সিদ্ধান্ত লওঁতে লক্ষ্য ৰাখিব লাগিব। যাৰে এটা নীতি হ'ল ১৪ নং অনুচ্ছেদটো একে পৰিস্থিতিত ৰখা সকলো ব্যক্তিক আইনগত বৈষম্যৰ পৰা ৰক্ষা কৰিবলৈ ৰচনা কৰা হৈছে। আৰু যদি বিধায়িনী দলে বিধানসভাৰ উদ্দেশ্যে ব্যক্তিক যুক্তিসংগতভাৱে শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ যত্ন লয় আৰু যদি ই কোনো সুনিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ সকলো ব্যক্তিৰ সৈতে সমানে কাম কৰে, তেন্তে আইন প্ৰযোজ্য নহয় বুলি ভিত্তি কৰি সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ কৰাৰ অভিযোগৰ বাবে ই মুকলি নহয় আন ব্যক্তিলৈ। যদিহে আইন সভাই আইনৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যক্তিৰ যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন কৰে আৰু স্পষ্টভাৱে নিৰ্ধাৰিত শ্ৰেণীৰ ভিতৰৰ সকলো ব্যক্তিকে সমানে ব্যৱহাৰ কৰে, তেন্তে কেৱল আইনখনে আন ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰতো বিস্মৃত নহয় বুলিয়েই সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ কৰাৰ অভিযোগ উত্থাপন কৰিব নোৱাৰি।

(৫) যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন পৰীক্ষাৰ কোনো অন্তৰ্নিহিত পবিত্ৰতা বা নিৰপেক্ষ গুৰুত্ব নাই। কিন্তু সমতাৰ নীতিৰ অভিযোগ উলংঘাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি আইন আৰু চৰকাৰী কাৰ্যৰ প্ৰত্যাহ্বানৰ মোকাবিলা কৰাৰ বাবে ই নিঃসন্দেহে এক মূল্যবান মাপকাঠী হিচাপে প্ৰমাণিত হৈছে।

(৬) পূৰ্বৰ দুটা অনুচ্ছেদৰ ভিত্তিত প্ৰত্যাছান জনোৱা আইনখনৰ বৈধতাক ন্যায্যতা প্ৰদান কৰাৰ এটা পদ্ধতি হ'ল ইয়াৰ নিৰ্ধাৰিত পদ্ধতি প্ৰয়োগ কৰিবলগীয়া ব্যক্তি বা অপৰাধৰ যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল বুলি প্ৰমাণ কৰা। গতিকে আইনখন সঁচাকৈয়ে এনে শ্ৰেণীবিভাজনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল নে নহয় সেইটো নিৰ্ণয় কৰাটো অতি প্ৰয়োজনীয়। এই প্ৰস্তাৱনামূলক মন্তব্যসমূহৰ সৈতে মই গোচৰটোৰ কিছুমান অধিক গুৰুত্বপূৰ্ণ দিশৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিবলৈ আগবাঢ়িম।

প্ৰথমতে মন কৰিবলগীয়া কথাটো হ'ল যে প্ৰস্তাৱনাটোৰ আইনখনে কিছুমান অপৰাধৰ দ্ৰুত বিচাৰক ইয়াৰ উদ্দেশ্য হিচাপে উল্লেখ কৰিছে। এতিয়া, ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতা (যিখনক ইয়াৰ পিছত "সংহিতা" বুলি কোৱা হ'ব) নিৰ্মাতাসকলেও কিছুমান বিশেষ শ্ৰেণীৰ গোচৰত ক্ষিপ্ৰ বিচাৰ হোৱাৰ বাঞ্ছনীয়তাৰ প্ৰতি সজীৱ আছিল আৰু এই উদ্দেশ্যেৰে তেওঁলোকে চাৰিটা ভিন্ন গোট তৈয়াৰ কৰিছিল চাৰিটা শ্ৰেণীৰ গোচৰৰ বিচাৰৰ বাবে বিধান, এইবোৰ হৈছে সাৰাংশ বিচাৰ, চমন গোচৰৰ বিচাৰ, ৱাৰেণ্ট গোচৰৰ বিচাৰ আৰু চেচন আদালতে বিচাৰ কৰিব পৰা গোচৰৰ বিচাৰৰ সৈতে জড়িত বিধান। বহলভাৱে ক'বলৈ গ'লে এই বিভিন্ন বিধানসমূহ প্ৰয়োগ কৰাৰ উদ্দেশ্যে তেওঁলোকৰ অপৰাধসমূহৰ শ্ৰেণীবিভাজন অপৰাধসমূহৰ গুৰুতৰ প্ৰকৃতি অনুসৰি আছিল যদিও সাৰাংশ বিচাৰৰ বাবে উপযুক্ত অপৰাধসমূহৰ শ্ৰেণীবিভাজনত বিচাৰ কৰা দগুধীশৰ অভিজ্ঞতা আৰু ক্ষমতাও বিবেচনা কৰা হৈছিল। এই বিধানসমূহৰ শুদ্ধ ফলাফল হ'ল যে যিবোৰ অপৰাধৰ বিচাৰ চমন গোচৰতকৈ অধিক ক্ষীপ্ৰতাৰে কৰিব পাৰি, চমন গোচৰৰ বিচাৰ ৱাৰেণ্ট গোচৰতকৈ অধিক ক্ষীপ্ৰতাৰে কৰিব পাৰি, আৰু ৱাৰেণ্ট গোচৰৰ বিচাৰ চমন গোচৰতকৈ অধিক ক্ষীপ্ৰতাৰে কৰিব পাৰি। সংহিতাখনৰ নিৰ্মাতাসকলে সাধাৰণতে এই মতামত লোৱা যেন লাগে যে অপৰাধ যিমানেই গুৰুতৰ হ'ব সিমানেই ইয়াৰ বিচাৰৰ পদ্ধতি বিশদ হ'ব লাগে, যিটো নিঃসন্দেহে বুজিব পৰা দৃষ্টিভঙ্গী আছিল, আৰু কোনেও পৰামৰ্শ দিয়া নাই যে তেওঁলোকৰ অপৰাধৰ শ্ৰেণীবিভাজন চাৰিটা বেলেগ বেলেগ পদ্ধতিত বিচাৰ কৰাতো অযুক্তিকৰ।

বিবাদিত আইনখনে সংহিতাত অনুসৰণ কৰা শ্ৰেণীবিভাজনৰ নীতিক সম্পূৰ্ণৰূপে আওকাণ কৰিছে আৰু ই প্ৰয়োজ্য হ'বলগীয়া অপৰাধ বা গোচৰসমূহৰ বিশেষত্ব বা শ্ৰেণীবিভাজনৰ কোনো প্ৰচেষ্টা নকৰাকৈয়ে নতুন পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ

আগবাঢ়িছে। সঁচাকৈয়ে আইনখনৰ আটাইতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ ধাৰা, ৫ নং ধাৰাত, কঠোৰভাবে কোৱা হৈছে যে "বিশেষ আদালতে এনে অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰ বা শ্ৰেণীৰ বিচাৰ কৰিব, যিদৰে ৰাজ্য চৰকাৰে লিখিত ভাৱে সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশ দিয়ে। মোৰ সন্মানীয় সহকৰ্মীসকলৰ দৰেই মোৰো একে মতামত আছে যে আইনখনৰ প্ৰস্তাৱনাত ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ উল্লেখক শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভেটি হিচাপে দাবী কৰাটো এনে এক ব্যাখ্যা হ'ব যিয়ে আইনখনৰ প্ৰকৃত বিষয়বস্তুৰ বাহিৰলৈ গৈ ইয়াৰ লেখকসকলৰ উদ্দেশ্যৰ আৰোপ কৰে যিবোৰ কেতিয়াও উদ্দেশ্য কৰা হোৱা নাছিল। মই পূৰ্বে উল্লেখ কৰা মতে এই আইনখন পূৰ্বৰ অধ্যাদেশৰ সঠিক প্ৰতিৰূপ, যিখন বৰ্তমানৰ সংবিধান গৃহীত হোৱাৰ পূৰ্বে প্ৰণয়ন কৰা হৈছিল। যিহেতু সেই সময়ত উক্ত অনুচ্ছেদটো নাছিল, সেয়েহে ১৪ নং অনুচ্ছেদটো অধ্যাদেশৰ প্ৰস্তুতকাৰীসকলে বিবেচনা কৰিব নোৱাৰিলেহেঁতেন।

দ্বিতীয়টো মন কৰিবলগীয়া কথা হ'ল যে এই আইনখনে সামৰি লোৱা ক্ষেত্ৰাধিকাৰত দুটা সমান্তৰাল পদ্ধতিৰ সহায়স্থানৰ সূচনা কৰিছে—এটা সংহিতাত উল্লেখ কৰা আৰু আনটো আইনখনত। ফলস্বৰূপে আইনখনৰ বিধানসমূহে কিছুমান অনিয়মিত ফলাফল দিয়াৰ সম্ভাৱনা আছে, যাৰ কিছুমানৰ ৰূপৰেখা তলত উল্লেখ কৰিব পাৰি:—

(১) এটা গুৰুতৰ অপৰাধৰ বিচাৰ আইনত উল্লেখ কৰা পদ্ধতি অনুসৰি, আনহাতে কম গুৰুতৰ অপৰাধৰ বিচাৰ সংহিতাত উল্লেখ কৰা পদ্ধতি অনুসৰি হ'ব পাৰে।

(২) কোনো বিশেষ অপৰাধৰ অভিযোগত অভিযুক্ত এজন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে আইনৰ অধীনত বিচাৰ হ'ব পাৰে আনহাতে একে অপৰাধৰ অভিযোগত অভিযুক্ত আন এজন অভিযুক্ত ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে সংহিতাৰ অধীনত বিচাৰ হ'ব পাৰে।

(৩) কোনো বিশেষ গোট বা অপৰাধৰ শ্ৰেণীৰ অন্তৰ্গত কিছুমান অপৰাধৰ বিচাৰ আইনৰ অধীনত হ'ব পাৰে আনহাতে একে গোট বা শ্ৰেণীৰ অন্যান্য অপৰাধৰ বিচাৰ সংহিতাৰ অধীনত হ'ব পাৰে। মোৰ কিছুমান বিদ্বান সহকৰ্মীয়ে আইনখনৰ বিধানসমূহ পৰীক্ষা কৰি দেখুৱাইছে যে দুটা পদ্ধতিৰ ভিতৰত এটা আইনত আৰু আনটো সংহিতাত নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে—পিছৰটোৱে অভিযুক্তক নিজৰ পক্ষ ৰক্ষাৰ উদ্দেশ্যে প্ৰথমটোতকৈ অধিক সুবিধা প্ৰদান কৰে; আৰু যদি এবাৰ এইটো প্ৰতিষ্ঠা হয় যে

অভিযুক্তৰ বাবে এটা পদ্ধতি আনটোতকৈ কম সুবিধাজনক বুলি হ'লে আইনৰ অধীনত গঠিতবিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰা যিকোনো ব্যক্তিৰ কৰে, যিসকলে আইনখনৰ অবিহনে সংহিতাৰ অধিক বিশদ পদ্ধতি অনুসৰি বিচাৰৰ অধিকাৰী হ'লহেঁতেন, তেওঁলোকে বৈধভাৱে প্ৰশ্ন কৰিব পাৰে যে- মোৰ বিৰুদ্ধে এই বৈষম্য কিয় কৰা হৈছে আৰু মোক কিয় এনে এটা পদ্ধতিত বিচাৰ কৰা হৈছে যিটোত সাধাৰণ পদ্ধতিৰ পদ্ধতিৰ দৰে একো সুবিধা নাই আৰু যিয়ে আনকি নিজৰ প্ৰতিৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত পক্ষপাতিত্বৰ সম্ভাৱনাও বহন কৰে?

এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ সেইটোৱেই হ'ব বুলি পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল আইনখন সকলো ব্যক্তি আৰু অপৰাধৰ ক্ষেত্ৰত সাৰ্বজনীনভাৱে প্ৰযোজ্য হোৱাৰ বাবে কোনো নিৰ্দিষ্ট গোচৰ বা ব্যক্তিৰ গোচৰ প্ৰতি পক্ষপাতিত্ব প্ৰদৰ্শন নকৰে বুলি প্ৰস্তাৱ কৰা হৈছিল। বৈষম্যৰ যিকোনো অভিযোগ কাৰ্যবাহী কৰ্তৃপক্ষৰ কাৰ্য্যৰ প্ৰতিহে নিৰ্দেশিত হ'ব পাৰে যদিহে আইনখনৰ অপব্যৱহাৰ কৰা হয়। এই ধৰণৰ যুক্তিয়ে অৱশ্যে অসুবিধাটো সমাধান কৰিব পৰা যেন নালাগে। ইয়াক মানি লোৱাৰ ফল হ'ব যে য'ত বৈষম্য যথেষ্ট স্পষ্ট তাতো কেৱল প্ৰকাশ হোৱাৰ বাবেই আইনখনক প্ৰত্যাহ্বান জনাব নোৱাৰি আৰু কাৰ্যবাহী কৰ্তৃপক্ষৰ কাৰ্য্যকো প্ৰত্যাহ্বান জনাব নোৱাৰি আইনখন পৰিচালনা কৰা বাবে, কাৰণ সেই কৰ্তৃপক্ষই ক'ব:-আইনৰ অধীনত কাম কৰি থকাৰ বাবে মই দোষী নহয়।'এয়া স্পষ্ট যে যদি যুক্তিটো মানি লোৱা হয় তেন্তে ১৪ নং অনুচ্ছেদটো সহজেই পৰাস্ত হ'ব পাৰে। মই বিশ্বাস কৰোঁ যে যুক্তিৰ ক্ৰটিটো নিহিত হৈ আছে এই কথা স্বীকাৰ কৰাত অৱহেলা কৰা যে কথিত সূক্ষ্ম বৈষম্য আইনখনৰ ভিতৰতে নিহিত হৈ আছে। যেতিয়াই কোনো বৈষম্য কৰা হ'ব তেতিয়াই এনে বৈষম্য শেষত ইয়াৰ পৰাই অনুসন্ধানযোগ্য হ'ব। আইনখনে নিজেই এনে এক পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰিছে যিটো সাধাৰণ পদ্ধতিতকৈ অভিযুক্তৰ বাবে কম সুবিধাজনক, আৰু এই তথ্যই সকলো ক্ষেত্ৰতে আইনখন প্ৰয়োগৰ ফলত হ'ব পৰা বৈষম্যৰ মূল কাৰণ হ'ব লাগিব।

যুক্তিৰ কালছোৱাত এইবুলি পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল যে আইনখন দুটা ভিন্ন আৰু সুকীয়া ভিত্তিত সমালোচনাৰ বাবে মুকলি হৈ আছে, এইবোৰ হ'ল-

(১) বিবেচনা কৰিবলগীয়া প্ৰথম কথাটো হ'ল ইয়াৰ বাবে সম্ভাৱনাময়ভাৱে বিধানসভাৰ কৰ্তৃপক্ষৰ অত্যধিক প্ৰত্যয়ৰ প্ৰয়োজন হয়, যিটো কাৰ্যতঃ এনে কৰ্তৃপক্ষ

পৰিত্যাগ কৰাৰ সমান। কাৰণ ই কাৰ্যপালিকাক কোনো স্পষ্ট মানদণ্ড বা নিৰ্দেশনা নিদিয়াকৈ নিৰ্ধাৰিত পদ্ধতি ব্যৱহাৰৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰে।

(২) যে ই সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰে। প্ৰথম সমালোচনা যিটো কোনো কাৰণতে ভিত্তিহীন নহয়, সম্ভৱতঃ ১৯৫১ চনৰ বিশেষ উল্লেখ নং ১, দিল্লী আইন আইন, ১৯১২ ইত্যাদি(১)ত এই আদালতৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰি পূৰণ কৰিব পাৰি, কিন্তু দ্বিতীয় সমালোচনা ইমান সহজে পূৰণ কৰিব নোৱাৰি, যিহেতু অনিয়ন্ত্ৰিত বৈষম্যমূলক কৰ্ম কৰিবলৈ কৰ্তৃস্থ দিয়া আইনখনক ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ প্ৰভাৱ নেপেলোৱাকৈ থাকিব নোৱাৰে আৰু ইয়াৰ উত্তৰ এইতো হ'ব নোৱাৰে যে কম বেছি পৰিমাণে সীমাহীন ক্ষমতা থকা বিধান মণ্ডলে সেই ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰিছে বুলি ক'লেই উত্তৰ নাপাব আৰু বুজাই নিদিয়াকৈ বিধান মণ্ডলে ক্ষমতা অৰ্পণ কৰিব পাৰে বুলি কোৱাটো সঠিক উত্তৰ নহয়।

কৌতুহলজনকভাৱে মই যিটোক আইনখনৰ আটাইতকৈ দুৰ্বল বিন্দু বুলি গণ্য কৰোঁ (অৰ্থাৎ ইয়াৰ খচৰা এনে সাধাৰণ শব্দৰে খচৰা প্ৰস্তুত কৰা) সেইটোৱেই ইয়াৰ মূল শক্তি আৰু যোগ্যতা বুলি কোৱা হয়, কিন্তু সঁচাকৈয়ে মই দেখা নাপাওঁ যে ভাষাৰ সাধাৰণতাই যিয়ে সীমাহীন কৰ্তৃস্থ দিয়ে বৈষম্যমূলক ব্যৱস্থাই আইনখনক বচাব পাৰে। কৌতুহলজনকভাৱে মই যিটোক আইনখনৰ আটাইতকৈ দুৰ্বল বিন্দু বুলি গণ্য কৰোঁ (অৰ্থাৎ ইয়াৰ খচৰা এনে সাধাৰণ শব্দৰে খচৰা প্ৰস্তুত কৰা) সেইটোৱেই ইয়াৰ মূল শক্তি আৰু যোগ্যতা বুলি কোৱা হয়, কিন্তু সঁচাকৈয়ে মই দেখা নাপাওঁ যে ভাষাৰ সাধাৰণতাই যিয়ে বৈষম্যৰ সীমাহীন কৰ্তৃস্থ দিয়ে কেনেকৈ আইনখনক বচাব পাৰে।

আমেৰিকাৰ কিছুমান গোছৰত "উদ্দেশ্যপূৰ্ণ বা ইচ্ছাকৃত বৈষম্য"ৰ উল্লেখ আছে, আৰু যুক্তি দিয়া হৈছিল যে যদিহে আমি আইনখনৰ আঁৰত বৈষম্য কৰিবলৈ থকা কোনো দুষ্ট উদ্দেশ্য বা ইচ্ছাকৃত পৰিকল্পনা আৱিষ্কাৰ কৰিব নোৱাৰো, তেন্তে ইয়াক লৈ বিবাদ কৰিব নোৱাৰি।

মন কৰিবলগীয়া যে মই যিবোৰ শব্দ উদ্ধ কমাৰ ভিতৰত ৰাখিছো, সেইবোৰ আমেৰিকাৰ কেইটামান কাৰ্যপালিকা বিপৰীতে কৰা গোছৰত ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে,

হৈছে, য'ত কিছুমান আইন নিৰাপদ বুলি ধৰা পৰিছিল যদিও সেইবোৰ ৰাজহুৱা কৰ্তৃপক্ষই "এটা বেয়া চকু আৰু এটা অসমান হাত" লৈ প্ৰশাসন কৰিছিল।

মই অতি সন্মানেৰে পৰামৰ্শ দিওঁ যে বৈষম্য "উদ্দেশ্যপূৰ্ণ বা ইচ্ছাকৃত" হোৱাৰ প্ৰমাণ নাথাকিলে সমতাৰ দফাটো উলংঘা নহ'ব বুলি কোৱাটো অত্যন্ত অসুৰক্ষিত হ'ব। মোৰ মতে প্ৰকৃত স্থিতি এনেধৰণৰ:-সাধাৰণ নিয়ম অনুসৰি আইনখন যদি ন্যায়সংগত আৰু ভাল হয় তেন্তে ইয়াক পৰিচালনা কৰিবলগীয়া ৰাজহুৱা কৰ্তৃপক্ষক সুৰক্ষিত কৰা হ'ব। এই সাধাৰণ নিয়মৰ অৱশ্যে এটা ব্যতিক্ৰম আছে, যিটো তেতিয়াই কামত আহে যেতিয়া আইনখনৰ প্ৰয়োগত বেয়া উদ্দেশ্যৰ প্ৰমাণ পোৱা যায়। মূল প্ৰশ্নটো অৱশ্যে এতিয়াও আছে যে আইনখন নিজেই ন্যায় আৰু ভাল নেকি, যিটো মূলতঃ আইনখনৰ নিৰ্দিষ্ট বিধানসমূহৰ ভিত্তিত বিচাৰ কিৰিব লাগিব। মন কৰিবলগীয়া যে ১৪ নং অনুচ্ছেদত উদ্দেশ্যৰ কোনো উল্লেখ নাই আৰু সেই অনুচ্ছেদৰ অভিযোগ হৈছে সম ব্যৱহাৰ। মই ভাবো যেতিয়া সংবিধানে ইতিমধ্যে স্পষ্ট আৰু বস্তুনিষ্ঠ পৰীক্ষা এটা প্ৰদান কৰিছে তেতিয়া বিষয়ভিত্তিক পৰীক্ষা ব্যৱহাৰ কৰাটো বিপদজনক হ'ব।

মই স্বীকাৰ কৰিব লাগিব যে মই আইনখনক কেনেকৈ ৰক্ষা কৰিব পাৰি সেই কথা ভাবিবলৈ বহুত চেষ্টা কৰি আহিছো, আৰু ইয়াৰ সমৰ্থনত মোৰ মনলৈ অহা আটাইতকৈ ভাল যুক্তিটো আছিল এইটো:-আইনখনক ভাল বুলি ধৰিব লাগে, কাৰণ ইয়াত ন্যায় আৰু সঠিক বিচাৰৰ সকলো প্ৰয়োজনীয় বস্তু সন্নিবিষ্ট কৰা হৈছে, যেনে, (১) অভিযোগৰ জাননী, (২) শুনানিৰ অধিকাৰ আৰু পৰীক্ষাৰ অধিকাৰ আৰু বিচাৰৰ প্ৰমাণ খণ্ডন কৰা অধিকাৰ, (৩) আইনী সাহায্যৰ সুবিধা, আৰু (৪) এখন নিৰপেক্ষ আৰু অভিজ্ঞ আদালতৰ দ্বাৰা বিচাৰ। যদি এইবোৰেই প্ৰয়োজনীয়তা, গতিকে মই যুক্তি দিলোঁ যে যাৰ বাবে সকলো অভিযুক্ত ব্যক্তি সমানে অধিকাৰী, তেন্তে সেই সকলোবোৰ প্ৰয়োজনীয়তা নিশ্চিত কৰা এটা বিশেষ পদ্ধতি আন পদ্ধতিৰে সলনি কৰিব নহয়, যদিহে এনে প্ৰতিস্থাপন প্ৰশাসনিক প্ৰয়োজনীয়তাৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় বা ৰাজহুৱাভাৱে বিচৰা হয়, যদিও সেই নতুন পদ্ধতিটো সাধাৰণ পদ্ধতিৰ পৰা পৃথক আৰু কম বিশদ হয়। মোৰ বাবে ইটোৱেই আইনখনৰ সপক্ষে সৰ্বোত্তম যুক্তি যেন লাগিল কিন্তু যিমানেই ভাবিলোঁ সিমানেই মোৰ বোধ হ'ল যে ই সমস্যাটোৰ সম্পূৰ্ণ উত্তৰ নহয়। প্ৰথমতে ই আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ "যথাযথ প্ৰক্ৰিয়া" ধাৰণাটো আনে,

যিটো আমাৰ সংবিধানে গ্ৰহণ কৰিবলৈ বাছি লোৱা নাই। দ্বিতীয়তে, আইনখনে নিজেই উল্লেখ কৰা নাই যে জনস্বার্থ আৰু প্ৰশাসনিক প্ৰয়োজনীয়তাই ইয়াৰ প্ৰয়োগৰ সুযোগ প্ৰদান কৰিব। আইনখন প্ৰয়োগ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত হোৱা বৈষম্য স্পষ্ট আৰু ইয়াক সহজে ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব নোৱাৰিব।

সংবিধানৰ প্ৰস্তুতকাৰীসকলে প্ৰস্তাৱনাত সমতাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে, আৰু ইয়াৰ সকলো দিশতে সমতা নিশ্চিত কৰিবলৈ মৌলিক অধিকাৰৰ অধ্যায়ৰ ১৪, ১৫, ১৬, ১৭ আৰু ১৮ নং অনুচ্ছেদ ক্ৰমে পাঁচটা অনুচ্ছেদ নিয়োজিত কৰিছে। ই অনুচ্ছেদসমূহৰ কিছুমান কেৱল নাগৰিকৰ মাজতে সীমাবদ্ধ আৰু কিছুমানৰ সুবিধা অনাগৰিকসকলেও পাব পাৰে; কিন্তু এই বিধানসমূহ সামগ্ৰিকভাৱে পঢ়িলে দেখা যায় যে সংবিধানত সমতাৰ নীতিৰ প্ৰতি কিমান গুৰুত্ব দিয়া হৈছে। তেনেকুৱা হ'লে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অৰ্থ ক্ষুদ্ৰ কৰাটো ভুল হ'ব, আৰু বিবাদিত আইনখন যিমনেই ভাল উদ্দেশ্যৰ নহওক কিয় আৰু ইয়াক অবৈধ বুলি ধৰিবলৈ যিমনেই অনিচ্ছুক নহওক কিয়, মোৰ বোধেৰে আইনখনৰ ৫ নং ধাৰাটো বা অন্ততঃ এই আবেদনত আমি যিটো অংশৰ সৈতে অকলে জড়িত, ই সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ বিৰুদ্ধ কৰে আৰু সেয়েহে ই অসাংবিধানিক আৰু বাতিল যোগ্য। আইনখন সঁচাকৈয়ে সংবিধানৰ পূৰ্বৰ আৰ্হিত নিৰ্মাণ কৰা হৈছে আৰু সংবিধানৰ প্ৰয়োজনীয়তা অনুসৰি ইয়াক উপযুক্তভাৱে পুনৰ খচৰা প্ৰস্তুত কৰিব লাগিব।

ন্যায়াধীশ মহাজনে কয় যে মোৰ ভাই মুখাৰ্জিয়াই প্ৰস্তুত কৰা ৰায়টো পঢ়িবলৈ সুযোগ পাইছে আৰু তেওঁৰ মতামতৰ সৈতে মই সন্মানজনকভাৱে একমত। পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনখনৰ ৫ নং ধাৰাটো সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ দ্বাৰা আঘাতপ্ৰাপ্ত হৈছে কাৰণ ইয়াত কিছুমান গোচৰত আৰু কিছুমান অপৰাধৰ বাবে অপৰাধীৰ বিচাৰৰ বাবে আইনখনত নিৰ্ধাৰিত ভিন্ন ব্যৱহাৰৰ কোনো ভিত্তি উল্লেখ কৰা হোৱা নাই। বিদ্বান এটৰ্নী জেনেৰেলে যুক্তি দিছিল যে আইনখনে দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা থকা গোচৰসমূহক নিজৰ মাজতে এটা শ্ৰেণী গঠন কৰা বুলি গোট কৰি সেই শ্ৰেণীটোক দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন নোহোৱা গোচৰৰ পৰা পৃথক কৰি ৰাখিছে আৰু এই ভিত্তিতেই আইনখনত নিৰ্ধাৰিত বিশেষ পদ্ধতি প্ৰযোজ্য।

এই বিতৰ্কৰ শলাগ ল'বলৈ হ'লে ই প্ৰয়োজনীয় সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ পৰিসৰ চমুকৈ উল্লেখ কৰিবলৈ। কোনো ব্যক্তি বা শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিক বৈষম্যমূলক আৰু শত্ৰুতাপূৰ্ণ আইন প্ৰণয়নৰ বাবে বিশেষ বিষয় হিচাপে এককভাৱে ব্যৱহাৰ কৰাত বাধা দিবলৈ ইয়াক ৰচনা কৰা হৈছে। গণতন্ত্ৰৰ অৰ্থ হ'ল মানুহৰ মৌলিক অধিকাৰৰ প্ৰতি সন্মান, যিমনেই সন্দেহজনক বা অযোগ্য নহওক কিয়। অধিকাৰৰ সমতা গণতন্ত্ৰবাদৰ এটা নীতি আৰু ১৪ নং অনুচ্ছেদত ন্যায় প্ৰশাসনত এই সমতাৰ নীতি উল্লেখ কৰা হৈছে। আইনী কাৰ্য্যবিধিৰ ক্ষেত্ৰত ইয়াৰ প্ৰয়োগত অনুচ্ছেদটোৱে সকলোকে একে প্ৰমাণৰ নিয়ম আৰু পদ্ধতিৰ আশ্বাস দিয়ে। অন্যহাতে, একে পৰিস্থিতিত সকলোৰে বাবে একে নিয়ম থাকিব লাগিব। এই নীতিৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে প্ৰকৃতি, প্ৰাপ্তি বা পৰিস্থিতিত একে অৱস্থাত নথকা সকলো ব্যক্তিৰ বাবে প্ৰতিটো নিয়মৰ সাৰ্বজনীন প্ৰযোজ্য হ'ব লাগিব।

শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা আইন প্ৰণয়নৰ উদ্দেশ্যে আৰু কোনো বিশেষ বিষয়ত প্ৰণয়ন কৰা আইনৰ সম্পৰ্কত কাক শ্ৰেণী হিচাপে গণ্য কৰা উচিত সেইটো নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ ক্ষমতা ৰাষ্ট্ৰৰ আছে। এই ক্ষমতাই নিঃসন্দেহে কিছু পৰিমাণে কিছু বৈষম্যৰ সৃষ্টি কৰাৰ সম্ভাৱনা আছে; কিন্তু যদি কোনো আইনত কেইবাটাও সুনিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ স্বাধীনতাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা হয়, তেন্তে সেয়া আন ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত কিয় প্ৰযোজ্য নহয় বুলি যুক্তি দি সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ কৰাৰ অভিযোগৰ বাবে মুকলি নহব। অনুমোদিত শ্ৰেণীবিভাজন সেই শ্ৰেণীবিভাজনৰ সৈতে ন্যায্য আৰু যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক থকা কিছুমান বাস্তৱ আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্থক্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি হ'ব লাগিব আৰু ইয়াক ইচ্ছাকৃতভাৱে আৰু কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভিত্তি অবিহনে কৰিব নোৱাৰিব। শ্ৰেণীবিভাজনৰ অৰ্থ হ'ল এনে শ্ৰেণীত পৃথকীকৰণ যিবোৰৰ এটা পদ্ধতিগত সম্পৰ্ক থাকে, সাধাৰণতে সাধাৰণ ধৰ্ম আৰু বৈশিষ্ট্যত পোৱা যায়। ইয়াৰ অৰ্থ যুক্তিসংগত ভিত্তিত ধাৰণা কৰা হয় আৰু ইয়াৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে কিছুমান ব্যক্তি আৰু শ্ৰেণীক ইচ্ছাকৃতভাৱে এটা গোটত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা। এইদৰে বিধান মণ্ডলে ব্যক্তিসকলক নিজৰ মাজত চুক্তিবদ্ধ হ'বলৈ যোগ্য বুলি গণ্য কৰা বয়স নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে, কিন্তু চুক্তিবদ্ধ হোৱাৰ যোগ্যতা উচ্চতা বা চুলিৰ ৰঙৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব পাৰিব বুলি কোনেও দাবী নোৱাৰে। "এনে উদ্দেশ্যৰ বাবে এনে শ্ৰেণীবিভাজন স্বেচ্ছাচাৰী আৰু আইনগত নিষ্ঠুৰতাৰ এটা টুকুৰা হ'ব" (১):

(১) ভিডে গালফ ক'লবাডো এণ্ড চান্টা ফে ৰেলৱে কোম্পানী বনাম ডব্লিউ.এইচ.এলিছ, ১৬৬ ইউ.এছ.১৫০.৪১ গোচৰত কোৱা হৈছিল যে অপৰাধৰ দ্ৰুত বিচাৰ আইনখনৰ কাৰণ আৰু উদ্দেশ্য হ'ব পাৰে কিন্তু ই অপৰাধ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ সমান নহয়।ন্যায়াধীশ চক্ৰৱৰ্তীয়ে আঙুলিয়াই দিয়াৰ দৰে দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা অতি অস্পষ্ট আৰু অনিশ্চিত মাপকাঠী যাৰ বাবে বৈধ আৰু যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তি গঠন কৰিব নোৱাৰি।ন্যায়াধীশ দাস গুপ্তাৰ ভাষাত ই অতি অনিৰ্দিষ্ট কাৰণ ইয়াক নিৰ্ণয় কৰিবলৈ কোনো নিৰ্দিষ্ট বস্তুনিষ্ঠ পৰীক্ষা প্ৰায় নায়েই।

মোৰ মতে, ই কোনো শ্ৰেণীবিভাজন নহয় কাৰণ ই কোনো বৈশিষ্ট্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হোৱা নাই কাৰণ ই ব্যক্তিৰ বাবে বা আইনখনে নিৰ্ধাৰণ কৰা বিশেষ পদ্ধতিৰ অধীনত হ'বলগীয়া গোচৰৰ বাবে বিশেষ কোনো বৈশিষ্ট্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হোৱা নাই।১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সমতা দফাৰ প্ৰভাৱৰ পৰা কোনো বিধিক মুক্ত কৰিবলৈ শ্ৰেণীবিভাজনৰ তথ্যই যথেষ্ট নহয়।ইয়াৰ পৰা ওলাই আহিবলৈ হ'লে এনে লাগিব লাগিব যে কেৱল এটা শ্ৰেণীবিভাজন কৰাই নহয়, ই কোনো পাৰ্থক্যৰ ওপৰত যুক্তিসংগত ভিত্তিত কৰা শ্ৰেণীবিভাজন, যিয়ে শ্ৰেণীবিভাজনৰ সৈতে ন্যায় আৰু সঠিক সম্পৰ্ক বহন কৰে আৰু ই কেৱল বৈষম্যমূলক বাছনি নহয়।

অপৰাধ বা তথাকথিত দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হোৱা গোচৰত সংশ্লিষ্ট ব্যক্তিসকলে অনুসন্ধান কৰাৰ অধিকাৰ আছে "তেওঁলোকক কিয় এনে আইনৰ বিষয়বস্তু কৰা হৈছে যিয়ে বিচাৰৰ স্বাভাৱিক পদ্ধতিত ব্যাঘাত জন্মাইছে; ই তেওঁলোকক কিয় সেই শ্ৰেণীত অন্তৰ্ভুক্ত কৰিছে আৰু কিয় আইনখনে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাত উল্লেখ কৰা পদ্ধতিৰ অধীনত বিচাৰ কৰা ব্যৱস্থাৰ পৰা তেওঁলোকক বঞ্চিত কৰিছে। কাৰ্য্যপালিকা আৰু বিধান মণ্ডলে তেওঁলোকৰ গোচৰ কিয় দ্ৰুত পদ্ধতিত বিচাৰ কৰা কথা কৈছে? তেওঁলোকৰ গোচৰৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন তেওঁলোকৰ দৰে আনৰ গোচৰতকৈ ক্ষীপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন বুলি ভাবিবলৈ?" প্ৰাদেশিক চৰকাৰৰ মতে ইয়াৰ প্ৰয়োজন, আন কথাত ক'বলৈ গ'লে, কাৰণ তেওঁলোকৰ অভিযুক্তৰ পছন্দ এনেকুৱা। এই ক্ষেত্ৰত মই দেখিবলৈ পোৱা একমাত্ৰ উত্তৰটো হল, যে আইনখনে এই অনুসন্ধানসমূহক এই বিশেষ ব্যৱহাৰৰ বিষয়বস্তু কৰি তোলা হৈছে কাৰণ প্ৰাদেশিক চৰকাৰৰ মতামতত তেওঁলোকক ইয়াৰ প্ৰয়োজন; অন্যহাতে এইতো লোক অধিবক্তাৰ পছন্দ।এই উত্তৰটো

যুক্তিসংগত বা যুক্তিযুক্ত যেন নালাগে। এই ব্যক্তিসকলক ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সুৰক্ষা অস্বীকাৰ কৰাৰ একমাত্ৰ বৈধ ব্যাখ্যা হ'ব যদিহে তেওঁলোক আন সকলো অভিযুক্ত ব্যক্তিৰ পৰা স্পষ্টভাৱে পৃথক হয়, আৰু তেওঁলোকক একেধৰণৰ অপৰাধ সংঘটিত কৰিব পৰা আনসকলৰ পৰা পাৰ্থক্য থকা এক অনন্য গোট হিচাপে গণ্য কৰাৰ যুক্তিসংগত ন্যায্যতা আছে। তেওঁলোকক ক'ব পাৰি যে আইনখনে ৰাষ্ট্ৰৰ নিৰাপত্তাৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধত দোষী ব্যক্তিক নিজৰ মাজতে এটা শ্ৰেণী হিচাপে গণ্য কৰে। ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাই শ্ৰেণীবিভাজন প্ৰক্ৰিয়াৰ দ্বাৰা বিভিন্ন অপৰাধৰ বিচাৰৰ বাবে বিভিন্ন পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰিছে। সৰু সৰু অপৰাধৰ বিচাৰ চমুকৈ কৰিব পাৰি, আনহাতে গুৰুতৰ আৰু জঘন্য অপৰাধৰ বাবে এক বিশদ পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছে। বৰ্তমানৰ বিধিখনে অপৰাধৰ ক্ষেত্ৰত বা গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তি বা শ্ৰেণীবিভাজনৰ পৰামৰ্শ দিয়া নাই। ইয়াত ব্যক্তি বা গোচৰ বা অপৰাধৰ কোনো এটা গ্ৰুপিংৰ বাবে কোনো মাপকাঠী বা ব্যৱস্থা নিৰ্ধাৰণ কৰা হোৱা নাই যাৰ দ্বাৰা এই গোটসমূহক বিশেষ আইনখনৰ পৰিসৰৰ বাহিৰৰ গোটসমূহৰ পৰা পৃথক কৰিব পৰা যাব। এই আইনখনে এই বিষয়টো সম্পূৰ্ণৰূপে প্ৰাদেশিক চৰকাৰৰ অনিয়ন্ত্ৰিত বিবেচনাৰ ওপৰত এৰি দিছে। একে পৰিস্থিতিত থকা কোনো ব্যক্তিৰ গোচৰ এটা বাছি উলিয়াই বিশেষ ন্যায়াধিকৰণক গতাই দিয়াৰ ক্ষমতা আছে আৰু একে পৰিস্থিতিত থকা আনজন ব্যক্তিৰ গোচৰটো ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাত উল্লেখ কৰা পদ্ধতিৰে বিচাৰ হ'বলৈ এৰি দিয়াৰ ক্ষমতা আছে। ৰাজ্য চৰকাৰে যদি ইচ্ছা কৰে তেন্তে সাধাৰণ আঘাতৰ সাধাৰণ গোচৰ এটা বিশেষ ন্যায়াধিকৰণক গতাই দিবলৈ কৰ্তৃত্ব আছে, আৰু হত্যাৰ সৈতে ডাক'ইটিৰ গোচৰো সাধাৰণ পদ্ধতিৰে বিচাৰ কৰিবলৈ এৰি দিব পাৰে। এই আইনৰ অধীনত প্ৰাদেশিক গ্ৰ'ভৰ্নমেণ্টে নিৰ্দেশ দিব পাৰে যে আগ্লেয়ান্দ্ৰে সৈতে ডকাইতি আৰু হত্যা কৰা গোচৰ, য'ত নিহত ব্যক্তিসকল ইউৰোপীয়, বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিব, আনহাতে হ'বছ একেধৰণৰ গোচৰ য'ত নিহত ব্যক্তিসকল ভাৰতীয়, তেনে গোচৰৰ বিচাৰ হ'ব সংহিতাৰ পদ্ধতি অনুসৰি।

বিশেষ আইনখনে অপৰাধ আৰু গোচৰৰ বিচাৰৰ বাবে দেশখনৰ সাধাৰণ আইন অৰ্থাৎ ফৌজদাৰী বিধি সংহিতাত উল্লেখ কৰাতকৈ যথেষ্ট বেলেগ নিয়ম নিৰ্ধাৰণ কৰিছে, ইয়াক গুৰুতৰভাৱে অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। ই বস্তুগত বিশেষত্বত সেই পদ্ধতিটোক ব্যাঘাত জন্মাইছে। ই সংহিতাই নিৰ্ধাৰণ কৰাতকৈ কথিত অপৰাধীসকলৰ

ওপৰত অধিক গধুৰ দায়বদ্ধতা আৰোপ কৰে। ই তেওঁলোকক কিছুমান বিশেষাধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত কৰে যিবোৰ সংহিতাই তেওঁলোকক তেওঁলোকৰ সুৰক্ষাৰ বাবে প্ৰদান কৰে। বিশেষ আইনখনৰ অধীনত বিচাৰৰ বাবে নিৰ্বাচিত লোকসকল যথেষ্ট বঞ্চিত কাৰণ তেওঁলোকে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাত উল্লেখ কৰা ন্যায্য বিচাৰ পদ্ধতি নাপায়।

বিশেষ আইনখনে তেওঁলোকক জুৰী বা মূল্যায়কৰ সহায়ত কমিটমেন্ট প্ৰক্ৰিয়া আৰু বিচাৰৰ সুৰক্ষাৰ পৰা বঞ্চিত কৰাই নহয়, বদলিৰ ক্ষেত্ৰত নতুন বিচাৰৰ অধিকাৰৰ পৰাও বঞ্চিত কৰি দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ বাবে দায়ী কৰি তোলে আৰু যিবোৰ অপৰাধৰ বাবে তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ বা বিচাৰ হ'ব পাৰে, সেইবোৰৰ বাহিৰে আন ডাঙৰ অপৰাধৰ শাস্তি। বিশেষ আইনখনে কেৱল কমিটেল প্ৰক্ৰিয়া, জুৰী বা মূল্যায়কৰ সৈতে ন্যায্য বিচাৰৰ অধিকাৰ কাঢ়ি লোৱাই নহয়, গোচৰটো হস্তান্তৰ হ'লে নতুন বিচাৰৰ সুযোগো তেওঁলোকৰ পৰা বঞ্চিত কৰে। ইয়াৰ উপৰিও ই তেওঁলোকক প্ৰথমে সন্মুখীন হোৱা অভিযোগৰ বাহিৰেও অধিক গুৰুতৰ অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত আৰু শাস্তি দিয়াৰ সম্ভাৱনাপূৰ্ণ কৰি তোলে। অভিযুক্তৰ প্ৰতিৰক্ষাৰ বাবে সাক্ষী নিমত্ৰণ কৰাৰ অধিকাৰ কৰ্তন কৰি ইয়াক বিশেষ ন্যায়াধীশৰ বিবেচনাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল কৰি তোলা হৈছে। এটা সীমালৈকে উচ্চ ন্যায়ালয়ত অভিযুক্ত ব্যক্তিয়ে প্ৰতিকাৰৰ বাবে যিবোৰ প্ৰতিকাৰৰ অধিকাৰী হয়, সেইবোৰো কৰ্তন কৰা হৈছে। যদিও কোৱা হয় যে বিধিখন দেখাত বৈষম্যমূলক নহয়, তথাপিও ইয়াৰ প্ৰভাৱ আৰু কাৰ্যকলাপত ইমানেই যে ই কাৰ্যবাহী চৰকাৰৰ অনিয়ন্ত্ৰিত চৰকাৰী বিবেচনাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল আৰু সেয়েহে ইয়াক অসাংবিধানিক বুলি বিবেচিত কৰিবলগীয়া হয়।

বিধান মণ্ডলৰ সন্ধান আৰু বৰ্তমান পৰিস্থিতিৰ জ্ঞানৰ বিষয়ে অনুমান কৰিব লাগিব বুলি পৰামৰ্শ দিয়া হৈছিল। সেইটো হৈছে এখন শত্ৰুতাপূৰ্ণ আৰু বৈষম্যমূলক আইনৰ অধীনত বিচাৰ কৰাৰ কোনো অপ্ৰকাশিত উদ্দেশ্য বা কাৰণ থাকিব লাগিব যাতে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সুৰক্ষা দফাটো কোনো কাৰণতে কেৱল বালিৰ ৰছী হিচাপে গঢ়ি তোলা ৰাষ্ট্ৰৰ ব্যৱস্থাক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পাৰে। অনুচ্ছেদটোৱে প্ৰদান কৰা সুৰক্ষা কেৱল চকুৰে পোৱাই নহয় বৰঞ্চ ই বাস্তৱিক আৰু যদিহে যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ

ভিত্তিত বৈষম্যৰ ন্যায় কাৰণ প্ৰতিৰক্ষা হিচাপে উত্থাপন কৰা নহয়, তেন্তে বিধিখনক অসাংবিধানিক বুলি ঘোষণা কৰিব লাগিব। বৰ্তমানৰ দৃষ্টান্তত কোনো ন্যায় কাৰণ দেখুওৱা হোৱা নাই। ফলত আপীল বিফল হয় আৰু খাৰিজ হয়।

ন্যায়াধীশ মুখাৰ্জিয়াই কয় যে এই দুখন আপীল ১৯৫১ চনৰ ২৮ আগষ্ট তাৰিখে কলিকতা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ বিশেষ বিচাৰপীঠৰ ৰায়দানৰ বিৰুদ্ধে নিৰ্দেশিত আৰু এই দুটা আবেদনৰ পৰা উদ্ভৱ হৈছে ক্ৰমে প্ৰতিবাদীয়ে ২২৬ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত দাখিল কৰা দুখন আবেদনৰ পৰা সংবিধানে দুটা অপৰাধমূলক কাৰ্য্যবিধি বাতিল কৰিবলৈ চাৰ্টিঅ'ৰেৰীৰ লেখ জাৰী কৰিবৰ বাবে আদালতৰ ওচৰত প্ৰাৰ্থনা কৰিছে, ইয়াৰে এটা বিচাৰ আদালতত শেষ হৈছে, যাৰ ফলত অভিযুক্তক দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছে, আনহাতে আনটো এতিয়াও শুনানিৰ বাবে বাকী আছে।

দুয়োটা আপীলত বিবেচনাৰ প্ৰয়োজনীয় প্ৰশ্নবোৰ একে আৰু সমগ্ৰ বিতৰ্কটোৱে এই কথাটোকে কেন্দ্ৰ কৰি পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন, ১৯৫০ৰ ধাৰা ৫(১)ৰ বিধানৰ লগতে ইয়াৰ অধীনত জাৰী কৰা কিছুমান অধিসূচনাই সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সৈতে সংঘাতত লিপ্ত হোৱাৰ কাৰণে সংবিধানৰ বিধি ভংগ কৰে।

বিতৰ্কিত নহোৱা বস্তুগত তথ্যসমূহ তলত দিয়া ধৰণে চমুকৈ ক'ব পাৰি। ১৯৪৯ চনৰ ১৭ আগষ্টত ভাৰত চৰকাৰ আইন, ১৯৩৫ৰ ধাৰা ৮৮ৰ অধীনত পশ্চিম বংগৰ ৰাজ্যপালৰ দ্বাৰা পশ্চিম বংগৰ বিশেষ আদালত অধ্যাদেশ নামেৰে জনাজাত এখন অধ্যাদেশ জাৰী কৰা হয়। ১৯৫০ চনৰ ১৫ মাৰ্চত এই অধ্যাদেশৰ ঠাইত পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন প্ৰণয়ন কৰা হয় য'ত অধ্যাদেশৰ সৈতে প্ৰায় একেধৰণৰ বিধান আছিল। আইনখনৰ ৩ নং ধাৰাত ৰাজ্য চৰকাৰক অধিসূচনাৰ জৰিয়তে কোনো এক অঞ্চলৰ বাবে অপৰাধমূলক অধিকাৰক্ষেত্ৰৰ বিশেষ আদালত গঠন কৰিবলৈ আৰু আৰু কত সেই আদালত স্থাপন হ'ব সেইলৈ অধিসূচনা জাৰী কৰিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে। ৪ নং ধাৰাত বিশেষ আদালতৰ সভাপতিত্ব কৰিবলৈ বিশেষ ন্যায়াধীশ নিযুক্তিৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছে আৰু ইয়াত বিশেষ ন্যায়াধীশৰ থাকিব লগীয়া অৰ্থতাৰ কথা উল্লেখ কৰা হৈছে। তাৰ পিছত ধাৰা ৫(১)ত উল্লেখ কৰা হৈছে যে ৰাজ্য চৰকাৰে সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশৰ দ্বাৰা প্ৰত্যক্ষভাৱে লিখিতভাৱে এনে অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ বিচাৰ কৰিব লাগিব। ৬ৰ পৰা ১৫ নং

ধাৰাত বিশেষ আদালতে গোচৰৰ বিচাৰত মানি চলিবলগীয়া পদ্ধতিৰ বিষয়ে বিতংভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে। চমুকৈ ক'বলৈ গ'লে, বিচাৰ কোনো জুৰী বা মূল্যায়ক অবিহনে হ'ব লাগে, আৰু আদালতে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ অধীনত দণ্ডাধীশে ৱাৰেণ্ট গোচৰৰ বিচাৰৰ বাবে নিৰ্ধাৰণ কৰা পদ্ধতি অনুসৰণ কৰিব লাগিব। চেচন গোচৰসমূহত প্ৰেৰণ পদ্ধতি সম্পূৰ্ণৰূপে বাদ দিয়া হৈছে; আদালতৰ স্বগিত ৰখাৰ ক্ষমতা সীমিত আৰু অবাধ্য অভিযুক্তৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিবলৈ আৰু বিশেষ আদালতৰ পৰা আন এখন বিশেষ আদালতলৈ হস্তান্তৰ কৰা গোচৰৰ বাবেও বিশেষ ব্যৱস্থা কৰা হয়। বিচাৰৰ সময়ত উত্থাপন কৰা প্ৰমাণৰ পৰা এনে অপৰাধ তেওঁৰ দ্বাৰা সংঘটিত হোৱা বুলি স্পষ্ট হ'লে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ উত্থাপন নোহোৱা অপৰাধৰ বাবে আদালতে তেওঁক দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ স্পষ্ট ক্ষমতা আছে, আৰু অপৰাধটো যে সৰু অপৰাধ নহয় সেয়া গুৰুত্বপূৰ্ণ নহয়। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ পুনৰীক্ষণৰ অধিকাৰ সম্পূৰ্ণৰূপে কাঢ়ি লোৱা হৈছে যদিও অভিযুক্তৰ লগতে ৰাষ্ট্ৰই কৰা গোচৰৰ আপীলৰ অনুমতি দিয়া হৈছে আৰু সেইবোৰ তথ্য আৰু আইন দুয়োটা প্ৰশ্নৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল।

১৯৪৯ চনৰ ২৮ অক্টোবৰত, যেতিয়া অধ্যাদেশখন চলি আছিল পশ্চিম বংগ চৰকাৰে শ্ৰী এছ.এন. গুহা ৰয়, চেচন জজ, আলিপুৰক, এজন বিশেষ ন্যায়াধীশ হিছাপে নিযুক্তি দি, অধ্যাদেশৰ অধীনত গোচৰৰ বিচাৰ কৰাৰ ক্ষমতা দিয়ে। আনোৱাৰ আলী সৰকাৰ আৰু আন ৪৯ জন ব্যক্তি যি আপীল নং ২৯৭ৰ প্ৰতিবাদী আছিল যি ডাম ডাম ফেক্টৰী ৰেইড গোচৰৰ নামেৰে জনাজাত আৰু য'ত ডাম ডামৰ মেছাৰ্ছ জেছপ এণ্ড কোম্পানীৰ কাৰখানাত সশস্ত্ৰ লোকৰ এটা দলে অতি নিষ্ঠুৰ অপৰাধ সংঘটিত কৰিছিল। এই অভিযান ১৯৪৯ চনৰ ২৬ ফেব্ৰুৱাৰীত সংঘটিত হয়। অভিযুক্তক বা বেছিভাগ অভিযুক্তকে অধ্যাদেশ জাৰি কৰাৰ কিছু সময়ৰ পাছতেই গ্ৰেপ্তাৰ কৰা হৈছিল। ১৯৫০ চনৰ ২৫ জানুৱাৰীত ৰাজ্য চৰকাৰে এক অধিসূচনাৰ জৰিয়তে আনোৱাৰ আলী আৰু তেওঁৰ ৪৯ জন সহ অভিযুক্তৰ গোচৰৰ বিচাৰ শ্ৰী এছ.এন. গুহা ৰায়ক অধ্যাদেশৰ বিধান" অনুসৰি কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়ে। এই ৫০ জন ব্যক্তিৰ সন্দৰ্ভত ১৯৫০ চনৰ ২ এপ্ৰিলত অৰ্থাৎ অধ্যাদেশখনক অতিক্ৰম কৰি বিশেষ আদালত আইন গৃহীত হোৱাৰ পিছত বিশেষ ন্যায়াধীশৰ সন্মুখত অভিযোগ দাখিল কৰা হৈছিল। কেইবামাহো ধৰি চলিছিল এই গোচৰৰ বিচাৰ আৰু ১৯৫১ চনৰ ৩১ মাৰ্চ তাৰিখৰ ৰায়দানৰ দ্বাৰা বিশেষ ন্যায়াধীশে অভিযুক্তক ভাৰতীয় দণ্ডবিধিৰ বিভিন্ন

ধাৰাত দোষী সাব্যস্ত কৰে, ইয়াৰে কিছুমানক আজীৱন কাৰাদণ্ডৰ শাস্তি প্ৰদান কৰা হয়, আন কিছুমানক অপৰাধৰ গুৰুত্ব অনুসৰি বিভিন্ন ধৰণৰ শাস্তি প্ৰদান কৰা হয় । ৰাজ্য চৰকাৰে কিছুমান অভিযুক্তৰ শাস্তি বৃদ্ধিৰ বাবে আবেদন জনাইছিল আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে তেওঁলোকৰ ওপৰত মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি দিয়া উচিত নহয় তাৰ কাৰণ দৰ্শোৱা জাননী জাৰি কৰিছিল ।

১৯৫১ চনৰ ১ মে'ত প্ৰতিবাদী আনোৱাৰ আলীয়ে সংবিধানৰ ২২৬ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত ন্যায়াধীশ বসু ডাঙৰীয়াৰ কলিকতা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত আপীল নং ২৯৭ দাখিল কৰে আৰু সেই আবেদনৰ ওপৰত বিদ্বান ন্যায়াধীশে এটা নিয়ম জাৰি কৰি পশ্চিম বংগ ৰাজ্যক কাৰণ দেখুৱাবলৈ আহ্বান জনাইছিল যে বিশেষ আদালতে আবেদনকাৰী আৰু তেওঁৰ সহ অভিযুক্তৰ ওপৰত দিয়া কাৰ্য্যবিধিৰ দোষী সাব্যস্ত আৰু শাস্তি কিয় বাতিল কৰা উচিত নহয়। তাৰ পিছৰ ২১ মে'ত বাকী থকা অপৰাধমূলক বিচাৰ বাতিলৰ বাবে একেধৰণৰ আবেদন আনখন আপীলৰ প্ৰতিবাদী গজেন মালিয়ে দাখিল কৰে, যিজনৰ সৈতে আন ৫ জন ব্যক্তিৰ সৈতে হত্যা আৰু হত্যাৰ ষড়যন্ত্ৰৰ অপৰাধত এম. ভট্টাচাৰ্য পশ্চিমবংগ বিশেষ আদালত আইনৰ অধীনত নিযুক্তি দিয়া আন এজন বিশেষ ন্যায়াধীশে বিচাৰ কৰিছিল। এই আবেদনৰ ওপৰতো এটা নিয়ম জাৰি কৰা হৈছিল। দুয়োটা নিয়ম ন্যায়াধীশ বহু ডাঙৰীয়াৰ আগত শুনানিৰ বাবে আহিছিল আৰু যিহেতু বিদ্বান ন্যায়াধীশগৰাকীৰ মতামত আছিল যে ইয়াৰ লগত সাধাৰণ সাংবিধানিক গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰশ্ন জড়িত হৈ আছে, সেয়েহে তেওঁ ইয়াক বৃহত্তৰ বিচাৰপীঠৰ সিদ্ধান্তৰ বাবে মুখ্য ন্যায়াধীশৰ ওচৰলৈ প্ৰেৰণ কৰিছিল। সেই অনুসৰি এই দুয়োটা গোচৰৰ শুনানি গ্ৰহণ কৰিবৰ বাবে মুখ্য ন্যায়াধীশ আৰু আন চাৰিজন ন্যায়াধীশক লৈ গঠিত এখন বিশেষ বিচাৰপীঠ গঠন কৰা হয়। ৰাজ্য চৰকাৰে এই নিয়মৰ শুনানিৰ সময়ত স্বীকাৰ কৰিছিল যে যদিও আনোৱাৰ আলীৰ গোচৰত সংবিধান বলবৎ হোৱাৰ এদিন আগতে অধিসূচনা জাৰি কৰা হৈছিল, তথাপি ১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীত বলবৎ হোৱা ভাৰতীয় সংবিধানৰ বিধানসমূহ, এই গোচৰতো প্ৰয়োগ হৈছিল । ১৯৫১ চনৰ ২৮ আগষ্টত বিশেষ বিচাৰপীঠে নিয়মসমূহ নিৰপেক্ষ কৰি ৰায় দিয়ে যে পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনখনৰ ৫(১) ধাৰা ই ৰাজ্য চৰকাৰক যিকোনো গোচৰ বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়াৰ ক্ষমতা বাতিল যোগ্য । সেই উপধাৰাৰ অধীনত জাৰি কৰা অধিসূচনাসমূহো একে কাৰণতে

অবৈধ বুলি ধৰা হৈছিল। উল্লেখিত সিদ্ধান্তৰ বিৰোধিতা কৰি পশ্চিম বংগ ৰাজ্যই এই আদালতত দুটাকৈ আবেদন দাখিল কৰিছে।

আমাৰ সন্মুখত কোৱা কথাবোৰৰ শলাগ ল'বলৈ হ'লে প্ৰথমে সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ ব্যৱস্থাটোৰ উল্লেখ কৰাটো ভাল হ'ব যাতে ইয়াত উল্লেখ কৰা নিশ্চয়তাৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰ নিৰ্ণয় কৰা হয়। অনুচ্ছেদটোত উল্লেখ আছে যে "ৰাষ্ট্ৰই ভাৰতৰ ভূখণ্ডৰ ভিতৰত কোনো ব্যক্তিক আইনৰ আগত সমতা বা আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ কৰিব নালাগে।" ইয়াক মূলতঃ সমান সুৰক্ষাৰ দফাটোৰ আৰ্হিত তৈয়াৰ কৰা হৈছে, যিটোৱে আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ চতুৰ্দশ সংশোধনীৰ দ্বাৰা "আইনৰ আগত সমতা" নিয়ম সংযোজিত কৰিছে, যিটো ইংৰাজী সংবিধানৰ এটা প্ৰতিষ্ঠিত নীতি। যুক্তিৰ কালছোৱাত দুয়োপক্ষই আমেৰিকাৰ আদালতৰ বিভিন্ন সিদ্ধান্তৰ উদ্ধৃতি দিছিল। ভাৰতীয় সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ সংবিধানত থকা সম সুৰক্ষাৰ দফাটোৰ সন্দৰ্ভত আমেৰিকাৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ৰ মতামত কঠোৰভাৱে পালন কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই যদিও এই গোচৰসমূহৰ পৰা পোৱা সাধাৰণ নীতিসমূহে মূল্যবান নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰে।

ইয়াক ভালদৰে নিষ্পত্তি কৰা বুলি ল'ব পাৰি যে ১৪ নং অনুচ্ছেদত দিয়া নীতিত অন্তৰ্নিহিত হৈ থকা নিশ্চয়তা এইটো নহয় যে ভাৰতীয় ভূখণ্ডৰ ভিতৰৰ সকলো ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত একে আইনৰ নিয়ম প্ৰযোজ্য হ'ব বা পৰিস্থিতিৰ পাৰ্থক্য নিৰ্বিশেষে তেওঁলোকৰ বাবে একে প্ৰতিকাৰ উপলব্ধ হ'ব(১)। ইয়াৰ অৰ্থ মাথোঁ যে একে পৰিস্থিতিৰ সকলো ব্যক্তিকে প্ৰদান কৰা বিশেষাধিকাৰ আৰু জাপি দিয়া দায়বদ্ধতা একেধৰণৰ হ'ব(২)। একে পৰিস্থিতিত সকলোৰে বাবে সমান আইন প্ৰয়োগ কৰিব লাগিব, আৰু যদি আইনখনৰ বিষয়বস্তুৰ ক্ষেত্ৰত তেওঁলোকৰ স্থিতি যথেষ্ট একে হয় তেন্তে এজন ব্যক্তি আৰু আন এজন ব্যক্তিৰ মাজত কোনো বৈষম্য হ'ব নালাগে। ই শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰশ্নটো আনে।

যিহেতু সমান সুৰক্ষাৰ নিয়মৰ কোনো উলংঘা নাই, যদিহে আইনখনে এটা নিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ সকলোৰে সৈতে একেধৰণৰ কাম কৰে, তেন্তে আইন সভাৰ ব্যক্তিক শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ নিঃসন্দেহে অধিকাৰ আছে আৰু যিসকলৰ 'একেটা আইনৰ অধীনত একে পৰিস্থিতি থাকে, যেতিয়া বিভিন্ন অৱস্থাত থকা ব্যক্তিসকলৰ বাবে বিভিন্ন নিয়ম

প্ৰয়োগ কবলৈ ব্যৱস্থা থাকে। এইটো কোৱা হয় যে সমান সুৰক্ষা দফাৰ অধীনত সমগ্ৰ সমস্যাটো হল শ্ৰেণীবিভাজনৰ বা ৰেখা অংকনৰ(১)। শ্ৰেণীবিভাজন প্ৰস্তুত কৰাৰ সময়ত আইন সভাই "বিমূৰ্ত্ত প্ৰতিসমতা" প্ৰদান কৰিব বুলি নিশ্চিতভাৱে আশা কৰিব নোৱাৰি। ই সমাজৰ প্ৰয়োজন আৰু প্ৰয়োজনীয়তা অনুযায়ী শ্ৰেণীসমূহক বনাব পাৰে পূৰ্বৰ অভিজ্ঞতাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি। ই আনকি "দুষ্টতাৰ ডিগ্ৰী "(২)কো চিনি পাব পাৰে, কিন্তু শ্ৰেণীবিভাজন কেতিয়াও স্বেচ্ছাচাৰী, কৃত্ৰিম বা এৰাই চলা বিধৰ হব নালাগে। ই সদায় বাস্তৱ আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্থক্যৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰিব লাগিব যিয়ে শ্ৰেণীবিভাজন কৰা বস্তুটোৰ সৈতে যুক্তিসংগত আৰু ন্যায্য সম্পৰ্ক বহন কৰে; আৰু কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তি নোহোৱাকৈ কৰা শ্ৰেণীবিভাজনক অবৈধ বুলি গণ্য কৰিব লাগে(৩)। এই প্ৰস্তাৱসমূহ আমাৰ সন্মুখত বিতৰ্কিত হোৱা নাই আৰু প্ৰতিবাদী হৈও বিতৰ্ক কৰা হোৱা নাই যে অনুমানটো সদায় কোনো আইন প্ৰণয়নৰ সাংবিধানিকতাৰ সপক্ষে থাকে আৰু দ্বায়িত্ব তেওঁৰ ওপৰত থাকে যিয়ে সাংবিধানিক নীতিসমূহ উলংঘা হৈছে বুলি কয়।

আবেদনৰ সমৰ্থনত হাজিৰ হোৱা বিদ্বান এটনী জেনেৰেলে দুটা ভিন্ন শিতানত নিজৰ বিতৰ্ক আগবঢ়াইছে। তেওঁৰ প্ৰথম যুক্তিটো হ'ল যে শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰশ্নটোৰ বাদে বৰ্তমানৰ গোচৰটোত সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ কোনো উলংঘা হোৱা নাই। কোৱা হয় যে ৰাষ্ট্ৰৰ দেৱানী আৰু অপৰাধমূলক দুয়োটা গোচৰতে আদালতত পদ্ধতিৰ ওপৰত সম্পূৰ্ণ নিয়ন্ত্ৰণ আছে ই ন্যায়ৰ যথাযথ আৰু দক্ষ প্ৰশাসন নিশ্চিত কৰাৰ বাবে নিজৰ ইচ্ছামতে পৰিৱৰ্তন কৰিব পাৰে আৰু আমি ইয়াত পোৱা এটা ধৰণৰ আইন যিয়ে কিছুমান বিশেষ ক্ষেত্ৰত বিচাৰৰ ধৰণ নিয়ন্ত্ৰণ কৰে, বৈষম্যমূলক বা শত্ৰুতাপূৰ্ণ আইন প্ৰণয়ন বৰ্ণনাৰ ভিতৰত আহিব নোৱাৰে। ইয়াৰ উপৰিও যুক্তি দিয়া হৈছে যে পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইন, ১৯৫০ৰ অধীনত অপৰাধমূলক বিচাৰৰ পদ্ধতিত যিবোৰ পাৰ্থক্য দেখা গৈছে, সেইবোৰ সৰু চৰিত্ৰৰ আৰু ইয়াৰ কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভিত্তি নাই যাৰ ওপৰত বৈষম্যৰ অভিযোগ বা ভিত্তি স্থাপন কৰিব পৰা যাব। এটনী জেনেৰেলে উত্থাপন কৰা দ্বিতীয়টো যুক্তি হ'ল যে এনে এটা শ্ৰেণীবিভাজন আৰু ন্যায্য শ্ৰেণীবিভাজন আছে যাৰ ভিত্তিত পশ্চিম বংগ আইনখনে পদ্ধতিৰ পাৰ্থক্য সৃষ্টি কৰিছে; আৰু যদিও কাৰ্যপালিকক কোনো অনিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে, যদিও এনে ক্ষমতাৰ সঠিক

ব্যৱহাৰ বা অনুমোদিত কৰ্তৃস্থ প্ৰদানৰ ক্ষেত্ৰত আইনখনে নিজেই সমতাৰ দফা উলংঘা কৰিছে বুলি ক'ব নোৱাৰি।

প্ৰথম কথাটোৰ হল যে এখন দক্ষ আইন সভাই অপৰাধমূলক বিচাৰত পদ্ধতিটো নিজৰ মতে সলনি কৰাৰ অধিকাৰটো বিষয়ত কোনো বিতৰ্কিত কৰিব নোৱাৰি। সংবিধানৰ ২১ নং অনুচ্ছেদত কেৱল এই নিশ্চয়তা দিয়া হৈছে যে "আইনে স্থাপন কৰা পদ্ধতি অনুসৰি বাহিৰে কোনো ব্যক্তিক নিজৰ জীৱন বা ব্যক্তিগত স্বাধীনতাৰ পৰা বঞ্চিত কৰা নহ'ব।" অনুচ্ছেদটোত "আইন" শব্দটোৰ অৰ্থ হ'ল ৰাষ্ট্ৰই নিৰ্মিত আইন(১), কিন্তু ই কেৱল আইন সভাৰ যোগ্যতা আৰু ইয়াৰ সৈতে জড়িত বিষয়টোৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি বৈধ আৰু বাধ্যতামূলক আইন হ'ব লাগিব, কিন্তু ই সংবিধানৰ তৃতীয় খণ্ডত নিশ্চিত কৰা কোনো মৌলিক অধিকাৰ উলংঘা কৰিব নালাগে। ১৪ নং অনুচ্ছেদ আইনে স্থাপন কৰা পদ্ধতিৰ নিয়ম আৰু বস্তুনিষ্ঠ আইন দুয়োটাতে প্ৰযোজ্য। ইয়াৰ দ্বাৰা নিশ্চিত কৰা হয় যে একে পৰিস্থিতিত থকা সকলো বিবাদীয়ে কোনো ধৰণৰ বৈষম্য নকৰাকৈ সকাহ বিচৰা বা নিজকে ৰক্ষা কৰাৰ বাবে পদ্ধতিগত অধিকাৰৰ সমান সুবিধা লাভ কৰে(২)। এই সন্দৰ্ভত বিদ্বান এটনী জেনেৰেলে উল্লেখ কৰা গোচৰ দুটাই তেওঁৰ এই বিতৰ্কক প্ৰকৃততে সমৰ্থন নকৰে।

হেইছ বনাম মিছৌৰী(ক) গোচৰত অভিযোগৰ বিষয়বস্তু মিছৌৰীৰ সংশোধিত বিধিসমূহৰ এটা বিধানৰ সৈতে জড়িত এই বিধানে ৰাজ্যখনক এক লাখ জনসংখ্যাৰ চহৰসমূহত মূল গোচৰত পোন্ধৰটা বাধ্যতামূলক প্ৰত্যাহ্বান প্ৰয়োগ কৰাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰিছিল, যিটো ৰাজ্যৰ অন্যান্য অংশত আঠটা প্ৰত্যাহ্বানৰ বিপৰীতে আছিল। চতুৰ্দশ সংশোধনীৰ সমতা দফা উলংঘা নকৰাকৈ আইনগত বিবেচনাৰ বৈধ ব্যৱহাৰ হোৱা বুলি ধৰা হৈছিল। এই গোচৰত যুক্তি দিয়া হৈছিল যে প্ৰত্যাহ্বানৰ সংখ্যা নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ বাবে বিধানসভাৰ কৰ্তৃস্থ বাধাগ্ৰস্ত আছিল ন্যায় আৰু নিৰপেক্ষ জুৰী নিৰ্বাচন প্ৰক্ৰিয়া নিশ্চিত কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ বাবে।

সেই উদ্দেশ্য সুৰক্ষিত কৰাৰ লক্ষ্যৰে আইন সভাই বিভিন্ন সম্প্ৰদায়ৰ অৱস্থা আৰু এখন বিশেষ চহৰৰ জনসংখ্যাৰ পৰিমাণৰ কথা বিবেচনা কৰিব পাৰিলেহেঁতেন; আৰু যদিহে বিশেষ ভূখণ্ডৰ সীমাৰ ভিতৰৰ সকলো ব্যক্তিকে একে ক্ষেত্ৰতে সমান অধিকাৰ দিয়া হয়, তেন্তে বৈষম্যৰ কোনো প্ৰশ্ন উত্থাপন হ'ব নোৱাৰে। বিদ্বান এটনী জেনেৰেলে

নিৰ্ভৰ কৰা আনটো গোচৰ হ'ল ব্ৰাউন বনাম নিউ জাৰ্চি ৰাজ্য(১) গোচৰ। এই গোচৰত প্ৰশ্নটো আছিল যে হত্যাৰ গোচৰত জুৰীৰ সৈতে জড়িত ৰাজ্যিক সংবিধানৰ বিধানটো সমান সুৰক্ষাৰ দফাৰ সৈতে সংঘাত হৈছে নেকি? অভিযোগটো আছিল যে জুৰীৰ পদ্ধতিয়ে প্ৰতিবাদকাৰীক সাধাৰণ জুৰীৰ আগত বিচাৰত যিমান সংখ্যক বাধ্যতামূলক প্ৰত্যাহ্বান লাভ কৰিব পাৰিলেহেঁতেন, সিমান সংখ্যক বাধ্যতামূলক প্ৰত্যাহ্বানৰ পৰা বঞ্চিত কৰে। উচ্চতম ন্যায়ালয়ে ৰায় দিছিল যে এই বিধানৰ দ্বাৰা সম সুৰক্ষাৰ দফা উলংঘা হোৱা নাই বুলি। এইদৰে ন্যায়াধীশ ক্ৰয়াৰে লক্ষ্য কৰে, "এয়া সঁচা", "যে ইয়াত কোনো ভুখণ্ডৰ বিতৰণ নাই কিন্তু যিবোৰ ক্ষেত্ৰত জুৰীক নিৰ্দেশ দিয়া হয়, সেইবোৰ ক্ষেত্ৰতে একে সংখ্যক প্ৰত্যাহ্বানৰ অনুমতি দিয়া হয় আৰু একেদৰেই যিবোৰ গোচৰত বিচাৰ চলি থাকে, সেইবোৰ সকলো ক্ষেত্ৰতে একেদৰেই ৰাজ্য বা প্ৰতিবাদীয়ে জুৰীৰ বাবে আবেদন কৰিব পাৰে আৰু বিষয়টো হ'ল যিটো আদালতে সুস্থ বিবেচনাৰ ব্যৱহাৰ কৰি নিৰ্ধাৰণ কৰে, এই ক্ষেত্ৰত আদালতৰ বিবেচনাধীনতা অনুচিতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল বুলি কোৱাটোৱে হয়তো আপীলত বিবেচনাৰ বাবে এটা বিষয় উপস্থাপন কৰিব পাৰে কিন্তু ইয়াৰ পৰিমাণ ইয়াতকৈ বেছি নহয়।" এইদৰে ধৰা পৰিল যে ষ্ট্ৰাইক জুৰীৰ পদ্ধতিত এজন আৰু আন এজন ব্যক্তিৰ মাজত কোনো ধৰণৰ বৈষম্য জড়িত নহয়। প্ৰতিটো পক্ষই ইচ্ছা কৰিলে ষ্ট্ৰাইক জুৰীৰ বাবে আবেদন কৰাৰ স্বাধীনতা আছিল আৰু প্ৰতিটো ব্যক্তিগত গোচৰৰ পৰিস্থিতিৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি আদালতে উপযুক্ত বুলি ভাবিলে আবেদনখন মঞ্জুৰ কৰিব পাৰিছিল। অনুমতি দিয়াৰ সময়ত সকলো ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত পদ্ধতি একে হ'ব আৰু সকলো পক্ষই ইচ্ছা কৰিলে এই পদ্ধতিৰ সুবিধা লোৱাৰ সমান সুযোগ পাব। ষ্ট্ৰাইক জুৰীৰ বাবে আবেদন মঞ্জুৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰতিটো গোচৰৰ তথ্যৰ ভিত্তিত ন্যায়িক বিবেচনাৰ ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া হোৱাটো আচলতে বৈষম্যৰ সৈতে জড়িত নহয়। এই সিদ্ধান্তবোৰৰ মোৰ মতে বৰ্তমানৰ গোচৰটোৰ লগত কোনো প্ৰভাৱ নাই।

এটনী জেনেৰেলে উত্থাপন কৰা যুক্তিটোৱে মোক পতিয়ন নিয়াব পৰা নাই, যিয়ে কৈছে যে প্ৰতিবাদীসকলে সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সুৰক্ষাৰ আবেদন কৰিবলৈ হ'লে প্ৰতিদ্বন্দ্বিতা কৰা আইনখন ইচ্ছাকৃতভাৱে বৈষম্যমূলক বা শত্ৰুতাপূৰ্ণ প্ৰকৃতিৰ বুলি প্ৰমাণ কৰিব লাগিব। "বৈষম্যমূলক" আৰু "শত্ৰুতাপূৰ্ণ" অভিব্যক্তিসমূহ আমেৰিকাৰ ন্যায়াধীশসকলে প্ৰায়ে একেলগে আৰু সমান সুৰক্ষা দফাৰ ওপৰত

আলোচনাৰ সৈতে জড়িত প্ৰায় সমাৰ্থক অভিব্যক্তি হিচাপে ব্যৱহাৰ কৰা দেখা যায়। যদি কোনো আইন বৈষম্যমূলক হয় আৰু একে অৱস্থাৰ আন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে এজন ব্যক্তি বা শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিক বৈষম্যমূলক ব্যৱহাৰ কৰে আৰু প্ৰথমজনক দ্বিতীয়জনে ভোগ কৰা বিশেষাধিকাৰসমূহ অস্বীকাৰ কৰে, তেন্তে ইয়াক এই অৰ্থত "শত্ৰুতাপূৰ্ণ" বুলি গণ্য নকৰাকৈ থাকিব নোৱাৰি যে ই সেই ব্যক্তি বা শ্ৰেণীটোৰ লোকসকলৰ স্বাৰ্থত বেয়াকৈ প্ৰভাৱিত কৰে। অৱশ্যে যদি কোনো বিশেষ আইনত এজনৰ স্বাৰ্থ একেবাৰেই প্ৰভাৱিত নহয়, তেন্তে তেওঁৰ অভিযোগ কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাথাকিবও পাৰে। কিন্তু যদি এইটো প্ৰতিষ্ঠা কৰা হয় যে অভিযোগ কৰা ব্যক্তিজনৰ বিৰুদ্ধে আইন প্ৰণয়নৰ ফলত বৈষম্যৰ সন্মুখীন হৈছে আৰু একে পৰিস্থিতিত থকা আনসকলৰ সৈতে সমান বিশেষাধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত হৈছে, তেন্তে মই নাভাবো যে সেয়া তেওঁৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল, তাৰ আগতে তেওঁ নিজৰ ভিত্তিত সকাহ দাবী কৰিব পাৰে মৌলিক অধিকাৰ, এই বুলি দাবী আৰু প্ৰমাণ কৰি যে আইন প্ৰণয়নৰ সময়ত আইন সভাৰ কোনো বিশেষ ব্যক্তি বা শ্ৰেণীৰ বিৰুদ্ধে শত্ৰুতাপূৰ্ণ বা শত্ৰুতাপূৰ্ণ উদ্দেশ্যেৰে আইনখন প্ৰণয়ন কৰিছিল। একেটা কাৰণতে মই বিদ্বান এটৰী জেনেৰেলৰ সৈতে একমত হ'ব নোৱাৰো যে এই ধৰণৰ গোচৰত আমি সোধা উচিত যে আইনখন প্ৰণয়নৰ ক্ষেত্ৰত আইন সভাৰ প্ৰধান উদ্দেশ্য কি আছিল আৰু যদি সেইটো প্ৰমাণিত হয় যে আইন সভাৰ বৈষম্য কৰাৰ কোনো উদ্দেশ্য নাছিল আৰু বৈষম্য আছিল এই আইনখনৰ প্ৰয়োজনীয় পৰিণতি তেতিয়া ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ প্ৰভাৱৰ পৰা ইয়াক ৰেহাই দিয়া হ'ব। যেতিয়া আইন চলোৱাৰ ক্ষেত্ৰত বিষয়াসকলৰ বিৰুদ্ধে বৈষম্যৰ অভিযোগ উত্থাপন কৰা হয়, তেতিয়া বিষয়াজনে বেয়া কাম কৰিছিল নে নাই সেইটো নিৰ্ণয় কৰাত উদ্দেশ্যটো এটা বস্তুগত প্ৰশ্ন হ'ব পাৰে(১); কিন্তু যেতিয়া আইনখনৰ স্পষ্ট ভাষাতেই বৈষম্য অনুসৰণ বা উদ্ভৱ হয় তেতিয়া কোনো উদ্দেশ্যৰ প্ৰশ্ন উত্থাপন হ'ব নোৱাৰে।

মই এটৰী জেনেৰেলৰ কথাত একমত যে যদিহে পাৰ্থক্যবোৰ বস্তুগত নহয়, তেন্তে শব্দটোৰ সঠিক অৰ্থত কোনো ধৰণৰ বৈষম্য নহ'বও পাৰে আৰু সাধাৰণ মানদণ্ডৰ পৰা অলপ বিচ্যুতি সমান অধিকাৰ অস্বীকাৰ নহ'বও পাৰে। পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনখনে প্ৰৱৰ্তন কৰা পদ্ধতিৰ পাৰ্থক্যটো সৰু বা বাস্তৱিক নহয় যিয়ে অভিব্যক্তিৰ স্বাৰ্থক ক্ষতিগ্ৰস্ত কৰা নাই বুলি ধৰি লোৱাটো মোৰ বাবে কঠিন।

প্ৰথম পাৰ্থক্যটো হ'ল আইনখনৰ ৬ নং ধাৰাত উল্লেখ কৰা হৈছে যে বিশেষ আদালতে কোনো গোছৰ এই আদালতলৈ কোনো গোছৰ প্ৰেৰণ নকৰাকৈ অভিযুক্তক বিচাৰ কৰিব পাৰে, আৰু অভিযুক্তৰ বিচাৰত এই আদালতে দণ্ডাধীশে ৱাৰেণ্ট গোছৰত অনুসৰণ কৰা বিচাৰৰ পদ্ধতি অনুসৰণ কৰিব লাগিব। এটৰ্নী জেনেৰেলে আহান জনাইছে যে কমিটলৰ কাৰ্য্যবিধি নিৰ্মূল কৰাটো কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ বিষয় নহয় আৰু বিশেষ আদালতে মানি চলিবলগীয়া ৱাৰেণ্ট পদ্ধতিয়ে অভিযুক্তৰ বিৰুদ্ধে এটা চাৰ্জ ফ্ৰেম কৰা পূৰ্বে অভিযুক্তৰ বিৰুদ্ধে প্ৰমাণৰ প্ৰাৰম্ভিক পৰীক্ষাৰ পৰিসৰ প্ৰদান কৰে। 'দুয়োটা কাৰ্য্যবিধিৰ মাজত যে পাৰ্থক্য আছে সেয়া অস্বীকাৰ কৰিব নোৱাৰি। ৱাৰেণ্ট গোছৰত সমগ্ৰ কাৰ্য্যবিধি একেজন দণ্ডাধীশৰ আগত হয় আৰু অভিযোগ ফ্ৰেম কৰা একেজন বিষয়ই অৱশেষত গোছৰৰ শুনানি লয়। আনহাতে, চেচন গোছৰত বিচাৰ আচলতে আন এজন ন্যায়াধীশৰ আগত হয়, যিজনৰ পূৰ্বৰ কাৰ্য্যবিধিৰ সৈতে কোনো সম্পৰ্ক নাছিল। এইটোও স্পষ্ট যে গোছৰ প্ৰেৰণৰ পিছত আৰু চেচন ন্যায়াধীশে প্ৰকৃততে গোছৰটো শুনানি গ্ৰহণ কৰাৰ আগতে সাধাৰণতে সময়ৰ এটা বৃহৎ ব্যৱধান থাকে যিয়ে অভিযুক্তক নিজৰ পক্ষৰ পক্ষ প্ৰস্তুত কৰাৰ যথেষ্ট সুযোগ দিয়ে, যিহেতু গোছৰীয়া পক্ষই তেওঁৰ বিৰুদ্ধে উত্থাপন কৰিব লগীয়া প্ৰমাণৰ সৈতে আগতীয়াকৈ পৰিচিত হয়। ৱাৰেণ্টৰ গোছৰত অভিযোগ ফ্ৰেম হোৱাৰ পিছত দণ্ডাধীশে স্বগিত ৰখাৰ অনুমতি দিলেও তেওঁৰ একে সুবিধা পাব নোৱাৰে। যিয়েই নহওক, বিশেষ আদালত আইনত স্বাভাৱিক পদ্ধতিৰ পৰা আঁতৰি অহাটোৱেই একমাত্ৰ বিষয় নহয়। ইয়াৰ ভিতৰত এটা গুৰুত্বপূৰ্ণ প্ৰস্থান হ'ল বিশেষ আদালতৰ বিচাৰ জুৰী বা মূল্যায়কৰ সহায় অবিহনে হয়। জুৰীৰ দ্বাৰা বিচাৰ নিঃসন্দেহে অভিযুক্তৰ লাভ কৰিব পৰা অন্যতম মূল্যবান অধিকাৰ।

এইটো সঁচা যে জুৰীৰ দ্বাৰা বিচাৰ সংবিধানৰ দ্বাৰা নিশ্চিত নহয় আৰু ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ২৬৯(১) ধাৰাত ৰাজ্য চৰকাৰক নিৰ্দেশ দিয়াৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে যে যিকোনো জিলাৰ চেচন আদালতত সকলো অপৰাধ বা যিকোনো বিশেষ শ্ৰেণীৰ অপৰাধৰ বিচাৰ জুৰীৰ সহায়ত; আৰু ই এনে আদেশ বাতিল বা পৰিৱৰ্তন কৰিব পাৰে। গতিকে ৰাজ্যই যদি যিকোনো জিলাত সকলো বা কোনো বিশেষ শ্ৰেণীৰ অপৰাধৰ সন্দৰ্ভত জুৰীৰ দ্বাৰা বিচাৰ বন্ধ কৰে তেন্তে কোনো ভুল নহয়; কিন্তু কলিকতা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ন্যায়াধীশ চক্ৰৱৰ্তীয়ে আঙুলিয়াই দিয়াৰ দৰে ই কোনো

বিশেষ গোচৰ বা বিশেষ অভিযুক্তৰ ক্ষেত্ৰত জুৰীৰ বিচাৰ বাতিল কৰিব নোৱাৰে আনহাতে একে অপৰাধৰ সৈতে জড়িত অন্যান্য গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত আদেশ এতিয়াও আছে। অন্যান্য গুৰুত্বপূৰ্ণ পৰিৱৰ্তনৰ লগতে আইনখনৰ ১৩ নং ধাৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিব পাৰি যিয়ে বিশেষ আদালতক কোনো অভিযুক্তক যিকোনো অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে যদিহে বিচাৰৰ সময়ত এনে অপৰাধ সংঘটিত কৰাটো প্ৰমাণিত হয়, যদিও তেওঁৰ বিৰুদ্ধে একে অভিযোগ উত্থাপন কৰা হোৱা নাছিল বা অপৰাধমূলক পদ্ধতি সংহিতাৰ ২৩৬ নং ধাৰাত উল্লেখ কৰা ধৰণে অভিযোগ উত্থাপন কৰিব পৰা গৈছিল আৰু সংহিতাৰ ধাৰা ২৩৮ৰ অৰ্থৰ ভিতৰত ই কোনো সৰু অপৰাধ নাছিল। ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ ৫০ নং ধাৰাত যেতিয়া কোনো গোচৰৰ আংশিক শুনানিৰ পিছত আন এজন দণ্ডাধীশৰ আগত নিষ্পত্তিৰ বাবে যায়, তেতিয়া অভিযুক্তই দ্বিতীয় দণ্ডাধীশে কাৰ্যবিধি আৰম্ভ কৰাৰ আগতে দাবী কৰাৰ অধিকাৰ থাকে যে ইতিমধ্যে পৰীক্ষা কৰা সাক্ষীসকলক পুনৰ পৰীক্ষা কৰা হওক আৰু পুনৰ শুনা হওক। বিশেষ আদালত আইনৰ ৭ নং ধাৰাত কোনো গোচৰ এটা বিশেষ আদালতৰ পৰা আন এখনলৈ হস্তান্তৰ কৰা গোচৰত অভিযুক্তৰ পৰা এই অধিকাৰ কাঢ়ি লোৱা হৈছে। ইয়াৰ উপৰিও নতুন পদ্ধতিৰ অধীনত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ পুনৰীক্ষণৰ অধিকাৰ একেবাৰেই নাই যদিও ভাৰতৰ সংবিধানৰ অধীনত অধিকাৰ বজাই ৰখা হৈছে।

উত্তৰদাতাসকলৰ এজন বিদ্বান অধিবক্তাই শুদ্ধকৈ আঙুলিয়াই দিছিল যে এবাৰ বিশেষ আদালতে জামিন অস্বীকাৰ কৰিলে অভিযুক্তৰ হৈ জামিনৰ বাবে উচ্চ ন্যায়ালয়ত আবেদন কৰিব নোৱাৰিব। এই আইনখনৰ এইবোৰবিধান আৰু অন্যান্য বিধানসমূহে স্পষ্ট কৰি দিয়ে যে বিবাদিত আইনখনে অভিযুক্তৰ অধিকাৰ যথেষ্ট পৰিমাণে হ্ৰাস কৰিছে আৰু যদিহে অধিকাৰসমূহ কেৱল কিছুমান গোচৰৰ ক্ষেত্ৰতহে কৰ্তন কৰা হয় আৰু আন কিছুমান গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত নহয়, যদিও পিছৰ গোচৰ কেইটা একে পৰিস্থিতিত উদ্ভব হোৱা গোচৰ হয়, তেন্তে বৈষম্যৰ প্ৰশ্ন নিশ্চয় উত্থাপন হ'ব পাৰে। সেয়েহে, বিদ্বান এটৰী জেনেৰেলে দিয়া প্ৰথম যুক্তিৰ শাৰীটো মানি ল'ব নোৱাৰি। মই এতিয়া তেওঁ আগবঢ়োৱা আনটো যুক্তিলৈ আহিছো আৰু আমাৰ বিবেচনাৰ মূল কথাটো হ'ল আইনখনত যিবোৰ আপাত বৈষম্য কৰা হৈছে, সেইবোৰ যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তিত ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব পাৰি নেকি?

পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনৰ ৫(১) ধাৰাত উল্লেখ আছে যে "এখন বিশেষ আদালতক, ৰাজ্য চৰকাৰে যিমান অপৰাধ বা যিমান শ্ৰেণী অপৰাধ বা গোচৰ বিচাৰ কৰিব বাবে সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশৰ দ্বাৰা লিখিতভাৱে দিয়ে সেই বিশেষ আদালতে সেইবোৰ গোচৰ বিচাৰ বিচাৰ কৰিব।"

বিদ্বান এটৰ্নী জেনেৰেলে আহ্বান জনাইছে যে বিশেষ আদালতে বিচাৰযোগ্য গোচৰ আৰু অপৰাধ আৰু সাধাৰণ আদালতৰ দ্বাৰা বিচাৰযোগ্য গোচৰ আৰু অপৰাধৰ মাজত যিটো শ্ৰেণীবিভাজনৰ নীতিৰ ওপৰত পাৰ্থক্য কৰা হৈছে, সেইটো আইনখনৰ প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা হৈছে যিখন তলত দিয়া ধৰণে : "য'ত কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰাটো যুক্তিসংগত"। যিটো কোৱা হৈছে, প্ৰস্তাৱনাখন ধাৰা ৫(১)ৰ অংশ হিচাপে পঢ়িব লাগে আৰু উপধাৰাটোৰ ওপৰত সঠিক ব্যাখ্যা দিব লাগে যে যিবোৰ গোচৰ আৰু অপৰাধৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰৰ মতে অধিক ক্ষীপ্ৰতাৰ প্ৰয়োজন হ'ব বিচাৰৰ দায়িত্ব বিশেষ আদালতক দিব পাৰিছিল। মোৰ মতে এই বিতৰ্কটো এটাতকৈ অধিক কাৰণত মানি ল'ব নোৱাৰি। প্ৰথমতে কলিকতা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ বিদ্বান মুখ্য ন্যায়াধীশৰ কথাত মই একমত যে কোনো আইন প্ৰণয়নৰ স্পষ্ট ব্যৱস্থা যদি স্পষ্ট আৰু নিৰ্দিধায় হয়, তেন্তে আইনখনৰ প্ৰস্তাৱনাৰ সহায়ত ইয়াৰ বিধানসমূহ কৰ্তন বা বৃদ্ধি কৰিব নোৱাৰি। যেতিয়া আইনখনৰ উদ্দেশ্য বা অৰ্থ স্পষ্ট নহয় তেতিয়াহে ইয়াক ব্যাখ্যা কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱনাৰ আশ্ৰয় ল'ব পাৰি। আমাৰ সন্মুখত থকা গোচৰটোত ধাৰা ৫(১)ৰ ভাষা নিখুঁতভাৱে স্পষ্ট আৰু কোনো অস্পষ্টতাৰ পৰা মুক্ত। আইনখনত উল্লেখ কৰা পদ্ধতি অনুসৰি বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলগীয়া যিকোনো গোচৰ বা শ্ৰেণীৰ গোচৰৰ নিৰ্দেশ দিয়াৰ বাবে ৰাজ্য চৰকাৰৰ ওপৰত নিষিদ্ধ বিহীন অধিকাৰ প্ৰদান কৰে। এইটো কোৱা হোৱা নাই যে যেতিয়া দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হয় তেতিয়াহে বিবেচনাৰ ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে। দ্বিতীয়তে, প্ৰস্তাৱনাখনে খণ্ডটোৰ ব্যাখ্যাৰ ওপৰত কোনো পোহৰ পেলাইছে বুলি ধৰি ল'লে, মই নিশ্চিতভাৱে ভাবো যে দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা অতি অস্পষ্ট, অনিশ্চিত আৰু লুকাই থকা এটা মাপকাঠীৰ বাবে যুক্তিসংগত ভিত্তি গঠন কৰিব নোৱাৰি। আইনসভাই হয়তো দ্ৰুত বিচাৰক অগ্ৰাধিকাৰ দিয়াৰ উদ্দেশ্য লৈছিল বা এই আইনখন গৃহীত কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা দেখিছিল। এক অৰ্থত দ্ৰুত নিষ্কাশন এনেকুৱা এটা বস্তু যিটো সকলো আইনী প্ৰক্ৰিয়াতে বাঞ্ছনীয়। ইয়াত ব্যৱহৃত শব্দটো হৈছে "স্পীডিয়াৰ" যিটো এটা

তুলনামূলক শব্দ আৰু যিহেতু দ্রুততাৰ মাত্ৰা থাকিব পাৰে, সেয়েহে শব্দটোৱে নিঃসন্দেহে এটা অনিশ্চিত আৰু পৰিৱৰ্তনশীল উপাদানৰ প্ৰৱৰ্তন কৰে।

কিন্তু প্ৰশ্নটো হ'ল, দ্রুত বিচাৰৰ এই প্ৰয়োজনীয়তা কেনেকৈ নিৰ্ণয় কৰা হ'ব ? উল্লেখ কৰি নহয়, অপৰাধৰ প্ৰকৃতি বা কোন পৰিস্থিতিত বা যি অঞ্চলত সংঘটিত হৈছে, আনকি অপৰাধীসকলৰ নিজৰ কোনো বৈশিষ্ট্য বা পূৰ্বসূৰীৰ উল্লেখৰেও নহয়, কিন্তু নিৰ্বাচনৰ বাবে কাৰ্যবাহী চৰকাৰক নিৰপেক্ষ আৰু নিৰ্বিঘ্নে বিবেচনাৰ বাবে এৰি দিয়া হয় আৰু ইয়াৰ কাৰ্যক পথ প্ৰদৰ্শন বা নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ আইনত একোৱেই নাই। এইটো একেবাৰেই যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন নহয় বৰঞ্চ ইচ্ছাকৃত নিৰ্বাচন। দুই শ্ৰেণীৰ গোচৰৰ মাজত কৃত্ৰিমভাৱে এটা ৰেখা অংকন কৰা হয়। লাইনৰ এটা ফালে সেইবোৰ গোচৰ গোট কৰা হৈছে যিবোৰ ৰাজ্য চৰকাৰে বিশেষ আদালতত বিচাৰ কৰিবলৈ দিবলৈ বাছি লয়; আনহাতে বাকীবোৰ হল সেইবোৰ যিবোৰ ৰাজ্য চৰকাৰে স্পৰ্শ কৰাটো উপযুক্ত বুলি নাভাবে। আমেৰিকাৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ে বহু ক্ষেত্ৰত লক্ষ্য কৰিছে যে কোনো ধৰণৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ চেষ্টা কৰাটোৱে কোনো বিধিক সমতা দফাৰ পৰা মুক্ত নকৰে। "এইটো দেখা যাব লাগিব যে কেৱল এটা শ্ৰেণীবিভাজন কৰা হৈছে কিন্তু ই কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হৈছে--কিছুমান পাৰ্থক্য যিয়ে প্ৰয়াস কৰা শ্ৰেণীবিভাজনৰ সৈতে ন্যায্য আৰু সঠিক সম্পৰ্ক বহন কৰে"। প্ৰতিটো ক্ষেত্ৰতে প্ৰশ্নটো হ'ব যে শ্ৰেণীটোৰ বৈশিষ্ট্যসমূহ এনেধৰণৰ নেকি যে প্ৰৱৰ্তিত পাৰ্থক্যসমূহৰ যুক্তিসংগত ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব পাৰি ? এই পৰীক্ষাৰ দ্বাৰা বিচাৰ কৰিলে বৰ্তমানৰ গোচৰটোত উত্তৰ ঋণাত্মক হ'ব; যিহেতু ই ৰাজ্য চৰকাৰৰ স্বেচ্ছাচাৰী নিৰ্বাচনৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। এইটো সঁচা যে অনুমান সদায় হ'ব লাগে যে আইনসভাই নিজৰ মানুহৰ প্ৰয়োজনীয়তা বুজি পায় আৰু সঠিকভাৱে শলাগ লয় আৰু ইয়াৰ বৈষম্য উপযুক্ত ভিত্তিত কৰা হয়; কিন্তু গালফ ক'লৰাডো আদিৰ গোচৰত ন্যায়াধীশ ক্ৰয়াৰ ডাঙৰীয়াই কোৱাৰ দৰে কোম্পানী বনাম এলিছ (৩), "এই ধাৰণাটো এইখিনিৰলৈকে অনুমান কৰিব লাগে যে কিছুমান ব্যক্তি বা নিগমক শত্ৰুতাপূৰ্ণ আৰু বলি কৰাৰ কোনো অপ্ৰকাশিত আৰু অজ্ঞাত কাৰণ থাকিব লাগিব বৈষম্যমূলক আইন প্ৰণয়ন কৰা হৈছে চতুৰ্দশ সংশোধনীৰ সুৰক্ষা দফাসমূহক কেৱল বালিৰ ৰছী হিচাপে গঢ়ি তোলা।" এটনী জেনেৰেলে তেওঁৰ যুক্তিৰ কালছোৱাত এটা কথা কৈছিল যে কেৱল এটা বিধিয়ে বিষয়া বা প্ৰশাসনিক সংস্থাসমূহক অনিয়ন্ত্ৰিত বিবেচনা প্ৰদান

কৰাৰ বাবেই সমতাৰ নিয়ম উলংঘা কৰা নহয়। এনে ক্ষেত্ৰত অনুচিত কৰ্তৃপক্ষ প্ৰদানৰ ভিত্তিত আইনখনক সমালোচনা কৰা সম্ভৱ হ'ব পাৰে বা বিষয়াসকলৰ কাৰ্য্যক অন্যায় বা অনিচ্ছাকৃত ক্ষমতা প্ৰয়োগৰ ভিত্তিত প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হ'ব পাৰে; কিন্তু সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘাৰ কোনো প্ৰশ্নই সম্ভৱতঃ উত্থাপন কৰিব নোৱাৰে। এই বিষয়ে আমাক কেইবাজনো কৰ্তৃপক্ষৰ ওচৰলৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল যদিও মই নাভাবো যে কৰ্তৃপক্ষই আইনৰ প্ৰস্তাৱটোক প্ৰণয়ন কৰা ধৰণে সঁচাকৈয়ে সমৰ্থন কৰে। যিক বো বনাম হপকিন্স (৪)ৰ সুপৰিচিত গোচৰটোত প্ৰশ্নটো আছিল, চিটি আৰু কাউন্টিৰ ছান চহৰৰ কোনো নিৰ্দিষ্ট অধ্যাদেশৰ ব্যৱস্থা নেকি?

(১) গালফ ক'লবাডো আদি যাওক। বনাম এলিছ(১৬৫ ইউ.এছ. ১৫০)।

(২) মিডলটন বনাম টেক্সাছ পাৱাৰ এণ্ড লাইট কোম্পানী(২৪৯ ইউ.এছ. ১৫২)।

(৩) ১৬৫ ইউ.এছ.১৫০.(৪) ১১৮ ইউ.এছ.৩৫৬।

সমান সুৰক্ষাৰ দফাৰ সৈতে সংঘাতত লিপ্ত হোৱাৰ বাবে ফ্ৰান্সিস্কো অবৈধ আছিল। প্ৰশ্ন কৰা আদেশত উল্লেখ কৰা হৈছিল যে কোনো ব্যক্তিয়ে কৰ্পৰেট সীমাৰ ভিতৰত অৱস্থিত, ইটা বা শিলেৰে নিৰ্মিত অট্টালিকাত" প্ৰথমে তত্বাৱধায়ক ব'ৰ্ডৰ সন্মতি নোলোৱাকৈ কাপোৰ ধোৱাৰ ব্যৱসায় কৰাটো বেআইনী হ'ব।" প্ৰশ্নৰ উত্তৰ হ'ল ইতিবাচক। আদালতৰ মতামত প্ৰদান কৰা মেথিউছ জেই আণ্ডুলিয়াই দিছিল যে প্ৰশ্ন কৰা অধ্যাদেশখনে কেৱললপ্তী ব্যৱসায়ৰ নিয়ন্ত্ৰণৰ বাবে এটা নিয়ম আৰু চৰ্ত নিৰ্ধাৰণ কৰা নাই।

এই আইনখনে ইটা বা শিলৰ অট্টালিকা কিছুমান বিশেষ উদ্দেশ্যত নিষিদ্ধভাৱে ব্যৱহাৰৰ অনুমতি দিছিল। কিন্তু সেই সময়ত বেছিকৈ ব্যৱহাৰ কৰা কাঠৰ অট্টালিকাৰ বাবে আইনখনে মালিক বা দখলকাৰীক দুটা গোটত ভাগ কৰিছিল। এই শ্ৰেণীবিভাজন ব্যক্তিগত গুণ, অৰ্থতা বা ব্যৱসায়ৰ বাবে অট্টালিকাসমূহৰ উপযুক্ততাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হোৱা নাছিল। বৰঞ্চ ই এটা ইচ্ছাকৃত ৰেখা আঁকিলে। এফালে তত্বাৱধায়কৰ অনুমোদন সাপেক্ষে নিজৰ উদ্যোগটো চলাই নিবলৈ দিয়াসকলক আৰু আনফালে তত্বাৱধায়কৰ বিবেচনা অনুসৰি সন্মতি অস্বীকাৰ কৰাসকলক।

এই ধৰণৰ অসংযত ইচ্ছাশক্তিৰ প্ৰতি দায়বদ্ধতা ৰাজহুৱা বিষয়াৰ এজন নাগৰিকক বৈধ ব্যৱসায় চলোৱাৰ অধিকাৰৰ পৰা বঞ্চিত কৰাৰ ক্ষমতা চতুৰ্দশ সংশোধনীৰ আক্ৰমণ কৰা বুলি ধৰা হৈছিল। ৰায়দানৰ সময়ত বিদ্বান ন্যায়াধীশগৰাকীয়ে আলোকপাত কৰে যে এনে কিছুমান পৰিস্থিতি আছে য'ত আইনে ৰাজহুৱা বিষয়া বা সংস্থাসমূহক মদ্যপান আৰু অনুৰূপ সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰা ধাৰা বা ঠাইৰ অনুজ্ঞাপত্ৰ প্ৰদান কৰিব নে নকৰে সেই সিদ্ধান্ত লোৱাৰ বিবেচনাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰে। কিন্তু এই সকলোবোৰ গোচৰ একেবাৰে বেলেগ ভিত্তিত আছিল। একেটা মতামত ক্ৰ'লি বনাম ক্ৰীষ্টেনচেন(১) গোচৰতো পুনৰ উল্লেখ কৰা হৈছিল যিটো সুৰা বিক্ৰীৰ অনুজ্ঞাপত্ৰ প্ৰদান নিয়ন্ত্ৰণ কৰা অধ্যাদেশৰ সৈতে জড়িত আছিল। আমেৰিকাৰ আদালতৰ এটা গ্ৰহণযোগ্য মতবাদ যে সমান সুৰক্ষা দফাৰ উদ্দেশ্য হৈছে ৰাজ্যসমূহৰ ভিতৰৰ প্ৰতিজন ব্যক্তিক স্বেচ্ছাচাৰী বৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে সুৰক্ষিত কৰা, সেয়া বিধিৰ স্পষ্ট চৰ্তসমূহৰ ফলত হওক বা যথাযথভাৱে গঠিত এজেন্টৰ জৰিয়তে ইয়াৰ অনুচিত প্ৰয়োগৰ ফলত হওক। এই কথা স্পষ্টকৈ উল্লেখ কৰা হৈছিল ছাণ্ডে লেক আইৰন কৰ্ণপাৰ্টি বনাম ৱেকফিল্ড গোচৰত। এই গোচৰত অভিযোগ আছিল এজন কৰ বিষয়াৰ বিৰুদ্ধে, যিয়ে অভিযোগ কৰা হৈছিল যে তেওঁ বাদীজনৰ সম্পত্তিৰ সম্পূৰ্ণ মূল্যত মূল্যায়ন কৰিছিল, আনহাতে দেশৰ বাকী ব্যক্তিসকলক তেওঁলোকৰ সম্পত্তিৰ মূল্যৰ এক তৃতীয়াংশতকৈ কমত মূল্যায়ন কৰা হৈছিল। কৰ বিষয়াৰ বিৰুদ্ধে সমান সুৰক্ষাৰ দফা ব্যৱহাৰ কৰিব পৰা যাব। কিন্তু যদিহে বিষয়াজনৰ কাৰ্য প্ৰকৃত আছিল আৰু সৎ বিচাৰ ভুলৰ বাবে বৈষম্য সংঘটিত হৈছিল তেন্তে আইনী ব্যৱস্থা সফল নহ'লহেঁতেন। গতিকে স্থিতিটো হ'ল যেতিয়া বিধিখন নিজেই বৈষম্যমূলক নহয় আৰু সম সুৰক্ষা উলংঘাৰ অভিযোগ কেৱল সেই বিষয়াজনৰ বিৰুদ্ধে হয়, যাক ইয়াক কাৰ্যকৰী কৰাৰ কৰ্তব্যৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হয়, তেতিয়া এনে গোচৰ ক্ষেত্ৰত সমান সুৰক্ষাৰ দফাটোৰ সুবিধা ল'ব পৰা যাব; কিন্তু বিষয়াজনে যদি সঁচা কথা প্ৰমাণ কৰিব পাৰে তেন্তে তেওঁৰ প্ৰতিৰক্ষা ভাল হ'ব। কিন্তু যেতিয়া বিধিখনে নিজেই কোনো উপযুক্ত বা যুক্তিসংগত ভিত্তি অবিহনে বৈষম্য কৰে, তেতিয়া সমান সুৰক্ষাৰ দফাটোৰ সৈতে সংঘাতত লিপ্ত হোৱাৰ বাবে বিধিখন বাতিল কৰা হ'ব, আৰু ই প্ৰকৃততে কেনেকৈ কাম কৰিছিল সেই প্ৰশ্নটো বিবেচনাৰ বাবে বস্তুগত তথ্য হ'বই লাগিব বুলি ক'ব নোৱাৰি। মই ইতিমধ্যে কোৱাৰ দৰে বৰ্তমানৰ গোচৰটোত বৈষম্য আইনখনৰ চৰ্তসমূহৰ ওপৰতহে উদ্ভৱ হয়। এইটো

সত্য যে ই ৰাজ্য চৰকাৰক যিকোনো ধৰণে নিৰ্বাচন কৰিবলৈ অসংযত ক্ষমতা দিয়ে যিবোৰ বিশেষ গোচৰ বা অপৰাধলৈ যাব লাগে

ইয়াৰ দ্বাৰা ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ ন্যায়াধিকৰণে চম্ভালিবলগীয়া নিৰ্দিষ্ট গোচৰ বা অপৰাধসমূহ মুক্তভাৱে বাছি ল'ব পৰাকৈ অনুমতি দিয়াটো আৰু তেনে কৰাৰ দ্বাৰা দেশৰ অপৰাধমূলক আইনৰ অধীনত অভিযুক্ত ব্যক্তিসকলৰ যি সাধাৰণ আইনী সুৰক্ষা আছে, সেয়া আঁতৰাই পেলোৱাটো স্পষ্টভাৱে ভাৱে বৈষম্যমূলক। এই সন্দৰ্ভত লক্ষ্য কৰিব পাৰি যে বৰ্তমান সময়ত গোচৰটো উচ্চ ন্যায়ালয়ে পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনখনৰ ধাৰা ৫(১)ৰ বিধানক সংবিধানৰ উলংঘা বুলি ধৰি লৈছে যেতিয়ালৈকে ই ৰাজ্য চৰকাৰক যিকোনো গোচৰৰ বিচাৰ বিশেষ আদালতে কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিবলৈ অনুমতি দিয়ে। বিদ্বান মুখ্য ন্যায়াধীশৰ মতামতত যদি ৰাজ্য চৰকাৰে পশ্চিম বংগৰ ভূখণ্ডৰ ভিতৰত সংঘটিত কিছুমান অপৰাধ বা শ্ৰেণীৰ অপৰাধৰ ওপৰত বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিলেহঁতেন তেন্তে সেই আইন বা আদেশক বৈষম্যমূলক বুলি অভিযোগনামা দাখিল কৰিব নোৱাৰিলেহঁতেন।

মন কৰিবলগীয়া যে আইনখনত উল্লেখ কৰা নাই যে কি কি শ্ৰেণীৰ গোচৰ বা অপৰাধত এনে নিৰ্দেশনা দিব পৰা যাব; নতুবা ইয়াৰ দ্বাৰা শ্ৰেণীবিভাজন কৰা মাপকাঠী বা ভিত্তি নিৰ্ধাৰণ কৰাটোও কোৱা হোৱা নাই। সমগ্ৰ ৰাজ্যখনৰ কিছুমান নিৰ্দিষ্ট অপৰাধ বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্ধাৰণ কৰিলে সমতাৰ নীতি উলংঘা নহ'ব বুলি দাবী কৰাটো সম্পূৰ্ণ সঠিক নহয়। কৰ্তৃপক্ষই একে প্ৰকৃতিৰ কিছুমান অপৰাধক তালিকাৰ পৰা বাদ দিবলৈ বাছি ল'ব পাৰে, আৰু তেনে কৰাৰ সময়ত তেওঁলোকৰ সেইবোৰক বেলেগ ধৰণে ব্যৱহাৰ কৰাৰ কোনো ন্যায্য কাৰণ নাথাকিবও পাৰে। এনে পৰিস্থিতিতো আইন বা শৃংখলাটোৱে সংবিধানৰ সমতাৰ বিধানৰ বিৰুদ্ধে হ'ব। ইয়াৰ উদাহৰণ স্কিনাৰ বনাম অক্লাহৰ্না(১) গোচৰত দিয়া হৈছে। ওকলাহোমাৰ বিধি অনুসৰি যিকোনো ৰাজ্যত দুবাৰ বা তাতকৈ অধিকবাৰ দোষী সাব্যস্ত হোৱা কিছুমান অভ্যাসগত অপৰাধীক নৈতিক অসং কাৰ্য্যৰ সৈতে জড়িত গুৰুতৰ অপৰাধৰ বাবে বন্দ্যাকৰণৰ ব্যৱস্থা কৰা হৈছিল। চুৰিৰ দোষী ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত এই বিধি প্ৰযোজ্য আছিল, যিটোক গুৰুতৰ অপৰাধ হিচাপে গণ্য কৰা হৈছিল যদিও আত্মসাৎৰ ক্ষেত্ৰত নহয়। এই বিধিখনে সমান সুৰক্ষাৰ দফা উলংঘা কৰিছে বুলি ধৰা হৈছিল। কোৱা হয়

যে যিবোৰ ক্ষেত্ৰত আইনত কোনো মানদণ্ড বা প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰা হোৱা নাই যাৰ অনুসৰি শ্ৰেণীবিভাজন কৰা হ'ব, তেনে ক্ষেত্ৰত আইনখন কাৰ্যকৰী কৰাৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা বিষয়াসকলৰ কৰ্তব্য হ'ব, শ্ৰেণীবিভাজনটো সংবিধানৰ নীতিৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণভাৱে। এইটো কোৱা হয় যে যিবোৰ ক্ষেত্ৰত আইনত কোনো মানদণ্ড বা প্ৰকাৰ নিৰ্ধাৰণ কৰা হোৱা নাই যি অনুসৰি শ্ৰেণীবিভাজন কৰা হ'ব, তেনে ক্ষেত্ৰত আইনখন কাৰ্যকৰী কৰাৰ দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা বিষয়াসকলৰ কৰ্তব্য হ'ব, শ্ৰেণীবিভাজনটো সংবিধানৰ নীতিৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণভাৱে কৰা।

যদি সেইটোৱেই স্থিতি হয়, তেন্তে সমতা দফাৰ সৈতে মিল নোহোৱা বুলি বিষয়াসকলৰ কাৰ্য্য বাতিল কৰিবলৈ কৰা এটা কাৰ্য্য কৰিব পৰা হ'ব। তদুপৰি বৰ্তমানৰ গোচৰটোত ৰাজ্য চৰকাৰৰ অধিসূচনা সংবিধানৰ ১৩(৩) অনুচ্ছেদত দিয়া আইনৰ সংজ্ঞাৰ ভিতৰত আহিব পাৰে আৰু আইনখন আতৰাই দিব পাৰি যদিহে ই সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘা কৰে। এই বিষয়টো আৰু আগুৱাই নিয়াটো মই প্ৰয়োজনীয় বুলি নাভাবো, যিদৰে মোৰ মতে আনকি(১)৩১৬ ইউ.এছ.৫৫৫ৰ ওপৰতো। (২) ভিডি উইলিছ অন কনষ্টিটিউচনেল ল, পৃষ্ঠা ৫৮৭। ৩৩৩ সীমিত ভিত্তিত উচ্চ ন্যায়ালয়ে নিজৰ সিদ্ধান্তৰ ভিত্তি স্থাপন কৰে, এই আপীলসমূহ বিফল হোৱাটো নিশ্চিত।

ন্যায়াধীশ ডি এ এছে কয়-এই আপীলসমূহ খাৰিজ কৰাত মই একমত কিন্তু পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনৰ ৫(১) ধাৰাটোৰ সমগ্ৰতা অবৈধ বুলি মই পত্ৰিয়ন যোৱা নাই। যিহেতু মই কলিকতা উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ পূৰ্ণ বিচাৰপীঠৰ সংখ্যাগৰিষ্ঠতাই সেই ধাৰাটোৰ ওপৰত দিয়া ব্যাখ্যা আৰু ইয়াৰ সমৰ্থনত মুখ্য ন্যায়াধীশ হেৰিছে গ্ৰহণ কৰা বেছিভাগ কাৰণৰ সৈতে যথেষ্ট একমত, সেয়েহে মই নিজকে অতি বিশদভাৱে প্ৰকাশ কৰিবলৈ আহ্বান জনোৱা অনুভৱ নকৰো। মই কেৱল আমাৰ সন্মুখত আহ্বান জনোৱা কথাবোৰ লক্ষ্য কৰি তাৰ ওপৰত মোৰ সিদ্ধান্তবোৰ চমুকৈ উল্লেখ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

১৯৫০ চনৰ ২৬ জানুৱাৰীৰ পৰা বলবৎ হোৱা ভাৰতীয় সংবিধানৰ বিধানৰ পোহৰত পশ্চিমবংগ বিশেষ আদালত আইন, ১৯৫০ৰ ৫ নং ধাৰাৰ বৈধতাৰ প্ৰশ্নটো নিৰ্ণয় কৰিব লাগিব। প্ৰথম অৱস্থাত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত আবেদনকাৰী আছিল

প্ৰতিবাদীসকলে দাখিল কৰা যুক্তিটোৱে দাবী কৰে যে আইনখনৰ ৫ নং ধাৰাটোৰ সম্পূৰ্ণতা বা অন্ততঃ ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ আদালতৰ বিচাৰৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট "গোছৰ" নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ কৰ্ত্ত্ব প্ৰদান কৰা অংশটো , ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ দ্বাৰা সুৰক্ষিত আইনৰ আগত সমতাৰ নিশ্চয়তা উলংঘা কৰে। যদি আইনখনৰ ৫ নং ধাৰাটোৰ ব্যৱস্থাটো ওপৰত উল্লেখ কৰা সীমিত পৰিসৰতো অবৈধ হয় তেন্তে ৰাজ্য চৰকাৰে এই বিশেষ "গোছৰ"সমূহৰ বিচাৰৰ বাবে নিৰ্দেশ দিয়া বিশেষ আদালতৰ সন্মুখত চলি থকা সমগ্ৰ কাৰ্য্যবিধিও অৱশ্যেই আছিল যেনেকৈ বিচাৰ ক্ষমতাহীন উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ পূৰ্ণ বিচাৰপীঠৰ দ্বাৰা অনুষ্ঠিত হ'ব আৰু এই আপীলসমূহ খাৰিজ কৰিব লাগিব।

আমাৰ সংবিধানৰ জনপ্ৰিয় ১৪ নং অনুচ্ছেদটো, আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ চতুৰ্দশ সংশোধনীৰ ১ নং অনুচ্ছেদৰ শেষ অংশটোৰ সৈতে মিল খায়, মাথোঁ আমাৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদতো "আইনৰ আগত সকলো সমান" শব্দকেইটা সংযোজন কৰি আইনৰ শাসনৰ ইংৰাজী মতবাদ গ্ৰহণ কৰা হৈছে। আমাৰ সন্মুখত অৱশ্যে আহান জনোৱা হোৱা নাই যে এই অতিৰিক্ত শব্দবোৰ যোগ কৰিলে ইয়াৰ ব্যৱহাৰিক প্ৰয়োগত কোনো যথেষ্ট পাৰ্থক্য দেখা গৈছে। আমাৰ সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অৰ্থ, পৰিসৰ আৰু প্ৰভাৱৰ বিষয়ে এই আদালতে চিৰঞ্জিত লাল চৌধুৰী বনাম ভাৰত চৰকাৰ আৰু অন্যান্যৰ গোচৰত উল্লেখ কৰিছে। যদিও ন্যায়াধীশ শাস্ত্ৰী আৰু মই আদালতৰ সংখ্যাগৰিষ্ঠতাৰ প্ৰকৃত সিদ্ধান্তৰ পৰা পৃথক হোৱাৰ বাবে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ প্ৰস্তাৱসমূহৰ অন্তৰ্নিহিত নীতিসমূহৰ ক্ষেত্ৰত আমাৰ আৰু সংখ্যাগৰিষ্ঠৰ মাজত কোনো মতানৈক্য নাছিল। সেই ক্ষেত্ৰত মতানৈক্য মূলতঃ ব্যৱহাৰ কৰিবলগীয়া নীতিসমূহৰ ওপৰত নাছিল, বৰঞ্চ সেই নীতিসমূহ প্ৰয়োগ কৰিলে কি হ'ব সেই বিষয়েহে আছিল। এই আদালতে দ্য ষ্টেট অৱ বশ্বে বনাম এফ.এন. বলছাৰা গোছৰত সেই নীতিবোৰ পুনৰ বিবেচনা কৰি সংক্ষিপ্তকৰে । এতিয়া এইটো সুপ্ৰতিষ্ঠিত যে ১৪ নং অনুচ্ছেদটো এনেদৰে ৰচনা কৰা হৈছে যে কোনো ব্যক্তি বা শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিক বিশেষভাৱে বৈষম্যমূলক আৰু শত্ৰুতাপূৰ্ণ আইন প্ৰণয়নৰ উদ্দেশ্যে একে অৱস্থাত থকা আনৰ পৰা পৃথক কৰা হোৱাত বাধা দিয়া হৈছে আৰু ই এই অৰ্থত "বিমূৰ্ত্ত প্ৰতিসমতা"ৰ ওপৰত জোৰ নিদিয়ে যে প্ৰতিখন আইনৰ সাৰ্বজনীন প্ৰয়োগ থাকিব লাগিব। সকলো ব্যক্তিয়েই স্বভাৱ, প্ৰাপ্তি বা পৰিস্থিতিৰ ভিত্তিত সমান নহয় আৰু বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয়তাৰ বাবে প্ৰায়ে পৃথক ব্যৱহাৰৰ প্ৰয়োজন হয় আৰু সেয়েহে সুৰক্ষামূলক দফাটোক কেৱল

সমান লোকৰ মাজত বৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে নিশ্চয়তা হিচাপে ধৰা হৈছে আৰু আইন প্ৰণয়নৰ উদ্দেশ্যে ব্যক্তিক শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ ক্ষমতা ৰাষ্ট্ৰৰ পৰা কাটি লোৱা নহয়। এই শ্ৰেণীবিভাজন বিভিন্ন ভিত্তিত হ'ব পাৰে। ই ভৌগোলিক বা বস্তু বা বৃত্তি বা তেনেকুৱা ধৰণৰ হ'ব পাৰে। অনুচ্ছেদটোৰ নিষেধাজ্ঞাৰ পৰা ওলাই আহিবলৈ অৱশ্যে কেৱল শ্ৰেণীবিভাজনেই যথেষ্ট নহয়।' এই শ্ৰেণীবিভাজন বৈষম্যমূলক হ'ব নালাগে বৰঞ্চ যুক্তিসংগত হ'ব লাগিব, অৰ্থাৎ ই কেৱল কিছুমান গুণ বা বৈশিষ্ট্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিয়েই হ'ব নালাগে যিবোৰ গোট খোৱা সকলো ব্যক্তিৰ মাজত পোৱা যাব আৰু বাকী থকা আন কিছুমানত নহয় কিন্তু সেই গুণবোৰৰ ওপৰত নহয় বা বৈশিষ্ট্যসমূহৰ আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক থাকিব লাগিব। এই পৰীক্ষাত উত্তীৰ্ণ হ'বলৈ হ'লে দুটা চৰ্ত পূৰণ কৰিব লাগিব, (১) শ্ৰেণীবিভাজনটো এটা বুজিব পৰা পাৰ্থক্যৰ ওপৰত প্ৰতিষ্ঠিত হ'ব লাগিব যিয়ে একেলগে গোট খোৱাবোৰক আনৰ পৰা পৃথক কৰে আৰু (২) সেই পাৰ্থক্যৰ সৈতে যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক থাকিব লাগিব আইনখনে লাভ কৰিব বিচৰা উদ্দেশ্য। শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তি আৰু আইনখনৰ উদ্দেশ্য পাৰ্থক্যবোৰ সুকীয়া বস্তু আৰু প্ৰয়োজনীয় কথাটো হ'ল ইয়াৰ মাজত এটা সংযোগ থাকিব লাগিব। মুঠতে, অনুচ্ছেদটোৱে শ্ৰেণী আইন প্ৰণয়নক এই অৰ্থত নিষিদ্ধ কৰিছে যে প্ৰদান কৰিব বিচৰা বিশেষাধিকাৰ বা প্ৰস্তাৱিত দায়বদ্ধতাৰ সম্পৰ্কত একেধৰণৰ অৱস্থাত থকা আন বৃহৎ সংখ্যক ব্যক্তিৰ মাজৰ পৰা ইচ্ছাকৃতভাৱে নিৰ্বাচিত ব্যক্তিৰ ওপৰত বিশেষাধিকাৰ প্ৰদান বা দায়বদ্ধতা জাপি দি অনুচিত বৈষম্য কৰা জাপি দিয়া হ'ব, ই আইন প্ৰণয়নৰ উদ্দেশ্যে শ্ৰেণীবিভাজন নিষিদ্ধ নকৰে, যদিহে মই মাত্ৰ ব্যাখ্যা কৰা অৰ্থত এনে শ্ৰেণীবিভাজন বৈষম্যমূলক নহয়। উল্লেখিত গোচৰসমূহত আদালতে মতবাদৰ ব্যাখ্যাই ১৪ নং অনুচ্ছেদ প্ৰয়োগ কৰাত যথেষ্ট নমনীয়তাৰ সুবিধা প্ৰদান কৰে, যাৰ ফলত ন্যায়িক বিবেচনাৰ বাবে স্বাধীনতা প্ৰদান কৰা হয়।

এই আবেদনসমূহৰ সমৰ্থনত হাজিৰ হোৱা বিদ্বান এটনী জেনেৰেলে অৱশ্যে কয় যে ওপৰত উল্লেখ কৰা ধৰণৰ যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন এটা বিশেষ আইনখনৰ বৈধতাৰ পৰীক্ষা হ'ব পাৰে যদিও ই একমাত্ৰ পৰীক্ষা নহ'বও পাৰে যিয়ে সকলো সামৰি ল'ব আৰু আন পৰীক্ষাও থাকিব পাৰে। আদালতৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰত তেওঁ তলত দিয়া শব্দৰে এটা বিকল্প পৰীক্ষা প্ৰণয়ন কৰে: যদি প্ৰকৃততে ব্যৱহাৰৰ বৈষম্য আৰু তেনেকুৱা

বৈষম্য কোনো বিশেষ ব্যক্তি বা ব্যক্তিক পক্ষপাতিত্ব কৰাৰ বিশেষ উদ্দেশ্যেৰে কৰা নহয় বৰঞ্চ প্ৰশাসনৰ সাধাৰণ স্বার্থত কৰা হয়, ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ কোনো উলংঘা নহয়। এইটো স্পষ্ট যে, এইদৰে প্ৰণয়ন কৰা পৰীক্ষা অনুসৰি, ৰাষ্ট্ৰৰ কাৰ্য্যৰ বৈধতা, বিধানসভা বা কাৰ্য্যবাহী, সম্পূৰ্ণৰূপে কৰ্তৃপক্ষৰ মনৰ অৱস্থাৰ ওপৰত নিৰ্ভৰশীল। এই পৰীক্ষাই সদিচ্ছাৰ কুটিল আবেদন আৰু প্ৰশাসনৰ কল্পিত সাধাৰণ স্বার্থৰ অস্তিত্বৰ বিষয়ে কাৰ্য্যবাহী কৰ্তৃপক্ষৰ বিষয়ভিত্তিক দৃষ্টিভংগীৰ ওপৰত আনকি স্পষ্টভাৱে বৈষম্যমূলক ব্যৱস্থা গ্ৰহণৰ অনুমতি দিব। এই পৰীক্ষা যদি গ্ৰহণ কৰা হয়, তেন্তে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ শেষত "সদিচ্ছাৰে আৰু প্ৰশাসনৰ সাধাৰণ স্বার্থৰ বাহিৰে" শব্দটো যোগ কৰাৰ সমান হ'ব। এইটো স্পষ্টভাৱে আদালতৰ বাবে অনুমোদিত নহয়। তদুপৰি, এইটোও স্পষ্ট যে এই শব্দবোৰৰ সংযোজনে ক্ৰয়াৰ, জে.ৰ ভাষাত গালফ, ক'লৰাডো আৰু চান্টা ফে ৰেলৱে কোম্পানী বনাম ডব্লিউ.এইচ. এলিছ(১), সুৰক্ষা দফাটোক কেৱল বালিৰ ৰছী কৰি তোলে, কোনো কাৰণতে ৰাষ্ট্ৰৰ ব্যৱস্থাক বাধা নিদিয়।

সেয়েহে মই বিদ্বান এটনী জেনেৰেলে আগবঢ়োৱা প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰিবলৈ প্ৰস্তুত নহয়, যি কোনো ন্যায়িক সিদ্ধান্তৰ দ্বাৰা সমৰ্থিত নহয় আৰু ৰাষ্ট্ৰৰ কামৰ বৈধতা নিৰ্ণয়ৰ এটা সুস্থ পৰীক্ষা হিচাপে লবলৈ। তাৰ পিছত বিদ্বান এটনী জেনেৰেলে কয়, কুলীৰ সাংবিধানিক সীমাবদ্ধতাৰ কৰ্তৃত্বৰ ওপৰত যে সৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ বৈষম্যই কোনো আইনক অবৈধ কৰি তুলিব নোৱাৰে আৰু সাংবিধানিক সীমাবদ্ধতাক ব্যৱহাৰিক প্ৰয়োগৰ অনুমতি দিব পৰাকৈ যথেষ্ট নমনীয় বুলি গণ্য কৰিব লাগিব। এই অংশটোৰ ভিত্তি হৈছে জেফ্ৰি মেনুফেকচাৰিং কোম্পানী বনাম ৱেগ গোচৰৰ সিদ্ধান্তৰ ওপৰত। এই সিদ্ধান্তটো সযতনে পঢ়িলে যথেষ্ট স্পষ্ট হ'ব যে আদালতে সেই গোচৰত বিবাদিত বিধিৰ বৈধতাক সমৰ্থন কৰিছিল, এই ভিত্তিত যে বৈষম্যৰ গুৰুত্ব সামান্য আছিল, কিন্তু, সংখ্যা অনুসৰি প্ৰতিষ্ঠানসমূহৰ শ্ৰেণীবিভাজন ইয়াত নিয়োজিত শ্ৰমিকৰ সংখ্যা প্ৰশ্ন কৰা আইনখনৰ বিষয়বস্তুৰ সৈতে যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক থকা এটা বুজিব পৰা পাৰ্থক্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি কৰা হৈছিল। সেয়েহে সেই সিদ্ধান্তই ন্যায়াধীশ কুলীৰ মূল পাঠ্যত সম্পাদকে আপাত দৃষ্টিত যোগ কৰা অংশটোত ইমান ব্যাপকভাৱে উল্লেখ কৰা প্ৰস্তাৱটোক সমৰ্থন নকৰে। কোনো বিধিৰ দ্বাৰা কঢ়িয়াই অনা পাৰ্থক্য ইমানেই তুচ্ছ, অসাৰ আৰু ভ্ৰম প্ৰকৃতিৰ হ'ব পাৰে যে কেৱল সেই পৰিস্থিতিটোকহে বিধিখনে একেবাৰেই বৈষম্য কৰা নাই আৰু কোনো বৈষম্য কৰা নাই বুলি ধৰি লোৱাৰ

যুক্তিসংগত ভিত্তি হিচাপে গণ্য কৰিব পাৰি আৰু আচলতে কোনো বৈষম্য সৃষ্টি কৰা হোৱা নাই। বিষয়টোৰ এই দিশটো আঁতৰাই ৰাখিলে যদি কোনো আইনৰ ফলত প্রকৃত আৰু যথেষ্ট বৈষম্যৰ সৃষ্টি হয়, তেন্তে ইয়াৰ দ্বাৰা সৃষ্টি হোৱা বৈষম্যৰ পৰিসৰৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি ইয়াৰ সাংবিধানিকতা নিৰ্ণয় কৰাটো অযুক্তিকৰ আৰু অতি অবাঞ্ছিত হ'ব। এনে নীতি গ্ৰহণ কৰাটো ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ সাধাৰণ ভাষাৰ বিপৰীত হ'ব। তেওঁৰ যুক্তিৰ এটা পৰ্যায়ত বিদ্বান এটনী জেনেৰেলে মাত্ৰ এটা যুক্তি আগবঢ়াইছিল, যিটো তেওঁ বৰ জোৰকৈ নিদিলে, যে এই অনুচ্ছেদটো কেৱল বস্তুনিষ্ঠ আইনৰ বৈষম্যৰ বিৰুদ্ধে সুৰক্ষা আৰু কোনো পদ্ধতিগত আইনৰ বিৰুদ্ধে নহয়। সেই যুক্তিটোক মুখামুখি কৰিবলৈ মই নিশ্চিতভাৱে প্ৰস্তুত নহয়। এই পাৰ্থক্যৰ কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তি নাই। পদ্ধতিগত আইন এখনে সহজেই ইয়াৰ বলি হোৱা ব্যক্তিসকলৰ ওপৰত অতি বৃহৎ কষ্টৰ সৃষ্টি কৰিব পাৰে, যিদৰে, সঁচাকৈয়ে, বিবেচনাধীন এই আইনখনেই বৰ্তমান স্পষ্টভাৱে কৰা দেখা যাব।

আইনখনে বিচাৰৰ পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰিছে যিটো অপৰাধমূলক কাৰ্য্যবিধি সংহিতাত উল্লেখ কৰা পদ্ধতিৰ পৰা বস্তুগতভাৱে পৃথক, সেই কথা বিতৰ্ক কৰিব নোৱাৰি। আইনখনৰ বিভিন্ন ধাৰা বিশ্লেষণ কৰি গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্থক্যসমূহ পশ্চিমবংগৰ বিদ্বান মুখ্য ন্যায়াধীশে স্পষ্টভাৱে ইংগিত দিছে আৰু বিতংভাৱে পুনৰাবৃত্তি কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। প্ৰেৰণ কাৰ্য্যবিধি আৰু জুৰীৰ দ্বাৰা বিচাৰৰ নিৰ্মূল(ধাৰা ৬), বদলিৰ সময়ত নতুন বিচাৰৰ অধিকাৰ কাঢ়ি লোৱা (ধাৰা ৭), বিশেষ আদালতত প্ৰতিৰক্ষা সাক্ষীক মাতিবলৈ অস্বীকাৰ কৰাৰ বিবেচনাৰ অধিকাৰ প্ৰদান কৰা যদিহে তেওঁৰ প্ৰমাণ বস্তুগত নহ'ব বুলি সন্মত হয়(ধাৰা ৮), তেন্তে আইনৰ অধীনত অভিযুক্তক বিচাৰৰ বাবে পঠিওৱা অপৰাধতকৈ অধিক অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ দায়বদ্ধতা(ধাৰা ১৩), পুনৰীক্ষণ বা হস্তান্তৰৰ দ্বাৰা বা সংহিতাৰ ধাৰা ৪৯১ৰ অধীনত অন্য আদালতৰ হস্তক্ষেপ বাদ দিয়াটো(ধাৰা ১৬) বিবাদিত আইনখনত থকা বৈষম্যৰ কিছুমান দৃষ্টান্ত মাথো । এই আইনত প্ৰণয়ন কৰা বিধানৰ সৈতে কিছু পৰিমাণে মিল থকা বিধানসমূহো সংহিতাখনত সন্নিবিষ্ট হোৱাটো বিদ্বান এটনীজেনেৰেলে আমাৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰিছে। সংহিতাৰ সেই ধাৰাসমূহৰ ভাষা আৰু ওপৰত উল্লেখ কৰা এই আইনখনৰ কেইবাটাও ধাৰাসমূহৰ ভাষা তুলনা কৰিলে স্পষ্টকৈ দেখা যাব যে আইনখনে সংহিতাৰ বিধানসমূহৰ বহু ওপৰলৈ গৈছে আৰু আইনখনক কোনো

কাৰণতে নিৰাপদ বুলি ক'ব নোৱাৰি সংহিতাই নিৰ্ধাৰণ কৰা পদ্ধতিৰ বিকল্প। প্ৰেৰণৰ কাৰ্য্যবিধিৰ অধীনত ৱাৰেণ্ট পদ্ধতিত বিচাৰ দণ্ডাধীশে নিজৰ প্ৰতি এক ধৰণৰ প্ৰতিশ্ৰুতিও জড়িত হৈ আছে বুলি যুক্তি দি প্ৰেৰণৰ প্ৰক্ৰিয়া আঁতৰোৱাৰ উল্লেখযোগ্য প্ৰভাৱক উলাই কৰিব নোৱাৰি। ৱাৰেণ্ট পদ্ধতিয়ে প্ৰাৰম্ভিক পৰ্যায়ত বিচাৰক খাৰিজ কৰাৰ সম্ভাৱনা হ্ৰাস কৰে, যিটো প্ৰেৰণৰ প্ৰক্ৰিয়াত হ'ব পাৰে। ইয়াৰ উপৰিও ই অভিযুক্ত ব্যক্তিজনক অধিবেশন আদালতত প্ৰকৃত বিচাৰৰ বহু আগতেই তেওঁলোকৰ বিৰুদ্ধে গোচৰ আৰু সমৰ্থনকাৰী প্ৰমাণসমূহ জানিবলৈ সুযোগৰ পৰা বঞ্চিত কৰে। আটাইতকৈ ডাঙৰ কথাটো হ'ল ই তেওঁলোকক নিৰপেক্ষ আৰু স্বতন্ত্ৰ ন্যায়াধীশৰ আগত বিচাৰৰ সুবিধাৰ পৰা বঞ্চিত কৰে। উচ্চ অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ দায়বদ্ধতাৰ সংহিতাত কোনো সমান্তৰালতা নাই। এইটো সঁচা যে ৰাষ্ট্ৰই সংহিতাৰ ২৬৯ (১) ধাৰাত জুৰীৰ দ্বাৰা বিচাৰৰ ব্যৱস্থা বন্ধ কৰিব পাৰে কিন্তু ন্যায়াধীশ চক্ৰৱৰ্তীয়ে আঙুলিয়াই দিয়াৰ দৰে সেই ধাৰাত কেৱল বিশেষ ক্ষেত্ৰতহে সেই পদ্ধতি নিৰ্মূল কৰাৰ কথা স্পষ্টভাৱে চিন্তা কৰা হোৱা নাই যিটো হ'বলৈ কি আইনখনে চৰকাৰক কৰিবলৈ কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰে। আইনখনৰ ন্যায্য পঠন কৰিলে এই কথাটোৰ পৰা কোনো সাৰি থাকিব নোৱাৰি যে ই একেবাৰে নিশ্চিতভাৱে, বিচাৰৰ ক্ষেত্ৰত, ইয়াৰ বলি হোৱা ব্যক্তি আৰু সাধাৰণ পদ্ধতিৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হ'বলৈ এৰি দিয়া আনসকলৰ মাজত এক যথেষ্ট ব্যৱহাৰৰ বৈষম্যৰ সৃষ্টি কৰে সংহিতাত উল্লেখ কৰা হৈছে। প্ৰশ্ন হয় যে নিৰ্দিষ্ট ব্যক্তিৰ ওপৰত উল্লেখযোগ্য বৈষম্য জাপি দিয়া ৫ (১) ধাৰাটোক আইনী প্ৰেক্ষাপটত অনুমোদিত যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ নীতিৰ জৰিয়তে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব পৰা যাবনে?

আইনখনৰ ৫ (১) নং ধাৰাত এইদৰে কোৱা হৈছে:—"ৰাজ্য চৰকাৰে লিখিতভাৱে সাধাৰণ বা বিশেষ আদেশৰ দ্বাৰা নিৰ্দেশ দিয়াৰ দৰে বিশেষ আদালতে এনে অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ বিচাৰ কৰিব লাগিব"। মন কৰিবলগীয়া যে উপখণ্ডটোৱে চাৰিটোক সুকীয়া শ্ৰেণী বুজাইছে সেই কেইটা হল ক্ৰমে, "অপৰাধ", "অপৰাধৰ শ্ৰেণী", "গোছৰ" আৰু "গোছৰৰ শ্ৰেণী" আৰু ৰাজ্য চৰকাৰক এই শ্ৰেণীসমূহৰ যিকোনো এটা বা ততোধিকক আইনৰ অধীনত গঠন কৰা বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে। মই প্ৰথমে ধাৰাটোৰ সৈতে বিচাৰ কৰিম যিমানখিনিলৈকে ই ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ

আদালতৰ দ্বাৰা বিচাৰ কৰিবলৈ "অপৰাধ", অপৰাধৰ শ্ৰেণী" আৰু "গোচৰৰ শ্ৰেণী" কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিবলৈ কৰ্তৃস্থ প্ৰদান কৰে। এই অভিব্যক্তিবোৰে অপৰাধ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰক্ৰিয়াক স্পষ্টভাৱে সূচায়, আৰু স্পষ্টভাৱে বুজায়। প্ৰথম দৃষ্টিত সেই শব্দবোৰে কোনো বিশেষ অপৰাধী বা যিকোনো বিশেষ ক্ষেত্ৰত কোনো বিশেষ অভিযুক্তৰ কথা চিন্তা নকৰে। "অপৰাধ", "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" বা "গোচৰৰ শ্ৰেণী"ৰ ওপৰত গুৰুস্থ দিয়া হয়। অপৰাধৰ শ্ৰেণীবিভাজন নিজেই কোনো ব্যক্তিক তেনেদৰে স্পৰ্শ কৰিবলৈ কৰা নহয়, যদিও শ্ৰেণীবিভাজন কৰাৰ পিছত ই বিশেষ অপৰাধ সংঘটিত কৰিব পৰা সকলো ব্যক্তিকে প্ৰভাৱিত কৰিব পাৰে। মুঠতে উপ-ধাৰাটোৰ এই অংশত উল্লেখ কৰা শ্ৰেণীবিভাজনৰ কোনো উল্লেখ নাই, আৰু কোনো বিশেষ ব্যক্তিক এককভাৱে কোৱাৰ দিশত নিৰ্দেশিত নহয় ৰাষ্ট্ৰৰ শত্ৰুতাপূৰ্ণ ব্যৱস্থাৰ বস্তু হিচাপে কিন্তু ই কেৱল বিশেষ আদালতৰ দ্বাৰা বিচাৰৰ উদ্দেশ্যে "অপৰাধ", "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" আৰু "গোচৰৰ শ্ৰেণী" গোটৰ সৈতে জড়িত। ধাৰা ৫ (১)ৰ এই অংশৰ অৰ্থ আৰু প্ৰভাৱ এনেকুৱা হোৱাৰ বাবেই প্ৰশ্ন উত্থাপন হয় যে আইনখনে এইদৰে চিন্তা কৰা শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰক্ৰিয়াটো সংবিধানৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধ নকৰা যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সৈতে মিল খায় নেকি?

বিদ্বান এটৰ্নী জেনেৰেলে দাবী কৰে যে বিবাদিত আইনখনে যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ এই পৰীক্ষাকো সন্তুষ্ট কৰে। তেওঁৰ মতামত হ'ল যে অপৰাধসমূহক দুটা শ্ৰেণীত ভাগ কৰিব পাৰি, যথা, যিবোৰত দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হয়, যিবোৰ সংহিতাত উল্লেখ কৰাতকৈ দ্ৰুত আৰু যিবোৰৰ দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন নহয়। তেওঁৰ মতে এই আইনখনে কেৱল প্ৰথম শ্ৰেণীৰ অপৰাধৰ সৈতেহে মোকাবিলা কৰাৰ কথা উল্লেখ কৰিছে। তেওঁ প্ৰথমে এই কথাটোলৈ আমাৰ দৃষ্টি আকৰ্ষণ কৰে যে আইনখনৰ শিৰোনাম হৈছে "কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা আইন" আৰু তাৰ পিছত আঙুলিয়াই দিয়ে যে আইনখনৰ প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা অনুসৰি এই আইনখনৰ উদ্দেশ্যও হৈছে "কিছুমান অপৰাধৰ দ্ৰুত বিচাৰ"। ইয়াৰ পিছত তেওঁ আমাক আইনখনৰ বিভিন্ন ধাৰালৈ প্ৰেৰণ কৰে আৰু আহ্বান জনায় যে আইনখনে প্ৰৱৰ্ত্তন কৰা সকলো পদ্ধতিগত পৰিৱৰ্ত্তন দ্ৰুত বিচাৰ নিশ্চিত কৰাৰ উদ্দেশ্যে সম্পন্ন কৰিবলৈ কৰা হওক। সেই অনুসৰি এই আইনখনে ৰাজ্য চৰকাৰক সেই অপৰাধসমূহৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ বাবে প্ৰদান কৰা বিশেষ পদ্ধতি অনুসৰি বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান

কৰে, যিবোৰ অপৰাধৰ মতে দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন।তেওঁৰ মতে ধাৰাটোৰ এই নিৰ্মাণটো আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে সামঞ্জস্যপূৰ্ণ যিটো প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা হৈছে আৰু আমাৰ সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ নিষেধাজ্ঞাৰ বিৰুদ্ধে আপত্তি নকৰে।আনহাতে, উত্তৰদাতাসকলৰ বাবে বিদ্বান অধিবক্তাই আহ্বান জনাইছে যে উপ-অংশটোত ব্যৱহৃত ভাষাটোত যিয়েই নহওক কিয়, উপ-ধাৰাটোতেই প্ৰদান কৰা শ্ৰেণীবিভাজনৰ ক্ষমতাৰ ওপৰত কোনো ধৰণৰ বাধা বা অৰ্হতাৰ কোনো ইংগিত নাই ইয়াৰ দ্বাৰা ৰাজ্য চৰকাৰৰ ওপৰত আৰু এইদৰে ৰাজ্য চৰকাৰক দিয়া ক্ষমতাক আইনখনৰ প্ৰস্তাৱনাক সহায়ক আহ্বান কৰি নিয়ন্ত্ৰণ আৰু কৰ্তন কৰিব নোৱাৰি, কাৰণ প্ৰস্তাৱনাই উপ-ধাৰাটোৰ সাধাৰণ ভাষাৰ অৰ্থ সংক্ষিপ্ত বা বৃদ্ধি কৰিব নোৱাৰে।এই যুক্তি উচ্চ ন্যায়ালয়ে "কেছ" নিৰ্বাচনৰ সৈতে জড়িত ধাৰাটোৰ আনটো অংশত প্ৰয়োগ কৰাত কিন্তু এই যুক্তি ধাৰাটোৰ সেই অংশটোৰ ক্ষেত্ৰত সমান বলবৎ প্ৰযোজ্য হয় নে নহয় সেইটো বিচাৰ কৰাত গ্ৰহণ কৰিছিল।মই এতিয়া বিবেচনা কৰি আছো, এইটো মনত ৰাখিব লাগিব যে, যদিও আইন এখনৰ প্ৰস্তাৱনাই ইয়াৰ কাৰ্য্যকৰী অংশসমূহৰ ভাষাৰ সাধাৰণ অৰ্থক অতিক্ৰম কৰিব নোৱাৰে, তথাপিও ই কোনো বিশেষ ধাৰাটোৰ প্ৰকৃত অৰ্থ বা অৰ্থ কি সেয়া নিৰ্ণয় কৰাত সহায় কৰিব পাৰে হৈছে, কাৰণ প্ৰস্তাৱনাটো হৈছে, যেন ই আইনখন বুজাৰ এটা চাবিকাঠি। মই সেয়েহে, ৫(১) ধাৰা অনুসৰি প্ৰস্তাৱনাৰ পোহৰত ইয়াৰ প্ৰকৃত অৰ্থ নিৰ্ণয় কৰিবলৈ আগবাঢ়িছো।

মই ইতিমধ্যে উল্লেখ কৰিছো যে উপধাৰাটোৰ এই অংশটোৱে "অপৰাধ", "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" আৰু "গোছৰৰ শ্ৰেণী"ৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ এক প্ৰক্ৰিয়াৰ কথা কৈছে।এই শ্ৰেণীবিভাজনে যাতে সাংবিধানিক নিষেধাজ্ঞা উলংঘা নকৰে তাৰ বাবে মই উল্লেখ কৰা চৰ্ত দুটা পূৰণ কৰিব লাগিব। বিবেচনাধীন আইনখনৰ প্ৰস্তাৱনাই কিছুমান অপৰাধৰ দ্ৰুত বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰাৰ সুবিধাৰ কথা কৈছে। কিছুমান গোছৰৰ দ্ৰুত বিচাৰ ব্যৱস্থা আইনখনৰ উদ্দেশ্য।এই উদ্দেশ্য সাধন কৰিবলৈ অপৰাধ বা গোচৰসমূহক কিছুমান পাৰ্থক্যৰ ভিত্তিত শ্ৰেণীভুক্ত কৰিব লাগিব যিয়ে সেই অপৰাধ বা গোচৰসমূহক আনৰ পৰা পৃথক কৰিব আৰু যিবোৰৰ আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক থাকিব।ভিন্নতা আৰু বস্তুটো মই কোৱাৰ দৰে বিভিন্ন উপাদান হোৱাৰ বাবে ইয়াৰ পৰা অনুমান কৰিব পাৰি যে বস্তুটো নিজেই অপৰাধ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তি হ'ব নোৱাৰে কাৰণ কোনো বিশেষ পৰিস্থিতিৰ অনুপস্থিতিত যিয়ে এটা অপৰাধ

বা এটা শ্ৰেণীৰ অপৰাধ বা আন এটা অপৰাধৰ পৰা এটা শ্ৰেণীৰ গোচৰ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ নিষ্পত্তিৰ ক্ষেত্ৰত দ্ৰুত বিচাৰ বাঞ্ছনীয়সকলো অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰৰ শ্ৰেণী। বিদ্বান এটৰী জেনেৰেলে পৰামৰ্শ দিয়াৰ দৰে কেৱল প্ৰস্তাৱনাৰ ভিত্তিত অপৰাধ বা গোচৰক দুটা ভাগত ভাগ কৰিব নোৱাৰি। তাৰ পিছত উত্তৰদাতাসকলৰ বিদ্বান অধিবক্তাই কয় যে যিহেতু প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা আইনখনৰ উদ্দেশ্য শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তিত হ'ব নোৱাৰে, গতিকে উপধাৰা ৫ (১)ৰ এই অংশই শ্ৰেণীবিভাজনৰ এক অনিয়ন্ত্ৰিত আৰু অনিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান কৰে যিটো ভালদৰে ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি ৰাজ্য চৰকাৰৰ দ্বাৰা ইচ্ছাকৃতভাৱে বা "দুষ্ট চকু আৰু অসমান বেণ্ডৰ সৈতে" যাতে ইচ্ছাকৃতভাৱে মানুহ আৰু মানুহৰ মাজত ঈৰ্ষণীয় বৈষম্যৰ সৃষ্টি হয়, যদিও দুয়োজনেই হবহ একে বা একে পৰিস্থিতিত অৱস্থিত।

উদাহৰণ স্বৰূপে আঙুলিয়াই দিয়া হৈছে যে ভাৰতীয় দণ্ডবিধিত বিভিন্ন বিষয়ৰ সৈতে জড়িত অপৰাধৰ বিষয়ে বিভিন্ন অধ্যায় আছে, যেনে, সম্পত্তিৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধৰ বিষয়ে আলোচনা কৰা পঞ্চদশ অধ্যায়, যিবোৰ এই সাধাৰণ শিৰোনামৰ অধীনত আছে সম্পত্তিৰ বিৰুদ্ধে বিভিন্ন ধৰণৰ অপৰাধ উল্লেখ কৰা হৈছে, যেনে, চুৰি (ধাৰা ৩৭৮), বাসগৃহত চুৰি (ধাৰা ৩৮০), চাকৰ দ্বাৰা চুৰি (ধাৰা ৩৮১), মাত্ৰ কেইটামান উদাহৰণ ল'বলৈ, আৰু সেইটোৰ ভাষা অনুসৰি ধাৰা ৫(১)ৰ অধীনত ৰাজ্য চৰকাৰে ধাৰা ৩৮০ৰ অধীনত বাসগৃহত চুৰিৰ সকলো অপৰাধক আইনখনত উল্লেখ কৰা বিশেষ পদ্ধতি অনুসৰি বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিবলৈ স্বাধীন হ'ব আৰু বাকী সকলো অপৰাধ এৰি দিব ধাৰা ৩৮১ৰ অধীনত সাধাৰণ আদালতত সাধাৰণভাৱে বিচাৰকৰা হ'ব। অৰ্থাৎ যদি কোনো অচিনাকি ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে বাসগৃহত চুৰিৰ অভিযোগ উত্থাপন হয় তেন্তে তেওঁক ৩৮০ নং ধাৰাত বিশেষ আদালতৰ সন্মুখত বিচাৰৰ বাবে পঠিওৱা হ'ব পাৰে আনহাতে যদি কোনো চাকৰৰ বিৰুদ্ধে বাসগৃহত চুৰি কৰাৰ অভিযোগ উত্থাপন হয় তেন্তে তেওঁক বিচাৰৰ বাবে এৰি দিয়া হ'ব পাৰে ধাৰা ৩৮১ৰ অধীনত অপৰাধৰ বাবে। যুক্তিটো হ'ল যে যদিও কোনো স্পষ্ট কাৰণ নাই যে কোনো অচিনাকি ব্যক্তিয়ে বাসগৃহত চুৰি কৰাৰ অপৰাধৰ বাবে বাসগৃহত চাকৰৰ দ্বাৰা চুৰি কৰাৰ অপৰাধৰ দৰে ক্ষীপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হোৱাৰ কোনো স্পষ্ট কাৰণ নাই, তথাপিও ৰাজ্য চৰকাৰে নিৰ্বাচন কৰিব পাৰে আইনৰ অধীনত আনি ইয়াৰ বিচাৰৰ বিষয়ত বিশেষ আৰু বৈষম্যমূলক ব্যৱহাৰৰ বাবে পূৰ্বৰ

অপৰাধ। অলপ চিন্তা কৰিলেই গম পোৱা যাব যে এই যুক্তি শুদ্ধ নহয়। উপ-ধাৰা ৫(১)ৰ যিটো অংশ মই এতিয়া পৰীক্ষা কৰি আছো, সেই অংশই ৰাজ্য চৰকাৰক অপৰাধ, অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰাৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে, যিটো ন্যায়াধীশ চক্ৰৱৰ্তীয়ে কোৱাৰ দৰে "অৰ্থ হৈছে সঠিক শ্ৰেণীবিভাজন।" সংবিধানৰ বিৰুদ্ধাচৰণ নকৰিবলৈ এটা সঠিক শ্ৰেণীবিভাজন হ'বলৈ হ'লে ই কিছুমান বুজিব পৰা পাৰ্থক্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি হ'ব লাগিব যিবোৰৰ প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা ধৰণে আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক থাকিব লাগে। ওপৰত লোৱা দৃষ্টান্তটোত দুয়োটা অপৰাধ একেটা প্ৰজাতিৰ মাত্ৰ দুটা প্ৰজাতি, পাৰ্থক্য মাথোঁ এইটোৱেই যে প্ৰথমটোত অভিযুক্ত অপৰাধীজন অচিনাকি আৰু পিছৰটোত তেওঁ সেই মালিকৰ চাকৰ, যাৰ সম্পত্তি চুৰি হৈছে। অভিযুক্ত অপৰাধী দুজনৰ পৰিস্থিতিৰ এই পাৰ্থক্যক শ্ৰেণীবিভাজনৰ ভিত্তি হিচাপে ল'ব পাৰিলেও এই পাৰ্থক্য আৰু আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ মাজত কোনো সম্পৰ্ক নাই, কাৰণ কোনো বিশেষ পৰিস্থিতিৰ অনুপস্থিতিত কোনো স্পষ্ট কাৰণ নাই কিয় অচিনাকি মানুহে বাসগৃহত চুৰি কৰাৰ অপৰাধৰ বাবে চাকৰৰ চুৰিৰ অপৰাধৰ তুলনাত অধিক ক্ষীপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হ'ব লাগে।

এনে শ্ৰেণীবিভাজন সম্পূৰ্ণৰূপে বৈষম্যমূলক হ'ব আৰু আমেৰিকাৰ উচ্চতম ন্যায়ালয়ে জেক স্কিনাৰ বনাম ওকলাহোমা(১) গোচৰত যিবোৰ নীতিৰ ওপৰত অধিক দোষী সাব্যস্ত হোৱা ব্যক্তিৰ ওপৰত বন্ধ্যাকৰণ জাপি দিয়া হৈছিল, সেইবোৰ নীতিৰ প্ৰয়োগ হ'ব চুৰিৰ দুবাৰতকৈও অধিক কিন্তু বহুবাৰ, আত্মসাৎৰ অপৰাধত দোষী সাব্যস্ত হোৱা এজনৰ ওপৰত নহয়। সেই ধৰণৰ শ্ৰেণীবিভাজন, সেয়েহে, স্পষ্টভাৱে আইনখনে চিন্তা কৰা বুলি ধৰাৰ দৰে সঠিক শ্ৰেণীবিভাজন নহ'ব। আনহাতে, এনে পৰিস্থিতিৰ কল্পনা কৰাটো সহজ যেতিয়া কিছুমান অপৰাধ, যেনে, বাসগৃহত চুৰি, সেইবোৰৰ সঘনতা বা অন্যান্য উপস্থিত পৰিস্থিতিৰ কাৰণে, বৈধভাৱে দ্ৰুত বিচাৰ আৰু দ্ৰুত শাস্তি দিয়াটো প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে ভবিষ্যতে এনে অপৰাধ সংঘটিত হোৱা পৰা বাধা দিবলৈ। বিশেষ স্থানীয় অঞ্চলত সাম্প্ৰদায়িক দাঙ্গাৰ সময়ত বৃহৎ পৰিসৰত সংঘটিত হোৱা হত্যা, অগ্নিসংযোগ, লুটপাত আৰু ধৰ্ষণৰ ভয়ানক অপৰাধৰ সৈতে আমি পৰিচিত নহয়নে আৰু আন এখন জিলাত হোৱা বিপথগামী হত্যা, অগ্নিসংযোগ, লুটপাত বা ধৰ্ষণৰ গোচৰৰ পৰা সঁচাকৈয়ে পৃথক নহয়নে যিটো কোনো সাম্প্ৰদায়িক উত্তাল পৰিস্থিতিৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত নহ'ব? সাম্প্ৰদায়িক দাঙ্গা আৰু

ইয়াৰ লগত জড়িত বৃহৎ পৰিসৰত সংঘটিত অপৰাধৰ অস্তিত্বই সম্প্ৰদায়টোৰ স্বাৰ্থ আৰু সুৰক্ষাৰ বাবে তৎকালীন আৰু ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ আহ্বান জনোৱা নাইনে? ৰাজনৈতিক হত্যাकाणु वा ৰাষ্ট্ৰৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধ, আনকি মহিলাৰ দৰে নিৰ্দিষ্ট গোটৰ বিৰুদ্ধে অপৰাধেও এনে এটা স্তৰত উপনীত হ'ব পাৰেনে য'ত বিশেষ শ্ৰেণীবিভাজন আৰু অপৰাধৰ এক সুকীয়া শ্ৰেণী হিচাপে গণ্য কৰাৰ প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে? এই বিশেষ পৰিস্থিতিয়ে এই অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰৰ শ্ৰেণীত কোনো অদ্ভুত গুণ যোগ নকৰেনে যিয়ে ইয়াক একেধৰণৰ অপৰাধৰ বিপথগামী গোচৰৰ পৰা পৃথক কৰে আৰু ৰাষ্ট্ৰক ইয়াক এটা পৃথক গোটত শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ ক্ষমতাৰে সজ্জিত কৰাটো যুক্তিসংগত আৰু আনকি প্ৰয়োজনীয় নহয়নে? আৰু যি সেইবোৰৰ সৈতে তৎক্ষণাত মোকাবিলা কৰিব ?

মোৰ মনত কোনো সন্দেহ নাই যে ওপৰত উল্লেখ কৰা পৰিস্থিতি আৰু বিশেষ বৈশিষ্ট্যসমূহে শ্ৰেণীবিভাজনৰ এক অতি যুক্তিসংগত আৰু যুক্তিসংগত ভিত্তি প্ৰদান কৰিব, কাৰণ এইটো স্পষ্ট যে ইয়াৰ দ্বাৰা এই অপৰাধসমূহক সংঘটিত কৰা একে ধৰণৰ বা আনকি একে ধৰণৰ অপৰাধৰ পৰা স্পষ্টভাৱে পৃথক কৰা হৈছে অন্য ঠাইত আৰু সাধাৰণ পৰিস্থিতিত।

এই পাৰ্থক্যৰ যথেষ্ট স্পষ্টভাৱে আইনখনে লাভ কৰিব বিচৰা উদ্দেশ্যৰ সৈতে যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক আছে, অৰ্থাৎ কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰ। এই শ্ৰেণীবিভাজনে আমাৰ সংবিধানৰ সমান সুৰক্ষাৰ দফা উলংঘা নকৰে কাৰণ ইয়াত বৈষম্য কৰা নহয়। নিৰ্দিষ্ট অঞ্চল আৰু পৰিস্থিতিত নিৰ্দিষ্ট অপৰাধ সংঘটিত কৰা সকলো ব্যক্তিকে সমান ব্যৱহাৰ কৰা হ'ব আৰু বিশেষ পদ্ধতিৰ জৰিয়তে বিশেষ আদালতত বিচাৰৰ সন্মুখীন হ'ব লাগিব। বিচাৰৰ বাবে বিশেষ আদালতৰ সন্মুখত অনা ব্যক্তিসকলে নিয়মীয়া আদালতৰ সন্মুখত বিভিন্ন স্থান আৰু পৰিস্থিতিত একেধৰণৰ বা আনকি একেধৰণৰ অভিযোগৰ সন্মুখীন হোৱা আনৰ তুলনাত তেওঁলোকৰ সৈতে অন্যায় ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে বুলি যুক্তি দিব নোৱাৰে। কাৰণ সেই আন ব্যক্তিসকল বেলেগ শ্ৰেণীৰ অন্তৰ্গত আৰু তেওঁলোকৰ সমকক্ষ নহয়। ধাৰা ৫(১), ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ "অপৰাধ" বা "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" বা "গোচৰৰ শ্ৰেণী" নিৰ্দেশ দিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে, লগতে, প্ৰয়োজনীয় প্ৰভাৱ আৰু উদ্দেশ্যৰ

দ্বাৰা, ৰাজ্য চৰকাৰক শ্ৰেণীবিভাজনৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে "অপৰাধ" বা "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" বা "গোচৰৰ শ্ৰেণী", অৰ্থাৎ মই বুজাই দিয়া অৰ্থত সঠিক শ্ৰেণীবিভাজন কৰিবলৈ। মোৰ বিচাৰত ধাৰাটোৰ এই অংশটোৱে সঠিকভাৱে ব্যাখ্যা আৰু বুজাবুজি কৰিলে ৰাজ্য চৰকাৰক কোনো অনিয়ন্ত্ৰিত আৰু নিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান নকৰে। ইয়াৰ বিপৰীতে এই ক্ষমতা নিয়ন্ত্ৰিত হয় এটা সঠিক শ্ৰেণীবিভাজন কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ দ্বাৰা যিটো প্ৰস্তাৱনাই পৰিচালিত কৰে, এই অৰ্থত যে শ্ৰেণীবিভাজনৰ প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা ধৰণে আইনখনৰ বস্তুৰ সৈতে যুক্তিসংগত সম্পৰ্ক থাকিব লাগিব। গতিকে ই কোনো স্বেচ্ছাচাৰী ক্ষমতা নহয়। গতিকে মই মুখ্য ন্যায়াধীশ হেৰিছৰ সৈতে একমত যে ধাৰা ৫(১)ৰ এই অংশটো বৈধ। যদি ৰাজ্য চৰকাৰে অপৰাধসমূহক ইচ্ছাকৃতভাৱে শ্ৰেণীভুক্ত কৰে আৰু আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে সম্পৰ্ক থকা কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তিত নহয়, তেন্তে ইয়াৰ কাৰ্য্য হয় উদ্দেশ্যপ্ৰণোদিত হ'লে নিজৰ ক্ষমতাৰ অপব্যৱহাৰ হ'ব বা ভাল কাম কৰিলেও ক্ষমতাৰ অধিক হ'ব বিশ্বাস আৰু যিকোনো ক্ষেত্ৰতে ফলত হোৱা বৈষম্যই সংবিধানৰ প্ৰত্যাহ্বানৰ সন্মুখীন হ'ব আৰু আদালতে ভাল আইনখন নহয়, বৰঞ্চ অসাংবিধানিক বৈষম্যৰ সৃষ্টি বা ফলত হোৱা আইনৰ অপব্যৱহাৰ বা অপব্যৱহাৰ বা অসাংবিধানিক প্ৰশাসনক অবৈধ বুলি ঘোষণা কৰিব।

বৰ্তমানৰ গোচৰটোত অৱশ্যে ৰাজ্য চৰকাৰে ধাৰা ৫(১)ৰ সেই অংশৰ কথা কোৱা নাই যিটো অংশৰ অধীনত মই এতিয়ালৈকে আলোচনা কৰি আহিছো।

আনহাতে, ই ধাৰাটোৰ সেই অংশৰ অধীনত কাম কৰিছে যিয়ে ইয়াক বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ "গোচৰ" নিৰ্দেশ দিবলৈ কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰে, কাৰণ অধিসূচনাৰ বিশেষ আদালতক দ্বাৰা ই ৰেকৰ্ডত তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত নম্বৰৰ দ্বাৰা চিনাক্ত কৰা কিছুমান নিৰ্দিষ্ট গোচৰৰ বিচাৰ কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিছে। যিকোনো ভিত্তিত কোনো ধৰণৰ শ্ৰেণীবিভাজনৰ কোনো প্ৰচেষ্টা কৰা হোৱা নাই বুলি ক'ব পাৰি। অধিসূচনাসমূহে কেৱল কিছুমান বিশেষ "গোচৰ"ৰ বিচাৰ বিশেষ আদালতে কৰিবলৈ নিৰ্দেশ দিয়ে আৰু স্পষ্টভাৱে ধাৰা ৫(১)ৰ সেই অংশৰ অধীনত জাৰি কৰা হয় যিয়ে ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলৈ "গোচৰ"ৰ নিৰ্দেশ দিবলৈ কৰ্তৃত্ব প্ৰদান কৰে।

"গোচৰ" শব্দটো "গোচৰ শ্ৰেণী"ৰ পৰা পৃথক এটা শ্ৰেণীক বুজাবলৈ ব্যৱহাৰ কৰা হৈছে। শ্ৰেণীবিভাজনৰ ধাৰণাটো সেয়েহে বাদ দিয়া হৈছে। ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল উপ-ধাৰাটোৰ এই অংশই ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে বিশেষ গোচৰসমূহ বিচাৰৰ বাবে বিশেষ আদালতলৈ পঠিয়াবলৈ বাছি উলিয়াবলৈ বা নিৰ্বাচন কৰিবলৈ ক্ষমতা প্ৰদান কৰে। বিদ্বান এটৰী জেনেৰেলে আহান জনাইছে যে এইগোচৰৰ নিৰ্বাচনো ইয়াৰ প্ৰস্তাৱনাত প্ৰকাশ কৰা আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰিব লাগিব, অৰ্থাৎ ৰাজ্য চৰকাৰে কেৱল সেইবোৰ গোচৰহে নিৰ্বাচন কৰিব পাৰে যিবোৰৰ মতে তেওঁলোকৰ মতে ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন। প্ৰস্তাৱনালৈ চাই মই দেখিছোঁ যে আইনখনৰ উদ্দেশ্য হৈছে "কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা" আৰু কোনো বিশেষ গোচৰ বা গোচৰৰ নহয়। সহজ ভাষাত ক'বলৈ গ'লে ধাৰা ৫(১)ৰ এই দিশটো প্ৰস্তাৱনাত উল্লেখ কৰা উদ্দেশ্যৰ পৰিসৰৰ বাহিৰত পৰে। ফলস্বৰূপে, প্ৰস্তাৱনাখন "গোচৰ" নিৰ্বাচনৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য নহয় বৰঞ্চ "অপৰাধ", "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" বা "গোচৰৰ শ্ৰেণী"ৰ ক্ষেত্ৰতহে প্ৰযোজ্য। মুখ্য ন্যায়াধীশ হেৰিছৰ কথাত মই একমত যে উপ-অংশৰ এই অংশটোক প্ৰস্তাৱনাই নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব নোৱাৰে য'ত ভাষাটো সাধাৰণ আৰু বুজি নোপোৱা বিধৰ নহয়। তদুপৰি, মই ইতিমধ্যে কোৱাৰ দৰে, আইনখনৰ উদ্দেশ্য, নিজেই, মই আগতে কোৱা নিৰ্বাচনৰ ভিত্তি হ'ব নোৱাৰে, কিছুমান পাৰ্থক্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি হ'ব লাগিব' কিছুমান গোচৰ"ক অন্যান্য গোচৰ"ৰ পৰা পৃথক কৰা আৰু আইনখনৰ উদ্দেশ্যৰ সৈতে সম্পৰ্ক থকা হ'ব লাগিব। ব্যক্তিগত "গোচৰ"ক, গোচৰৰ শ্ৰেণী"ৰ পৰা পৃথক বুলি, অনুমোদিত আৰু বৈধ শ্ৰেণীবিভাজনৰ নিয়মৰ ভিতৰত নিজেই এটা শ্ৰেণী হিচাপে ধাৰণা কৰাটো কঠিন, যদিও বা অসম্ভৱ নহয়। ভয়ংকৰ অত্যাচাৰেৰে সংঘটিত বা কোনো বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ ওপৰত সংঘটিত অপৰাধৰ ব্যক্তিগত গোচৰে আমাৰ নৈতিক জ্ঞানক অধিক জোকাৰি যাব পাৰে কিন্তু, চূড়ান্ত বিশ্লেষণত আৰু মই উল্লেখ কৰা বিশেষ পৰিস্থিতিৰ অনুপস্থিতিত, ই কম তীব্ৰতাৰে বা কম বিশিষ্ট ব্যক্তিৰ ওপৰত সংঘটিত হ'লেও অনুৰূপ অপৰাধৰ আন এটা ব্যক্তিগত গোচৰৰ পৰা মূলতঃ পৃথক নহয়। যিকোনো ক্ষেত্ৰতে প্ৰথম উল্লেখ কৰা গোচৰটোৰ পৰিস্থিতিক দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তাৰ সৈতে সংযোগ কৰা কোনো বিশেষ বন্ধন নাই। ওপৰত বৰ্ণনা কৰা ধৰণৰ বিশেষ পৰিস্থিতিৰ অনুপস্থিতিত এটা ব্যক্তিগত গোচৰ, ধৰক এটা হত্যাৰ গোচৰ, হত্যাৰ আন এটা ব্যক্তিগত গোচৰতকৈ দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হ'ব

নোৱাৰে। সম্পূৰ্ণ শ্ৰেণীৰ গোচৰৰ পৰিৱৰ্তে বিশেষ আদালতৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট গোচৰ বাছি লোৱাৰ ক্ষমতা স্বেচ্ছাচাৰী আৰু দ্ৰুত বিচাৰৰ স্পষ্ট প্ৰয়োজনীয়তাতকৈ ৰাজ্য চৰকাৰৰ পছন্দৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি হোৱা যেন লাগে। মূলতঃ একে ধৰণৰ অপৰাধ সংঘটিত কৰা লোকসকলক আইনখনে অসমানভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে। এই ক্ষমতাৰ ফলত বৈষম্যৰ সৃষ্টি হোৱাৰ সম্ভাৱনা আছে, যিটো এই খণ্ডত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে। গতিকে এই অংশটো আমাৰ সমালোচনাৰ যোগ্য। এইটো কোনো বৈধ বিধি ভুলকৈ প্ৰয়োগ কৰাৰ কথা নহয়; বিধিখন নিজেই স্পষ্টভাৱে অসাংবিধানিক। মই, সেয়েহে, উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সৈতে একমত যে আইনখনৰ ৫(১) ধাৰাত যিমানদূৰলৈকে ৰাজ্য চৰকাৰক বিশেষ আদালতে বিচাৰ হ'বলগীয়া "গোচৰ"সমূহ নিৰ্দেশ দিয়াৰ ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হৈছে, ই ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ বিধানৰ বিৰুদ্ধে আৰু সেয়েহে বিশেষ আদালতৰ উত্তৰদাতাসকলৰ বিৰুদ্ধে এই "গোচৰ"সমূহৰ বিচাৰ কৰাৰ কোনো অধিকাৰ নাছিল। ৰে ৰায়দানত উচ্চ ন্যায়ালয়ে এটা গোচৰত প্ৰতিবাদীসকলৰ দোষী সাব্যস্ত হোৱা বাতিল কৰা আৰু আনটো গোচৰত পৰৱৰ্তী কাৰ্য্যবিধি নিষিদ্ধ কৰাটো সঠিক আছিল আৰু এই আপীলসমূহ খাৰিজ কৰা উচিত।

ন্যায়াধীশ চন্দ্ৰশেখৰা আইয়াৰৰ মতে-এই গোচৰসমূহত বিবেচনাৰ বাবে উত্থাপিত হোৱা চুটি প্ৰশ্নটো হ'ল ১৯৫০ চনৰ পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনৰ, X সমগ্ৰ, বা যিকোনো অংশ আইন ভাৰতৰ সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদত উল্লেখ থকা আইনৰ চকুত সকলো সমান আৰু আইনে সকলোকে সমান সুৰক্ষা দিয়া নীতীটো বিৰোধ কৰে বুলি অবৈধ নেকি? যিবোৰ তথ্যৰ ফলত এই গোচৰসমূহৰ সৃষ্টি হৈছে, সেইবোৰ কলিকতাৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ৰায়দানত উল্লেখ কৰা হৈছে আৰু ইয়াৰ পুনৰ সংক্ষিপ্তকৰণ অপ্ৰয়োজনীয়। মোৰ বিদ্বান ভাইসকলে লোৱা সিদ্ধান্তত মই একমত যে আবেদনসমূহ খাৰিজ কৰিব লাগে আৰু উত্থাপন আৰু আলোচনা কৰা মাত্ৰ কেইটামান কথাৰ ওপৰত যিমান পাৰি সোনকালে মোৰ মতামত উল্লেখ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ দিছো।

সংবিধানৰ প্ৰস্তাৱনাত ইয়াৰ এটা উদ্দেশ্য উল্লেখ কৰা হৈছে যে ইয়াৰ সকলো নাগৰিকৰ বাবে সম মৰ্যাদা আৰু সুযোগ সুৰক্ষিত কৰা। ১৪ নং অনুচ্ছেদত উল্লেখ আছে-"ৰাষ্ট্ৰই কোনো ব্যক্তিক আইনৰ আগত সমতা বা ভাৰতৰ ভূখণ্ডৰ ভিতৰৰ আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ নকৰিব।" তাৰ পিছত ১৫ আৰু ১৬ নং অনুচ্ছেদ

অনুসৰণ কৰক, প্ৰথমটোত ধৰ্ম, জাতি, জাতি, লিংগ, জন্মস্থান বা ইয়াৰে যিকোনো এটাৰ ভিত্তিত বৈষম্য নিষিদ্ধ কৰা হৈছে আৰু দ্বিতীয়টোৱে ৰাজহুৱা নিয়োগৰ বিষয়ত সম সুযোগৰ ব্যৱস্থা কৰিছে। ১৭ৰ পৰা ১৯ নং অনুচ্ছেদক বৰ্তমানৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে অপ্ৰাসংগিক বুলি এৰি দি আমি ২০, ২১ আৰু ২২ নং অনুচ্ছেদলৈ আগবাঢ়ো, যিবোৰে অপৰাধ আৰু প্ৰতিৰোধমূলক আটকৰ গোচৰৰ বাবে বিচাৰ আৰু দোষী সাব্যস্ত হোৱাৰ বিষয়ে আলোচনা কৰে আৰু মোটামুটি আৰু সাধাৰণ ৰূপৰেখাৰে পদ্ধতিৰ কিছুমান বিষয় নিৰ্ধাৰণ কৰে। ২১ নং অনুচ্ছেদত কোৱা হৈছে:- "আইনৰ দ্বাৰা স্থাপন কৰা পদ্ধতিৰ বাহিৰে কোনো ব্যক্তিক নিজৰ জীৱন বা ব্যক্তিগত স্বাধীনতাৰ পৰা বঞ্চিত কৰা নহ'ব"। বিশেষ আদালতত গোচৰ কেনেকৈ চম্ভালিব লাগে তাৰ ক্ষেত্ৰত পৰীক্ষা কৰা আইনখন ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ পৰা যথেষ্ট পৃথক বুলি স্পষ্ট। এই পাৰ্থক্যই অভিযুক্তৰ ওপৰত নেতিবাচক প্ৰভাৱ পেলায়।

চেচন আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰাৰ পূৰ্বে প্ৰাৰম্ভিক তদন্ত, জুৰীৰ দ্বাৰা বিচাৰ বা মূল্যায়কৰ সহায়ত, এটা আদালতৰ পৰা আন এটা আদালতলৈ গোচৰ হস্তান্তৰ কৰাৰ ক্ষেত্ৰত নতুনকৈ বিছাৰ বিছাৰা অধিকাৰ, অভিযুক্তৰ পৰা কাটি লোৱা হৈছে যিসকলৰ বিচাৰ বিশেষ আদালতত চলিব; ইয়াতকৈও গুৰুতৰ ধাৰা ১৩, য'ত উল্লেখ আছে যে কোনো ব্যক্তিক তেওঁৰ দ্বাৰা কোনো ঘটনা সংঘটিত কৰা বুলি প্ৰমাণ পালে অপৰাধৰ বাবে দোষী সাব্যস্ত হ'ব পাৰে, যদিও তেওঁৰ বিৰুদ্ধে ইয়াৰ আগতে অভিযোগ উত্থাপন কৰা হোৱা নাছিল আৰু যিটো অধিক গুৰুতৰ অপৰাধ। সাধাৰণ আদালতৰ ক্ষমতাতকৈ বিশেষ আদালতৰ এই ক্ষমতা বহল। প্ৰত্যাহান জনোৱা আইনখনত অভিযুক্তৰ বিৰুদ্ধে থকা পক্ষপাতিত্বৰ দিশ সমূহ আঙুলিয়াই দিয়া হৈছে মুখ্য ন্যায়াধীশ ট্ৰেভাৰ হেৰিছৰ ৰায়দানত বিতংভাৱে উল্লেখ কৰা হৈছে। এই সকলোবোৰক সৰু আৰু অসাৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ ভিন্নতা বুলি আঁতৰাই ৰাখিব নোৱাৰিব।

বস্তুনিষ্ঠ আইনখন একেই থকালৈকে প্ৰক্ৰিয়াগত আইনখনৰ পৰিৱৰ্তনে কোনো গুৰুত্ব নাপায়, বা ২০ৰ পৰা ২২ নং অনুচ্ছেদৰ মৌলিক অধিকাৰসমূহে সুৰক্ষিত হ'ব লাগে বুলি কোৱা যুক্তিটো ইয়াৰ উপৰিভাগত ত্ৰুটিপূৰ্ণ। ১৪ নং অনুচ্ছেদত সমতাৰ অধিকাৰ সংবিধানৰ তৃতীয় খণ্ডৰ আন যিকোনো অধিকাৰৰ দৰেই মৌলিক। প্ৰক্ৰিয়াগত

আইনসমূহে ব্যক্তিক উল্লেখযোগ্য অধিকাৰ প্ৰদান কৰিব পাৰে, আৰু আদালতে তেওঁলোকক বস্তুগত আইনে প্ৰদান কৰা অধিকাৰৰ দৰেই সুৰক্ষা দিব লাগে।

এটৰ্নী জেনেৰেলে যুক্তি দিছিল যে যদিহে আইনখনে কোনো প্ৰশংসনীয় লক্ষ্য ৰাখে, যেনে ৰাজহুৱা মংগলৰ বাবে নিৰ্দিষ্ট অপৰাধৰ বিচাৰ ক্ষিপ্ৰ কৰা, তেন্তে তাৰ ফলত হোৱা যিকোনো বৈষম্যই ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ নীতি উলংঘা নকৰে। তেওঁ কয় যে যদি ব্যৱহাৰৰ বৈষম্যই বিশেষভাৱে কোনো বিশেষ ব্যক্তি বা গোটৰ ব্যক্তিক পক্ষপাতিত্ব কৰাৰ উদ্দেশ্য নাছিল বৰঞ্চ প্ৰশাসনৰ সাধাৰণ স্বাৰ্থত আছিল তেন্তে আইনৰ সন্মুখত সমতাক অস্বীকাৰ কৰা হৈছে বুলি আহান জনাব নোৱাৰি। এই স্থিতি গ্ৰহণ কৰাটো হ'ব ১৪ নং অনুচ্ছেদক নিষ্ক্ৰিয় কৰা, যদিও সম্পূৰ্ণৰূপে বাতিল কৰা নহয়। বেছিভাগ আইনেই ৰাজহুৱা উদ্দেশ্য পূৰণৰ উদ্দেশ্যেৰে উপস্থাপন কৰা হয়, যাৰ লক্ষ্য হৈছে জাতিটোৰ সামগ্ৰিক উন্নয়ন আৰু চৰকাৰী কাৰ্যকলাপ উন্নত কৰা। আইনখনৰ উদ্দেশ্য হয়তো প্ৰশংসনীয় হ'ব পাৰে, আৰু ইয়াৰ লক্ষ্যত উপনীত হোৱাৰ লক্ষ্য হয়তো প্ৰশংসনীয় হ'ব পাৰে। কিন্তু ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত আইনখনৰ মূল্যায়ন কৰোঁতে গুৰুত্বপূৰ্ণ কাৰকটো হ'ল আইনখনে বৈষম্য প্ৰদৰ্শন কৰে নেকি। এই মূল্যায়ন ইয়াৰ উদ্দেশ্য বা উদ্দেশ্যতকৈ ইয়াৰ প্ৰকৃত প্ৰভাৱৰ ওপৰত অধিক ভিত্তি কৰি কৰা হয়। এই বিষয়ত এটৰ্নী জেনেৰেলৰ স্থিতিৰ সমৰ্থনকাৰী কৰ্তৃত্ব কম।

এইটো দৃঢ়ভাৱে প্ৰতিষ্ঠিত যে "আইনৰ আগত সমতা" বা "আইনৰ সমান সুৰক্ষা"ৰ অৰ্থ একে বা বিশুদ্ধভাৱে প্ৰতিসম ব্যৱহাৰ নহয়। বিভিন্ন শ্ৰেণী আৰু ব্যক্তিৰ গোটৰ বাবে পাৰ্থক্য কৰিব লাগিব আৰু যুক্তিসংগত বা যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজনৰ অনুমতি দিয়া হৈছে, কিয়নো অন্যথা কোনো ৰাজ্য বা দেশৰ চৰকাৰৰ কাম আগবঢ়াই নিয়াটো প্ৰায় অসম্ভৱ হ'ব। বেইন পিনাট কোম্পানী বনাম পিনছনৰ গোচৰত মিষ্টাৰ জাষ্টিছ হোমছৰ বাকপটু শব্দত, "আমি মনত ৰাখিব লাগিব যে চৰকাৰৰ যন্ত্ৰপাতিসমূহে ফলপ্ৰসূভাৱে কাম কৰিবলৈ কিছু নমনীয়তাৰ প্ৰয়োজন।" এই বিষয়ৰ আইনখন উইলিছৰ পৰা সাংবিধানিক আইন সম্পৰ্কীয় এটা অংশত আৰু এই আদালতে নিষেধাজ্ঞা গোচৰ, ২০১৯ নামেৰে জনাজাত ঘোষণাৰ এটা অংশত ভালদৰে উল্লেখ কৰা বন্ধে ৰাজ্য আৰু আনসকলে বনাম এফ.এন. বলছাৰা(২), য'ত মোৰ বিদ্বান ভাই ন্যায়াধীশ ফজল

আলীয়ে এই আদালতৰ অধিকাংশ উপযোগী পৰ্যবেক্ষণক সাতটা নীতিৰ ৰূপত ডিষ্টিল কৰিছে, শ্বোলাপুৰ মিলছ গোচৰ, চিৰণলাল চৌধুৰী বনাম ভাৰতীয় সংঘ আৰু অন্যান্য(৩) উইলিছে কয়:- "আইনৰ সমান সুৰক্ষাৰ নিশ্চয়তা মানে সম আইনৰ সুৰক্ষা।"

ই শ্ৰেণী আইন প্ৰণয়ন নিষিদ্ধ কৰে, কিন্তু যুক্তিসংগত পাৰ্থক্যৰ ভিত্তিত ভিত্তি কৰি শ্ৰেণীবিভাজন নিষিদ্ধ নকৰে। ই আইন প্ৰণয়নক নিষিদ্ধ নকৰে, যিটো হয় ইয়াক নিৰ্দেশিত কৰা বস্তুবোৰত বা যিটো ভূখণ্ডৰ ভিতৰত ই কাম কৰিব লাগে তাৰ দ্বাৰা সীমিত। "ইয়াৰ বাবে কেৱল এনে আইন প্ৰণয়নৰ অধীনত থকা সকলো ব্যক্তিকে প্ৰদান কৰা বিশেষাধিকাৰ আৰু জাপি দিয়া দায়বদ্ধতা দুয়োটাতে একে পৰিস্থিতিত একে হ'ব লাগে।" সংশোধনী এনেদৰে কৰা হৈছিল যাতে কোনো ব্যক্তি বা ব্যক্তিৰ শ্ৰেণীক বৈষম্যমূলক আৰু শত্ৰুতাপূৰ্ণ আইন প্ৰণয়নৰ বাবে বিশেষ বিষয় হিচাপে এককভাৱে চিহ্নিত কৰা নহয়। "ই ৰাজ্যসমূহৰ পৰা আৰক্ষী আইন, বা কৰ আইন, বা বিশিষ্ট ডমেইন আইন গ্ৰহণৰ ক্ষেত্ৰতো শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ ক্ষমতা লোৱা নাই, কিন্তু তেওঁলোকক বিবেচনাৰ বহল পৰিসৰৰ ব্যৱহাৰৰ অনুমতি দিয়ে, আৰু তেওঁলোকে তেতিয়াহে কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তি নোহোৱাকৈ বাতিল কৰে। ইয়াত গাণিতিক সুন্দৰতা আৰু নিখুঁত সমতাৰ প্ৰয়োজন নাই। একেধৰণৰ ব্যৱহাৰৰ পৰিৱৰ্তে সাদৃশ্যই যথেষ্ট। যদি কোনো যুক্তিযুক্ত পৰিস্থিতি আছে যিয়ে এটা শ্ৰেণীবিভাজনৰ ন্যায্যতা প্ৰদান কৰিব পাৰে, তেন্তে ইয়াৰ অস্তিত্ব আছে বুলি ধৰি লোৱা উচিত। যিয়ে কোনো শ্ৰেণীবিভাজনক আক্ৰমণ কৰে তেওঁ ইয়াক কোনো যুক্তিসংগত ভিত্তিত নিৰ্ভৰশীল নহয় বুলি দেখুৱাবলৈ বোজা বহন কৰিব লাগিব।"

ন্যায়াধীশ ফজল আলীয়ে প্ৰণয়ন কৰা সাতটা নীতি এনেধৰণৰ:-

- ১) অনুমানটো সদায় এটা আইন প্ৰণয়নৰ সাংবিধানিকতাৰ পক্ষত থাকে, যিহেতু এইটো ধৰি ল'ব লাগিব যে আইন সভাই নিজৰ মানুহৰ প্ৰয়োজনীয়তা বুজি পায় আৰু সঠিকভাৱে প্ৰশংসা কৰে, যে ইয়াৰ আইনসমূহ অভিজ্ঞতাৰ দ্বাৰা প্ৰকাশ পোৱা সমস্যাসমূহৰ প্ৰতি নিৰ্দেশিত আৰু ইয়াৰ বৈষম্যসমূহৰ পৰ্যাপ্ত ভিত্তি আছে হৈছে।"
- ২) কিছুমান ক্ষেত্ৰত এই অনুমানক খণ্ডন কৰিব পাৰি যে বিধিত কোনো ব্যক্তি বা শ্ৰেণীৰ বাবে কোনো শ্ৰেণীবিভাজন একেবাৰেই নাই আৰু কোনো পাৰ্থক্য নাই আৰু আন

কোনো ব্যক্তি বা শ্ৰেণীৰ বাবে প্ৰযোজ্য নহয়, আৰু তথাপিও আইনখনে আঘাত কৰে কেৱল এটা বিশেষ ব্যক্তি বা শ্ৰেণীকহে।

৩/ সমতাৰ নীতিৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে প্ৰতি আইনৰ সাৰ্বজনীন প্ৰযোজ্য সকলো ব্যক্তিৰ বাবে হ'ব লাগিব যিসকল স্বভাৱ, প্ৰাপ্তি বা পৰিস্থিতিত একে পদবীত নহয় আৰু বিভিন্ন শ্ৰেণীৰ ব্যক্তিৰ বিভিন্ন প্ৰয়োজনীয়তাৰ বাবে প্ৰায়ে পৃথক ব্যৱহাৰৰ প্ৰয়োজন হয়।

৪/ এই নীতিয়ে বৈধ উদ্দেশ্যৰ বাবে ব্যক্তিক শ্ৰেণীভুক্ত কৰাৰ ক্ষমতা ৰাষ্ট্ৰৰ পৰা কাটি নিব নোৱাৰে।

৫/ প্ৰতিটো শ্ৰেণীবিভাজনেই কিছু পৰিমাণে বৈষম্য হোৱাৰ সম্ভাৱনা থাকে, আৰু কেৱল বৈষম্য দেখুৱাই দিয়াটোৱেই যথেষ্ট নহয়।

৬) যদি কোনো আইনে কোনো সুনিৰ্দিষ্ট শ্ৰেণীৰ সদস্যৰ সৈতে সমানে ব্যৱহাৰ কৰে তেন্তে ই বেয়া নহয় আৰু ইয়াৰ আন ব্যক্তিৰ ক্ষেত্ৰত কোনো প্ৰযোজ্য নহয় বুলি যুক্তি দি সমান সুৰক্ষা অস্বীকাৰ কৰাৰ অভিযোগৰ বাবে মুকলি নহয়।

৭) যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন অনুমোদিত হ'লেও এনে শ্ৰেণীবিভাজন লাভ কৰিব বিচৰা বস্তুটোৰ সৈতে যুক্তিসংগত আৰু ন্যায্য সম্পৰ্ক থকা কিছুমান বাস্তৱ আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণ পাৰ্থক্যৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি হ'ব লাগিব আৰু শ্ৰেণীবিভাজন ইচ্ছাকৃতভাৱে আৰু কোনো গুৰুত্বপূৰ্ণ ভিত্তি অবিহনে কৰিব নোৱাৰিব।"

আমেৰিকাৰ বাৰত উল্লেখ কৰা বেছিভাগ সিদ্ধান্তৰ বিষয়ে বা বিতংভাৱে আলোচনা কৰা এই উদ্ধৃতিবোৰৰ উল্লেখ কৰাটো সঁচাকৈয়ে অপ্ৰয়োজনীয়। তেওঁলোকৰ সংখ্যা লিজিয়ন আৰু প্ৰস্তাৱৰ সমৰ্থনত সিদ্ধান্ত লোৱাটো সম্ভৱ, আপাত দৃষ্টিত আনকি বিৰোধো কৰে, যদিহে আমি সেইবোৰক বিশেষ তথ্য আৰু পৰিস্থিতিৰ প্ৰসংগৰ পৰা বিচ্ছিন্ন কৰি দিওঁ আৰু সেইবোৰ প্ৰদান কৰা পৰিৱেশ বা পটভূমিক আওকাণ কৰোঁ। অতি সন্মানেৰে মই বুজিব পৰা নাই যে আমি কিয় এনেদৰে নিজকে অযথা ওজন বা অতিৰিক্ত বোজা ল'বলৈ দিব লাগে। এইটো কোনো উৎসৰ পৰা পোৱা মূল্যবান অন্তৰ্দৃষ্টি নাকচ কৰা নহয়; ই কেৱল বেছি দূৰলৈ বিচৰণ নকৰিবলৈ আৰু সম্ভাৱ্য অসহায় বা অপ্ৰাসংগিক ধাৰণাবোৰ ধৰিব নালাগে বুলি সোঁৱৰাই দিয়া। আমি

যিটো জানিব লাগিব সেয়া হ'ল আমাৰ সন্মুখত এতিয়া প্ৰশ্ন কৰা বিধিখনে আমাৰ লিখিত সংবিধানে নিশ্চিত কৰা আইনসমূহৰ সমান সুৰক্ষাক কোনো পৰিমাণে বাধা আৰোপ কৰে নেকি? শ্ৰেণীবিভাজন যদি আছে, যুক্তিসংগত বা স্বেচ্ছাচাৰী, বা গুৰুত্বপূৰ্ণ বা অবাস্তৱ নেকি, তেন্তে আদালতে সেইটো বিচাৰ কৰিব লাগিব আৰু সিদ্ধান্তটো অতি পৰিশোধিত আইনী পাৰ্থক্য বা সূক্ষ্মতাৰ ওপৰত নহয়, নিজৰ সাধাৰণ জ্ঞানৰ ওপৰত অধিক হ'ব লাগিব।

এটনী জেনেৰেলে যুক্তি দিছিল যে যদি নীতিৰ শ্ৰেণীবিভাজনক প্ৰয়োজনীয় পৰীক্ষা হিচাপে প্ৰয়োগ কৰিব লাগিব, বিবাদিত আইনখনত এটা শ্ৰেণীবিভাজন আছে, কিয়নো ইয়াত কোৱা হৈছে যে ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে কিছুমান অপৰাধৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা; আৰু আইন সভাৰ মতে কিছুমান অপৰাধৰ বাবে অন্যান্য অপৰাধতকৈ অধিক ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হ'ব পাৰে আৰু এইটো যথেষ্ট ভাল শ্ৰেণীবিভাজন আছিল। যিহেতু বিশেষকৈ অপৰাধমূলক আইনত ন্যায়ৰ শীঘ্ৰে প্ৰদান কৰাটো যিকোনো সভ্য চৰকাৰৰ এটা মৌলিক দিশ, গতিকে দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা থকা অপৰাধৰ এটা শ্ৰেণী আছে বুলি যুক্তি দিয়াটো বিশেষ অৰ্থপূৰ্ণ নহয়। অৱশ্যে কিছুমান বিশেষ অপৰাধ থাকিব পাৰে যাৰ বিচাৰ বাকীবোৰৰ ওপৰত অগ্ৰাধিকাৰ থাকিব আৰু দ্ৰুত অগ্ৰগতিৰ প্ৰয়োজনহব, কাৰণ ইয়াৰ সঘনাই সংঘটিত হোৱা, জনসাধাৰণৰ শান্তি বা শান্তিৰ বাবে ভয়াৱহ বিপদ, আৰু এটা নিৰ্দিষ্ট অঞ্চলত এটা বিশেষ সময়ত প্ৰচলিত হ'ব পৰা অন্য যিকোনো বিশেষ বৈশিষ্ট্য। যেতিয়া ইয়াৰ উদ্দেশ্য হৈছে যে তেওঁলোকৰ বিচাৰ অন্যান্য অপৰাধতকৈ অধিক ক্ষীপ্ৰতাৰে কৰা উচিত, কিছুমান দিশত সাধাৰণ শ্ৰেণীৰ অপৰাধৰ বাবে নিৰ্ধাৰিত পদ্ধতিৰ পৰা আঁতৰি যোৱাৰ প্ৰয়োজন হয়, তেতিয়া আইন সভাই এনে যিকোনো অপৰাধৰ শ্ৰেণীবিভাজন কৰাটো যুক্তিসংগত। যদি আইনখনে উল্লেখ কৰা নাই যে ইয়াৰ মতে যিবোৰ অপৰাধৰ বিচাৰ ক্ষিপ্ৰ বিচাৰৰ প্ৰয়োজন হয় আৰু ইয়াক কিয় ইমান বিবেচনা কৰা হৈছে, তেন্তে সাধাৰণ ভাষাত সাধন কৰিব বিচৰা উদ্দেশ্যটোৰ বিষয়ে সাধাৰণ ভাষাত উল্লেখ কৰাটোৱেই কোনো কথা নহয় কাৰণ শ্ৰেণীবিভাজন, যদি আছে, ই ভ্ৰমমূলক বা এৰাই চলিব পৰা বিধৰ। শ্ৰেণীবিভাজনৰ আঁৰৰ নীতি বা যুক্তিৰ ৰূপৰেখা বা ইংগিত দিব লাগে, যদিহে স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰা নহয়। এইদৰে সাংবিধানিকতা নিৰ্ণয়ৰ বাবে দায়বদ্ধ আদালতে বৈষম্য বা সম সুৰক্ষা সম্পৰ্কীয় আইনসমূহৰ মূল্যায়নৰ ভিত্তি লাভ কৰিব

পাৰে। যিকোনো স্বেচ্ছাচাৰী বিভাজনে সমান সুৰক্ষাৰ দফাটোক মৃত্যুমুখী বা নিজীৱ কৰি তুলিব।

কোনো যুক্তিসংগত বা যুক্তিযুক্ততাৰ অনুপস্থিতিৰ বাহিৰেও এই ক্ষেত্ৰত আমাৰ এই অতিৰিক্ত বৈশিষ্ট্য হৈছে যে ৰাজ্য চৰকাৰক যিকোনো অপৰাধ বা গোচৰ বিশেষ আদালতৰ বিচাৰৰ বাবে প্ৰেৰণ কৰাৰ সম্পূৰ্ণ স্বাধীনতা দিয়া হৈছে। বিবাদিত আইনখনৰ ৫ নং ধাৰা, উপ-দফা(১) এই চৰ্তসমূহৰ ভিতৰত আছে:-" বিশেষ আদালতে এনে অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰ বা গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ বিচাৰ কৰিব, যিদৰে ৰাজ্য চৰকাৰে সাধাৰণ বা বিশেষভাৱে আদেশ দিয়ে।" যদি আইনখনৰ পৰিসৰ বা' অৰ্থ সন্দেহজনক হয়, তেন্তে ইয়াৰ পৰিসৰ আৰু উদ্দেশ্য নিৰ্ণয় কৰিবলৈ প্ৰস্তাৱনাখন চাব পাৰি। কিন্তু আইনখনৰ কাৰ্যকৰী অংশবোৰ য'ত স্পষ্ট আৰু কোনো অস্পষ্টতা নাই, প্ৰস্তাৱনাক স্পষ্ট বিধানসমূহক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ দিব নোৱাৰি। ৫ নং ধাৰা অনুসৰি ৰাজ্য চৰকাৰে যিকোনো গোচৰ বিশেষ আদালতলৈ প্ৰেৰণ কৰিবলৈ বাছি ল'ব পাৰে। ইয়াৰ ভিতৰত বিভিন্ন প্ৰসংগৰ গোচৰসমূহো অন্তৰ্ভুক্ত, সেয়া কোনো নিৰ্দিষ্ট কাণ্ডৰ পৰা উদ্ভৱ হওক বা সাধাৰণ অপৰাধ হওক, অপৰাধৰ গুৰুত্ব বা দ্ৰুত বিচাৰৰ প্ৰয়োজনীয়তা যিয়েই নহওক কিয়। এইদৰে আমাৰ সন্মুখত এনে এখন আইন আছে যিয়ে কোনো যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন নকৰে আৰু যিয়ে কাৰ্য্যপালিকাক বৈষম্যৰ এক অনিয়ন্ত্ৰিত আৰু অনিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান কৰে। আইনখনে কাৰ্য্যপালিকাৰ ব্যৱস্থাৰ পথ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ স্পষ্ট মানদণ্ড স্থাপন নকৰাৰ সময়ত বৈধ শ্ৰেণীবিভাজন আছে নেকি সেই বিষয়টো আমেৰিকাৰ আদালতত বিতৰ্ক হৈছে, আৰু বিভিন্ন ধৰণেৰে উত্তৰ দিয়া হৈছে।

উইলিছে ৫৮৬ নং পৃষ্ঠাত কৈছে :- "যিসকলে কোনো ব'ৰ্ড বা কোনো বিষয়াৰ সন্মতি লাভ কৰে তেওঁলোকক এটা শ্ৰেণীত আৰু যিসকলে সন্মতি নাপায় তেওঁলোকক আন এটা শ্ৰেণীত ৰখাটো সঠিক শ্ৰেণীবিভাজন নেকি, য'ত ব'ৰ্ড বা অফিচিয়েলক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিব পৰা কোনো মানদণ্ড স্থাপন কৰা হোৱা নাই।" কিছুমান ক্ষেত্ৰত এই প্ৰশ্নৰ উত্তৰ ধনাত্মক হ'ব পাৰে, আনহাতে কিছুমান ক্ষেত্ৰত ঋণাত্মক উত্তৰ দিয়ে। সম্ভৱতঃ এই বিষয়টোৰ আটাইতকৈ যুক্তিসংগত দৃষ্টিভঙ্গী হ'ল যে অনিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান কৰিলে নিজেই যথায়থ প্ৰক্ৰিয়া আৰু সমতা ভংগ নহয়। বৰঞ্চ উলংঘা

তেতিয়াহে হয় যেতিয়া এই ক্ষমতা যিসকলক এই ক্ষমতা দিয়া হয় তেওঁলোকে ইচ্ছাকৃতভাৱে ব্যৱহাৰ কৰে।

এই মতৰ সমৰ্থনত উল্লেখ কৰা গোচৰটো, প্লাইমাউথ কয়লা কো. বনাম পেনচিলভেনিয়া সঁচাকৈয়ে এনে যিকোনো পদৰ বাবে কৰ্তৃত্বত আছে। সেই ক্ষেত্ৰত আইন অনুসৰি চুবুৰীয়া কয়লা সম্পত্তিৰ মালিকসকলে প্ৰত্যেকেই নিজৰ ভাগ কৰা সম্পত্তিৰ সীমাত কয়লাৰ এটা স্তম্ভ এৰি দিব লাগিব। এই স্তম্ভটো অভিয়ন্ত্ৰ আৰু এজন জিলা পৰিদৰ্শকে নিৰ্ধাৰণ কৰা অনুসৰি যথেষ্ট বহল হ'ব লাগিছিল, যাতে এটা খনি পৰিত্যক্ত হৈ পানীৰে ভৰি পৰিলে খনিৰ শ্ৰমিকসকলৰ সুৰক্ষা নিশ্চিত কৰিব পৰা যায়। যেতিয়া খনি পৰিদৰ্শকে প্লাইমাউথ কয়লা কোম্পানীৰ সৈতে যোগাযোগ কৰি তেওঁলোকৰ অভিয়ন্ত্ৰ আৰু চুবুৰীয়া কয়লা কোম্পানীটোৰ অভিয়ন্ত্ৰৰ মাজত তেওঁলোকৰ সম্পত্তিৰ মাজৰ বাধাৰ স্তম্ভৰ প্ৰস্থৰ বিষয়ে আলোচনা কৰিবলৈ বৈঠকৰ পৰামৰ্শ দিলে, তেতিয়া প্লাইমাউথ কয়লা কোম্পানীয়ে সহযোগিতা কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰিলে। প্লাইমাউথ কয়লা কোম্পানীয়ে সহযোগিতা কৰিবলৈ অস্বীকাৰ কৰাৰ পিছত পৰিদৰ্শকে কোম্পানীটোৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ দাখিল কৰে। তেওঁ প্ৰয়োজনীয় বুলি ভবা আকাৰৰ বাধাৰ স্তম্ভ এৰি নিদিয়াকৈ কোম্পানীটোক খনন কাৰ্য্যত বাধা দিবলৈ অস্থায়ী আৰু স্থায়ী দুয়োটা নিষেধাঙা বিচাৰিছিল। বাদী কোম্পানীটোৱে যুক্তি দিছিল যে অভিযোগ প্ৰতিষ্ঠা কৰা এই আইনখন বাজেয়াপ্ত, অসাংবিধানিক আৰু অবৈধ। অভিযোগৰ বিলখন সফল হৈছিল যদিও চূড়ান্ত আদেশত উল্লেখ কৰা হৈছিল যে ইয়াৰ দ্বাৰা প্লাইমাউথ কয়লা কোম্পানীয়ে নিষেধাঙা ভংগ বা সংশোধন লাভ কৰাৰ অধিকাৰৰ কোনো ক্ষতি নহয়। বিষয়টো সন্দৰ্ভত সৰ্বোচ্চ আদালতত আপীল আবেদন কৰি আহিছিল।

প্লাইমাউথ কয়লা কোম্পানীয়ে এই আইনখনক প্ৰত্যাহ্বান জনাইছিল যে আইনখনত উল্লেখ কৰা বাধাৰ স্তম্ভটোৰ প্ৰস্থ নিৰ্ধাৰণৰ পদ্ধতিটো বৰ সঠিক, অনিশ্চিত আৰু অন্যায়ে নহয়, যে বিধিগত ন্যায়াধিকৰণৰ সদস্য সংখ্যাত অনিশ্চয়তা আৰু একাকাৰীতাৰ অভাৱ আছিল, আগ্ৰহী পক্ষসমূহক জাননী দিয়াৰ কোনো ব্যৱস্থা নাছিল, অনুসৰণ কৰিবলগীয়া পদ্ধতি নিৰ্ধাৰণ কৰা হোৱা নাছিল আৰু আপীলৰ কোনো অধিকাৰ নাছিল। এই সকলোবোৰ আপত্তি নেতিবাচক আছিল। মূল যুক্তিৰ সন্দৰ্ভত আদালতে লক্ষ্য কৰিছিল যে আইন সভাৰ সাধাৰণ নিয়ম নিৰ্ধাৰণ কৰাৰ কৰ্তৃত্ব

আছে। তাৰ পিছত তেওঁলোকে সাধাৰণ নিয়ম মানি চলাটো নিশ্চিত কৰি প্ৰতিটো অনন্য পৰিস্থিতিৰ বাবে প্ৰয়োজনীয় স্তম্ভটোৰ নিৰ্দিষ্ট প্ৰস্থ বা ডাঠতা নিৰ্ধাৰণ কৰিবলৈ প্ৰশাসনিক ন্যায়াধিকৰণক ক্ষমতা প্ৰদান কৰিব পাৰিব। এই গোচৰটোৰ কোনো কৰ্তৃস্থ নাই এই স্থিতিৰ বাবে যে কেৱল উলংগ বা অনিয়ন্ত্ৰিত ক্ষমতা প্ৰদান কৰাটো কোনো যথাযথ প্ৰক্ৰিয়া বা সমতাৰ দফা উলংঘা নহয়। এইটো সঁচা যে আইনখনে নিৰ্ধাৰিত সাধাৰণ নিয়মৰ ভিতৰত কোনো বিশেষ পৰিস্থিতিৰ সৈতে মোকাবিলা কৰাৰ ক্ষমতা কোনো প্ৰশাসনিক সংস্থাক বা আনকি এজন ব্যক্তিকো প্ৰদান কৰিব পাৰিকিন্তু এই ডেলিগেচন বা ডেলিগেটিঙৰ চৰ্তটো হ'ব যে বিধিখন নিজেই বৈধ হ'ব লাগে, কিয়নো ই আমাৰ সংবিধানৰ ১৪ আৰু ২২ নং অনুচ্ছেদ অনুসৰি আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ ৫ম বা ১৪ নং সংশোধনীৰ সৈতে সংঘাতত নপৰে।

বৈষম্য বিধিখনতে নাথাকিবও পাৰে কিন্তু আইন প্ৰশাসনত স্পষ্ট হ'ব পাৰে। যদিহে আইনখনত কোনো যুক্তিসংগত আৰু সঠিক মানদণ্ড বা সীমা নিৰ্ধাৰণ নকৰাকৈ কোনো অনিয়ন্ত্ৰিত বা অনিৰ্দেশিত ক্ষমতা প্ৰদান কৰা হয়, তেন্তে কেৱল বিশেষ প্ৰশাসনিক আইনখনক নহয়, বিধিখনকে প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হ'ব পাৰে। ছাণ্ডেলক আইৰন কোম্পানী বনাম ব্ৰেকফিল্ড, ৰজাৰ্ছ বনাম আলাবামা আৰু কনকৰ্ডিয়া ফায়াৰ ইনছাৰ গোটৰ উদ্ধৃতি দি। কো বনাম ইলিনয়, অধ্যাপক ৰেভাৰে তেওঁৰ সাংবিধানিক আইন সম্পৰ্কীয় গ্ৰন্থখনত ' আইন প্ৰশাসনত বৈষম্য' শিৰোনামেৰে কৈছে:-
- "আইন প্ৰশাসনত বৈষম্য থাকিব পাৰে আৰু ই সমানৰ উদ্দেশ্য।" ৰাজ্যৰ সকলো বাসিন্দাক তেওঁলোকৰ অনুচিত বা পক্ষপাতীমূলক মৃত্যুদণ্ডৰ ফলত উদ্ধৰ হোৱা ইচ্ছাকৃত আৰু স্বেচ্ছাচাৰী বৈষম্যৰ পৰা সুৰক্ষিত কৰাৰ লগতে আইনৰ স্পষ্ট চৰ্তসমূহৰ দ্বাৰাও সুৰক্ষা দফা।

কোনো বিধিৰ বৈধতা বা অবৈধতা প্ৰায়ে নিৰ্ভৰ কৰে ইয়াক কেনেকৈ ব্যাখ্যা আৰু প্ৰয়োগ কৰা হয় তাৰ ওপৰত। প্ৰয়োগৰ সময়ত ই বৈধ আৰু আন এটা দিয়াৰ সময়ত অবৈধ হ'ব পাৰে। "সংবিধানৰ ১২ নং অনুচ্ছেদৰ অধীনত আনকি স্থানীয় কৰ্তৃপক্ষও "ৰাষ্ট্ৰ"ৰ সংজ্ঞাৰ ভিতৰত আহে আৰু ১৩ নং অনুচ্ছেদত উপ-দফা (৩)ত উল্লেখ আছে যে "'আইন'ত যিকোনো অধ্যাদেশ, আদেশ, উপ-বিধি, নিয়ম, নিয়ম, জাননী।" গতিকে কোনো অধ্যাদেশ বা জাননী জাৰি কৰা কোনো স্থানীয় কৰ্তৃপক্ষই

কোনো বিধিৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা ক্ষমতাৰ অধীনত কাম কৰাক বৈষম্যমূলক বুলি প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা হ'ব পাৰে আৰু যদি ইয়াৰ অনুমতি দিয়া হয়, তেন্তে প্ৰশাসনৰ কাম সম্পূৰ্ণৰূপে অচল হৈ পৰিব পাৰে। "নিশ্চিতভাৱে এই ফলাফল লাভ কৰাটো সম্ভৱ, আৰু প্ৰত্যাশিত প্ৰত্যাহ্বান অতিক্ৰম কৰিব নোৱাৰা নহয়। যদিহে বিধি বা প্ৰণয়নে যুক্তিসংগত বা যুক্তিসংগত শ্ৰেণীবিভাজন কৰে আৰু যদি বিধিখনে কোনো স্থানীয় কৰ্তৃপক্ষক প্ৰদান কৰা ক্ষমতা একে অৱস্থাৰ আন ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে কোনো ব্যক্তিৰ ক্ষতিসাধন কৰি ব্যৱহাৰ কৰা হয়, তেন্তে দুটা উত্তৰ সম্ভৱ হ'ব। এটা হ'ল ক্ষমতাৰ ব্যৱহাৰত একেবাৰেই কোনো বৈষম্য নাছিল। দ্বিতীয়টো হ'ল যে আইনখনে আৰোপ কৰা সীমাবদ্ধতাৰ ভিতৰত আৰু আইনখনে লক্ষ্য কৰি লোৱা উদ্দেশ্যসমূহৰ সাধনৰ বাবে ক্ষমতা সন্ধানৰে ব্যৱহাৰ কৰা হৈছিল আৰু যিজন ব্যক্তিয়ে তেওঁৰ বিৰুদ্ধে বৈষম্য কৰা হৈছে বুলি অভিযোগ উত্থাপন কৰিব আৰু তেওঁ এই ক্ষেত্ৰত অসৎ উদ্দেশ্য থকা বুলি প্ৰমাণ কৰিব লাগিব আৰু তেওঁক আঘাত কৰাৰ উদ্দেশ্যে ইচ্ছাকৃতভাৱে পদক্ষেপ লোৱা বুলি অনুভৱ কৰা; অৰ্থাৎ তেওঁৰ বিৰুদ্ধে নিৰ্দেশিত শত্ৰুতাপূৰ্ণ কাৰ্য্য আছিল। যদিহে আইনখনক বৈষম্যমূলক বুলি প্ৰত্যাহ্বান জনাব পাৰি, তেন্তে সেই আইনখনৰ অধীনত কোনো স্থানীয় বা অন্য কৰ্তৃপক্ষই কৰা যিকোনো কাৰ্য্য প্ৰাসংগিক বা প্ৰযোজ্য নহ'ব। যদি আইনখনে ইয়াৰ আইনী কৰ্ত্ত্ব অতিক্ৰম কৰাৰ বাবে অবৈধ বুলি গণ্য কৰা হয়, তেন্তে ইয়াৰ সৈতে জড়িত যিকোনো অধিসূচনা, অধ্যাদেশ বা নিয়মো অবৈধ হৈ পৰে। কিন্তু আইনখন বৈধ হৈ থাকিলে অধিসূচনা, আদেশ আদিৰ বৈধতাক পৃথকে প্ৰত্যাহ্বান জনাই স্বতন্ত্ৰভাৱে মূল্যায়ন কৰিব পাৰি।

এনেও হ'ব পাৰে য'ত ৰাজ্যিক বিষয়াসকলৰ ব্যক্তিগত কাৰ্য্যক লৈ প্ৰশ্ন উত্থাপন কৰা হয় আৰু আইনখনৰ ওপৰত নহয়। তেনে ক্ষেত্ৰত, আমেৰিকাৰ সংবিধানৰ ওপৰত উইলোৱাই তৃতীয় খণ্ডত উল্লেখ কৰা অনুসৰি, এইটো উল্লেখ কৰাটো গুৰুত্বপূৰ্ণ যে নিষেধাজ্ঞাসমূহ ৰাজ্যিক বিষয়াসকলৰ কাৰ্য্যৰ ক্ষেত্ৰত প্ৰযোজ্য, যদিও ৰাজ্যিক আইনগত নিৰ্দেশনা অনুসৰি সম্পন্ন কৰা হয়। ৰাজ্যৰ আইন এখনৰ সাংবিধানিকতাক লৈ প্ৰশ্ন উত্থাপন নহ'বও পাৰে, তথাপিও বিষয়াসকলে বৈষম্যমূলক বা স্বেচ্ছাচাৰীভাৱে কাম কৰিব পাৰে, যিটো চতুৰ্দশ সংশোধনীত উল্লেখ কৰা নিষেধাজ্ঞাৰ পৰিসৰৰ ভিতৰত পৰে। এই কথাটো উল্লেখযোগ্য, কিয়নো ই আছিল য়িক ৱ' বনাম হপকিন্স (১১৮ ইউ.এছ. ৩৫৬) গোচৰত লোৱা সিদ্ধান্তৰ আঁৰৰ অন্যতম কাৰণ, য'ত আইনৰ

যথাযথ প্ৰক্ৰিয়াৰ অস্বীকাৰ হোৱা বুলি প্ৰতিষ্ঠা কৰা হৈছিল।টাৰ্বেল বনাম ক্ল'ৰিডা (১৮৮ ইউ.এছ. ৫১৯) গোচৰত প্ৰত্যাহ্বানটো আছিল ৰাজ্যৰ আইন বলবৎ কৰাৰ বিৰুদ্ধে, আইনখনৰ বিৰুদ্ধে নহয়। আদালতে কয় যে, "এনে প্ৰকৃত বৈষম্যই অধিকাৰৰ সমতা অস্বীকাৰ সৃষ্টি কৰাৰ ক্ষেত্ৰত আইনৰ দ্বাৰা কৰা বৈষম্যৰ দৰেই সম্ভাৱনাপূৰ্ণ।" ইয়াৰ দ্বাৰা এই কথাত গুৰুত্ব দিয়া হৈছিল যে কোনো আইন প্ৰশাসন বা বলবৎ কৰাৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা বৈষম্যও আইনত স্পষ্টভাৱে উল্লেখ কৰা বৈষম্যৰ দৰেই সম অধিকাৰ অস্বীকাৰ কৰাত ক্ষতিকাৰক হ'ব পাৰে।মুখ্য ন্যায়াধীশ হেৰিছে এই মতামত গ্ৰহণ কৰিছে যে আইনখনৰ ৫ নং ধাৰাত যদিহে বিশেষ আদালতে কিছুমান অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা কিছুমান বিশেষ শ্ৰেণীৰ গোচৰৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা কৰা হ'লহেঁতেন আৰু তেওঁৰ মতে বৈষম্যৰ সৃষ্টি হৈছে গোচৰৰ বিচাৰৰ ব্যৱস্থা, গোচৰৰ শ্ৰেণীৰ পৰা পৃথক। এই পাৰ্থক্যৰ শলাগ লোৱাটো অৱশ্যে যথেষ্ট কঠিন।যদি বিধিখনে একেবাৰেই কোনো শ্ৰেণীবিভাজন নকৰে, বা যদি কৰা বুলি কোৱা শ্ৰেণীবিভাজন যুক্তিসংগত বা যুক্তিসংগত নহয় কিন্তু স্বেচ্ছাচাৰী আৰু ভ্ৰমী হয়, তেন্তে এই ক্ষেত্ৰত ৫ নং ধাৰাটো ১৪ নং অনুচ্ছেদ উলংঘাকাৰী হিচাপে বাতিল হ'ব।এইটো নিঃসন্দেহে সঁচা যে যদি কোনো বিশেষ অঞ্চলত নিৰ্দিষ্ট অপৰাধ বা অপৰাধৰ গোট বা কোনো বিশেষ পৰিঘটনা বা কাণ্ডৰ পৰা উদ্ভৱ হোৱা অপৰাধৰ গোট বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰে তেন্তে সম্পূৰ্ণ বেলেগ বিবেচনাৰ সৃষ্টি হ'ব পাৰে কিন্তু ইয়াত এইটো নহয়। আইনখনে ব্যক্তিগত গোচৰৰ পৰিৱৰ্তে কিছুমান বিশেষ "শ্ৰেণীৰ গোচৰ"ৰ বিচাৰ বিশেষ আদালতে কৰিব লাগে বুলি নিৰ্দিষ্ট কৰিলে বৈষম্যৰ প্ৰত্যাহ্বান কেনেকৈ এৰাই চলিব পাৰি সেয়া মই দেখা নাই। এই পৰিস্থিতিত যুক্তিবাদ বা যুক্তিযুক্ততাৰ পৰীক্ষা পূৰণ কৰাৰ প্ৰয়োজনীয়তা থাকিব। যদি আইনখনে কোনো নীতি উল্লেখ নকৰে যাৰ ভিত্তিত ৰাজ্য চৰকাৰে অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণী বা গোচৰ বা গোচৰৰ শ্ৰেণী বাছনি কৰিব পাৰিলেহেঁতেন আৰু ৰাজ্য চৰকাৰক তেওঁলোকৰ ইচ্ছা আৰু আনন্দ অনুযায়ী যিকোনো স্বেচ্ছাচাৰী বাছনি কৰিবলৈ মুক্ত কৰি দিয়া হয় তেন্তে আইনখন অবৈধ হ'ব।

এই বিষয়ত ন্যায়াধীশ দাস গুপ্তা ডাঙৰীয়াই তেওঁৰ ৰায়দানৰ তলত দিয়া মতামত লোৱাৰ বিষয়ে মই ক'ম:-"এই আইনখনে ৰাজ্য চৰকাৰে "অপৰাধৰ শ্ৰেণী" বা "গোচৰৰ শ্ৰেণী" বাছনি কৰা ক্ষেত্ৰত কোনো নীতি নিৰ্ধাৰণ কৰা নাই।আনকি ৰাজ্য চৰকাৰে ইচ্ছাকৃতভাৱে বিশেষ আদালতে বিচাৰ কৰিবলগীয়া গোচৰৰ শ্ৰেণীসমূহ

নিৰ্ধাৰণ কৰিব পাৰে আৰু যদি তেনে কৰে তেন্তে এই কাৰ্য্য আইনখনে প্ৰদান কৰা ক্ষমতাৰ ভিতৰত হ'ব। আইনখনে কোনো ধৰণৰ ভিত্তিৰ কথা উল্লেখ কৰা নাই যাৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি এনে শ্ৰেণীবিভাজন কৰিব লাগে। মোৰ মতে সমগ্ৰ আইনখন সংবিধানৰ বিৰুদ্ধে আৰু ৫ নং ধাৰাত "গোচৰ" শব্দটো বাদ দিলে বাকী আইনখন অবৈধ হোৱাৰ পৰা ৰক্ষা নহ'ব।"

ন্যায়াধীশ বছে কয়-আমি ইয়াত সংবিধানৰ ১৪ নং অনুচ্ছেদ আৰু বিশেষকৈ "আইনৰ সন্মুখত সমতা" আৰু "আইনৰ সমান সুৰক্ষা" শব্দটোৰ সৈতে চিন্তিত। এতিয়া মই কওঁ যে কোনো বিধিত, বা সংবিধানত থকা সাধাৰণ নিৰ্দ্ধিধায় শব্দক প্ৰসংগটোৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি, নিজৰ সাধাৰণ অনুসৰি ব্যাখ্যা কৰিব লাগিব আৰু ইয়াৰ অৰ্থৰ সম্পূৰ্ণ প্ৰভাৱ দিয়া হ'ব। কিন্তু সেইটোৱে এনে এটা অৱস্থানৰ পূৰ্বানুমান কৰে য'ত শব্দবোৰ সাধাৰণ আৰু নিৰ্দ্ধিধায়। মই স্পষ্ট যে ইয়াত সেয়া নহয়। প্ৰথমে "আইনৰ আগত সমতা" শব্দবোৰ লওক। মন কৰিবলগীয়া যে বিমূৰ্ত্তভাৱে সমতা নিশ্চিত নহয় বৰঞ্চ কেৱল আইনৰ আগত সমতাহে নিশ্চিত। ইয়াৰ ফলত লগে লগে প্ৰশ্ন উত্থাপন হয় যে আইনৰ সংজ্ঞা কি? "আইনে" ব্যক্তিৰ মাজত পাৰ্থক্য আৰু বৈষম্যৰ সৃষ্টি নকৰেনে? দৈনিক প্ৰয়োগত বিভিন্ন ব্যক্তিগত আইন পৰীক্ষা কৰিলে স্পষ্ট হৈ পৰে। ইয়াৰ ভিতৰত আছে কেৱল নিৰ্দিষ্ট জাতি বা সম্প্ৰদায়কহে উপকৃত কৰা ট্ৰাষ্ট আৰু ফাউণ্ডেশ্যন, কেৱল এটা বিশেষ বিশ্বাসৰ সদস্যকহে অনুমতি দিয়া উপাসনা স্থান, বিশ্বাসীসকলৰ বাবে একচেটিয়া কবৰস্থান আৰু মৌনতাৰ টাৱাৰ, আৰু সম্পত্তি, বিবাহ আৰু বিবাহ বিচ্ছেদ নিয়ন্ত্ৰণ কৰা আইন। ভূমিৰ আইন আৰু ইয়াৰ সন্মুখত সমতা যিকোনো আক্ষৰিক অৰ্থত সকলো অসম্ভৱ যদিহে এই আইনসমূহ বিলুপ্ত কৰা নহয়, কিন্তু সংবিধানে সেইটোৱেই কোৱা নাই, কাৰণ ই কেৱল আইনৰ আগত সমতাক ৰক্ষা কৰাই নহয়, নিজৰ বিশ্বাস পালন কৰাৰ অধিকাৰো নিশ্চিত কৰে, প্ৰক্ৰিয়াটোত এই আইনসমূহ সংৰক্ষণ কৰে।

তেতিয়া আকৌ "সমতা"ৰ অৰ্থ কি? সকলো মানুহ একে নহয়। কোনোবা ধনী আৰু কোনোবা দুখীয়া। কিছুমানৰ দ্বাৰা মাত্ৰ জন্মৰ সূত্ৰেই ধন-সম্পত্তিৰ উত্তৰাধিকাৰী, আন কিছুমানে দৰিদ্ৰতাত জন্ম লয়। সামাজিক অৱস্থান আৰু অৰ্থনৈতিক অৱস্থাৰ পাৰ্থক্য আছে। উচ্চ ধ্বনিত্যুক্ত বাক্যাংশই এনে মৌলিক তথ্য সলনি কৰিব নোৱাৰে। সেয়েহে

সহজাতভাৱে বৈষম্যৰ পৰা আৰম্ভ হোৱা পৰিস্থিতিত নিৰপেক্ষ সমতাৰ নীতি প্ৰয়োগ কৰাটো অপ্ৰাপ্য। তথাপিও শব্দবোৰে তাৎপৰ্য্য বহন কৰে। কিন্তু মই বিশ্বাস কৰোঁ যে তেওঁলোকৰ প্ৰকৃত ব্যাখ্যা কেৱল আঞ্চলিক সংজ্ঞাৰ পৰাই উদ্ভৱ হোৱা নাই, কিয়নো সংবিধানৰ বিধানসমূহ কেৱল গাঁথনিৰ ওপৰত ভিত্তি কৰি গঢ় লৈ উঠা গাণিতিক সূত্ৰৰ দৰে নহয়। সংবিধানে শাসনৰ বাবে এক কাঠামো গঠন কৰে, যিটো মৌলিকভাৱে ভিন্ন মতামত থকা ব্যক্তিসকলৰ বাবে উদ্দেশ্য কৰা হৈছে, আৰু ইয়াক বৰ্তমান আৰু ভৱিষ্যত দুয়োটাৰে বাবে প্ৰাসংগিকভাৱে ডিজাইন কৰা হৈছে। এইবোৰ কেৱল পাঠ্যপুথিৰ পৃষ্ঠাতকৈও অধিক; আগবাঢ়ি যোৱা সমাজৰ জীৱন সংগঠিত কৰাৰ আহিলা। গতিকে শ্ৰেণীবিভাজনৰ দৰে পূৰ্বধাৰণা কৰা সাধাৰণীকৰণৰ দ্বাৰা সৃষ্টি হোৱা কঠিন সীমাৰ ভিতৰত ইহঁতক বাধা দিবলৈ চেষ্টা কৰিলে যথেষ্ট বিপদ থাকে। এই পৰীক্ষাসমূহে কিছুমান পৰিস্থিতিত মৌলিক আৰু ব্যৱহাৰিক নিৰ্দেশনা প্ৰদান কৰিব পাৰে যদিও সম্পূৰ্ণ পৰীক্ষা কৰিলে এইবোৰ একচেটিয়া বা নিৰ্দিষ্ট মাপকাঠী নহয়।

আছিলতে, শ্ৰেণীবিভাজন কি? ই কেৱল সাধাৰণতে কোনো নিৰ্দিষ্ট আঁচনি অনুসৰি বস্তুবোৰৰ গোট বা শ্ৰেণীত পদ্ধতিগত ব্যৱস্থা কৰা। এই ব্যৱস্থাটোৱে বিভিন্ন ৰূপ ল'ব পাৰে, আৰু এই গোটসমূহক নিয়ন্ত্ৰণ কৰিবলৈ সৃষ্টি কৰা আইনসমূহত ইচ্ছাকৃতভাৱে নিৰ্বাচন কৰাটো অনিবাৰ্য্য। তদুপৰি, বাছনি কৰাৰ কৰ্তৃত্ব থাকিলে শ্ৰেণীবিভাজন বিস্মৃত হ'ব পাৰে, বহল পৰিসৰক সামৰি ল'ব পাৰে, বা ইয়াক সুক্ষ্মভাৱে বিশদভাৱে দিব পাৰি, শেষত বাকীবোৰৰ পৰা এটা একক পৃথক কৰিব পাৰি। আনকি এই তত্ত্বৰ প্ৰস্তাৱ দিয়াসকলেও অৰ্হতা গঢ়ি তোলাৰ দিশত ধাৰমান হয়। এইদৰে কেৱল শ্ৰেণীবিভাজন কৰাটোৱেই যথেষ্ট নহয় বৰঞ্চ শ্ৰেণীবিভাজন 'বৈষম্যমূলক' হ'ব নালাগে, ই 'শত্ৰুতাপূৰ্ণ কাৰ্য্য'ৰ সমান হ'ব নালাগে, 'পাৰ্থক্যৰ যুক্তিসংগত ভিত্তি' থাকিব নালাগে, ই 'যুক্তিসংগত' হ'ব লাগিব আৰু কোনো 'বৈষম্য' থাকিব নালাগে। কিন্তু তেতিয়া শ্ৰেণীবিভাজনৰ কি হ'ব? আৰু বৈষম্যৰ যুক্তিযুক্ততা আৰু গুৰুত্বপূৰ্ণতা বা অন্যান্যৰ বিচাৰক কোন হ'ব। আৰু, তাতোকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ কথাটো হ'ল, যুক্তিযুক্ততাৰ কাৰ মানদণ্ড প্ৰয়োগ কৰিব লাগে? বিচাৰকসকলৰ নে চৰকাৰৰ?, নে পৌৰাণিক সাধাৰণ যুক্তিবাদী আইন পুৰুষৰ যিটো কোনো একক মানুহ নহয়, কিন্তু বহুতো মানুহৰ সংমিশ্ৰণ যাৰ যুক্তিযুক্ততা জুখিব আৰু জোখাব পাৰি যদিও তেওঁক দেখা বা শুনা বা অনুভৱ কৰিব নোৱাৰি? এই অস্পষ্ট সাধাৰণীকৰণবোৰে কেনেকৈ স্থিতি স্পষ্ট

কৰাৰ কাম কৰে সেয়া মই দেখা নাপাওঁ। মোৰ দৃষ্টিত এই ধাৰণাবোৰে আমাৰ বুদ্ধিবৃত্তিক মৌলিক শব্দৰ বাহিৰলৈ আঁতৰাই নিব নোৱাৰে। আইনৰ অধীনত সকলো ব্যক্তিকে সমানে ব্যৱহাৰ কৰিব লাগে আৰু সমান সুৰক্ষা লাভ কৰিব লাগে বুলি কোৱাতকৈও বেছি পূৰ্ণতাপূৰ্ণ নহয়। এটা সাধাৰণীকৰণক আন এটা সাধাৰণীকৰণৰ সলনি কৰি সমস্যাটো সমাধান নহয়। আইনখন বৈষম্যমূলক হ'ব নালাগে বুলি কোৱাটোৱে অৰ্থপূৰ্ণ দিশটো প্ৰদান নকৰে কাৰণ প্ৰথমতে আইনখন বৈষম্যমূলক নহ'লে বিষয়টো উত্থাপন নহয়। মূল প্ৰত্যাহ্বানটো হ'ল মতানৈক্য সৃষ্টি কৰিও ১৪ নং অনুচ্ছেদ মানি চলি থকা আইনসমূহ চিনাক্ত কৰা, আৰু ইয়াক উলংঘা কৰা আইনসমূহৰ পৰা পৃথক কৰা। এইটো সঁচা যে শব্দটোক পক্ষপাতী হৈ দেখুওৱাৰ অৰ্থতো ব্যৱহাৰ কৰিব পাৰি, কিন্তু ইয়াৰ অৰ্থ যিমানদূৰলৈকে, ই 'শত্ৰুতাপূৰ্ণ ক্ৰিয়া' পৰীক্ষাৰ দৰেই দোষত ভুগিছে। তাৰ পিছত আমি প্ৰশ্নটোৰ মাজলৈ উদ্দেশ্যৰ উপাদানটো আমদানি কৰিবলৈ বাধ্য হওঁ আৰু পাৰ্থক্যটো কৰা বা বৈষম্যমূলক নিয়ম পাছ কৰাসকলৰ মনত সোমাই যাওঁ আৰু এইদৰে একেলগে বস্তুনিষ্ঠ বিশ্লেষণৰ সলনি বিষয়ভিত্তিক পৰীক্ষা এটা লওঁ। এই পৰিস্থিতিত আমি পাৰ্থক্যৰ আঁৰৰ উদ্দেশ্যসমূহ বিবেচনা কৰিবলৈ বাধ্য হৈছো আৰু বৈষম্যমূলক আইন সৃষ্টি কৰা বা গৃহীত কৰাসকলৰ উদ্দেশ্যৰ ওপৰত গভীৰভাৱে সোমাই পৰিছো। ইয়াৰ দ্বাৰা বস্তুনিষ্ঠ বিশ্লেষণ বজাই ৰখাৰ পৰিৱৰ্তে বিষয়ভিত্তিক পৰীক্ষাৰ প্ৰৱৰ্তন কৰা হয়।

এনে পৰিস্থিতিত সত্ৰাৰ অভাৱ বুলি ধৰি ল'বলৈ মই দ্বিধাবোধ কৰিম। মোৰ কোনো সন্দেহ নাই যে বিৰল ক্ষেত্ৰৰ বাহিৰে উদ্দেশ্যটো নিন্দাহীন আৰু সংবিধানে সম ব্যৱহাৰৰ দাবী কৰাটো নহ'লে এই আইনসমূহ মোৰ মতে বৈধ হ'লহেঁতেন। মই বিশ্বাস কৰোঁ যে, বেছিভাগ ক্ষেত্ৰতে উদ্দেশ্য প্ৰসংগবোধক নহয়, আৰু যদি সমতাৰ সাংবিধানিক প্ৰয়োজনীয়তা নহ'লহেঁতেন, তেন্তে এই আইনসমূহ মোৰ মতে বৈধ বুলি গণ্য কৰা হ'লহেঁতেন। কিন্তু সেইটো বেলেগে। আইন সভাৰ উদ্দেশ্য বুলিবলৈ আমাৰ হাতত কি প্ৰমাণ আছে? কেৱল কৰ্মৰ ওপৰত নিৰ্ভৰ কৰাটো অপৰ্যাপ্ত কাৰণ এনে কৰ্ম ভাল আৰু বেয়া দুয়োটা উদ্দেশ্যৰ পৰাই উদ্ভৱ হ'ব পাৰে। অতিৰিক্ত প্ৰমাণৰ অভাৱত অনুমানে ভাল উদ্দেশ্যৰ দৃঢ় পক্ষপাতী হ'ব লাগে। মই এনেকুৱা ক্ষেত্ৰৰ কল্পনা কৰিব পাৰো য'ত পৰম সদিচ্ছা আছে আৰু য'ত শ্ৰেণীবিভাজন বৈজ্ঞানিক আৰু যুক্তিসংগত আৰু তথাপিও যিয়ে এই আইনক আঘাত কৰিব। এটা কাল্পনিক গোচৰ লওঁ আহক য'ত

ৰাজ্যৰ আইন সভাই বিবেচনা কৰে যে যিসকল অভিযুক্ত ব্যক্তিৰ মূৰৰ খুলিৰ জোখ এটা নিৰ্দিষ্ট মানদণ্ডৰ তলত, বা যিসকলে এটা নিৰ্দিষ্ট চোৰাংচোৱা পৰীক্ষাৰ শৃংখলাত উত্তীৰ্ণ হ'ব নোৱাৰে, তেওঁলোকৰ ওপৰত যিমানেই কম জটিল অপৰাধ নহওক কিয়, তেওঁলোকৰ বিচাৰ সামৰণিত কৰা হ'ব বিচাৰ যিমানেই ন্যায্য হ'ব সিমানেই তেওঁলোকৰ বুদ্ধিমত্তাৰ নিম্নমানৰ প্ৰতি।

ইয়াত শ্ৰেণীবিভাজন দিয়া হৈছে। ই বৈজ্ঞানিক আৰু পদ্ধতিগত আৰু ইয়াৰ উদ্দেশ্য ভাল। পক্ষপাতিত্বৰ প্ৰশ্নই নাহে, তথাপিও এনে আইন থিয় হ'বলৈ দিয়া হ'ব বুলি মই বিশ্বাস কৰিব নোৱাৰো। কিন্তু সিদ্ধান্তৰ প্ৰকৃত ভিত্তি কি হ'ব? নিশ্চয়কৈ কেৱল এইটোৱেই যে বিচাৰকসকলে সেইটোক ন্যায্য আৰু উপযুক্ত বুলি নাভাবিব। কোনো সিদ্ধান্তৰ ভিত্তি যিমানেই "যুক্তিসংগত", "যথেষ্ট", "যুক্তিসংগত", আৰু "স্বৈচ্ছাচাৰী" আদি শব্দৰে আবৃত নহওক কিয়, মৌলিক বাস্তৱতা হ'ল বিচাৰকসকলে নিজৰ মূল্যায়ন সলনি কৰি লৈছে যে কি শুদ্ধ, উপযুক্ত, যুক্তিসংগত, আৰু আইন সভাৰ বাবে ন্যায্য। মই বিশ্বাস কৰোঁ যেতিয়া এজন বিচাৰকক ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ দৰে অস্পষ্ট ধাৰণা এটাক এটা নিৰ্দিষ্ট আৰু ব্যৱহাৰিক ধাৰণালৈ ৰূপান্তৰিত কৰাৰ দায়িত্ব দিয়া হয় তেতিয়া এইটো এটা নিৰ্দিষ্ট পৰিমাণে অনিবাৰ্য। আনকি ইংলেণ্ডতো, য'ত সংসদ সৰ্বোচ্চ, সেয়া অনিবাৰ্য, কাৰণ, ডাইচীয়ে তেওঁৰ সংবিধানৰ আইনত আমাক কোৱাৰ দৰে, "সংসদেই হৈছে সৰ্বোচ্চ বিধায়ক, কিন্তু সংসদে আইন প্ৰণেতা হিচাপে নিজৰ ইচ্ছা প্ৰকাশ কৰাৰ মুহূৰ্তৰ পৰাই সেই ইচ্ছাৰ অধীনত হৈ পৰে।" দেশৰ বিচাৰকসকলে ইয়াৰ ওপৰত কৰা ব্যাখ্যা আৰু সাধাৰণ আইনৰ সাধাৰণ মনোভাৱতকৈ দণ্ডাধীশৰ অনুভূতিৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হোৱা বিচাৰকসকলে সাধাৰণ আইন নীতিৰ বিধিগত ব্যতিক্ৰমক এনেদৰে ব্যাখ্যা কৰিবলৈ প্ৰৱল হয় কোনো বিষয়াৰ দলৰ ওচৰত, বা সংসদৰ সদনৰ ওচৰতো নিজকে প্ৰশংসা নকৰে, যদি সদনসমূহক নিজৰ আইনসমূহৰ ব্যাখ্যা কৰিবলৈ আহ্বান জনোৱা হৈছিল।"

ইয়াৰ অৰ্থ এইটো নহয় যে ন্যায়াধীশসকলে জনসাধাৰণৰ মংগলৰ বাবে কি নিৰ্ধাৰণ কৰি সেই সময়ৰ চৰকাৰৰ মতামতৰ সলনি নিজৰ ব্যক্তিগত আৰু ব্যক্তিগত মতামত ল'ব লাগে, বা তেওঁলোকে বিধায়িনী দলৰ কাম-কাজ দখল কৰিব পাৰে। এয়া তেওঁলোকৰ নিৰ্দিষ্ট ভূমিকা নহয়। যদিও সদায় এটা সীমিত স্থান থাকিব য'ত

বিচাৰকসকলে মানুহ হোৱাৰ বাবে ব্যক্তিগত অনুভূতিৰ দ্বাৰা দোলা দি থাকিব পাৰে, তেওঁলোকৰ শিক্ষা আৰু প্ৰতিষ্ঠিত পদ্ধতিয়ে তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত পছন্দ বা পটভূমি যিয়েই নহওক কিয়, বস্তুনিষ্ঠতা বজাই ৰাখিবলৈ আৰু সামঞ্জস্যপূৰ্ণ ফলাফল লাভ কৰিবলৈ তেওঁলোকৰ সৰহসংখ্যক সিদ্ধান্তক পথ প্ৰদৰ্শন কৰে। এইটো বিচাৰকৰ প্ৰাথমিক ভূমিকা নহয়। ন্যায়াধীশসকলৰ ওপৰত বিষয়ভিত্তিক প্ৰভাৱৰ পৰিসৰ সদায় সীমিত হ'ব যদিও তেওঁলোকৰ মানৱীয় স্বভাৱৰ প্ৰতি লক্ষ্য ৰাখি তেওঁলোকৰ শিক্ষা আৰু আইনী পৰম্পৰাই তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত পছন্দ বা পটভূমি যিয়েই নহওক কিয়, তেওঁলোকৰ সৰহসংখ্যক সিদ্ধান্তক নিৰপেক্ষ হ'বলৈ আৰু বস্তুনিষ্ঠ ফলাফল দিয়ে। কি সঠিক বা ন্যায়্য সেইটো নিৰ্ণয় কৰাটো বিচাৰকৰ প্ৰাথমিক ভূমিকা নহয়। য'ত বিচাৰকসকল মানুহ হোৱাৰ বাবে ব্যক্তিগত দৃষ্টিভংগীৰ দ্বাৰা প্ৰভাৱিত হয়, তেনে ঠাইত সৰু প্ৰান্ত থাকিব পাৰে যদিও তেওঁলোকৰ শিক্ষা আৰু পেছাদাৰী নীতি-নিয়মে তেওঁলোকৰ সিদ্ধান্তৰ সৰহভাগকে পথ প্ৰদৰ্শন কৰে। ইয়াৰ ফলত তেওঁলোকৰ ব্যক্তিগত পছন্দ বা পটভূমি যিয়েই নহওক কিয়, এক সামঞ্জস্যপূৰ্ণ আৰু নিৰপেক্ষ ফলাফল নিশ্চিত হয়। মই উপলব্ধি কৰিছো যে এইটো এটা কাম যিটো সঠিক সংজ্ঞা নাই কিন্তু মই সেইটোক হতাশাৰে চোৱা নাই। ইংলেণ্ডৰ সাধাৰণ আইনখন এনেদৰে বিকাশ হৈছিল যে প্ৰতিটো সুনিৰ্দিষ্ট গোচৰৰ উত্থানৰ লগে লগে ইয়াক ক্ৰমান্বয়ে যোগ কৰা হ'ল আৰু সেই বিশেষ গোচৰৰ তথ্যৰ ওপৰত তদৰ্থ সিদ্ধান্ত লোৱা হ'ল। এইটো সঁচা যে এইদৰে ইয়াৰ বৃদ্ধিত অৰিহণা যোগোৱা বিচাৰকসকলে ফলাফলত ব্যক্তিগত প্ৰৱণতা আমদানি কৰা নাছিল আৰু কেৱল সেই বিশেষ সহজতাৰ বাবে প্ৰযোজ্য আইন কি সেই কথা উল্লেখ কৰিছিল। কিন্তু যদিও তেওঁলোকে আইনখন বনোৱাৰ কথা কোৱা নাছিল আৰু কেৱল তেওঁলোকৰ মতে যিখিনি প্ৰয়োগ কৰিছিল, তথাপিও সদায় ৰীতি-নীতি আৰু পৰম্পৰাৰ দ্বাৰা প্ৰচাৰিত আইন আছিল, তথাপিও তেওঁলোকে আঁকিবলগীয়া হৈছিল

তেওঁলোকৰ সামগ্ৰীসমূহ অসংজ্ঞায়িত নিয়মৰ এক নেবুলাছ ভৰৰ ওপৰত যিবোৰ যদিও প্ৰকৃততে ইয়াৰ অস্তিত্ব আছিল আৰু মানুহৰ মনত এক অস্পষ্ট সচেতনতা ৰাখিছিল, তথাপিও ন্যায়িক সিদ্ধান্তৰ দ্বাৰা সুনিৰ্দিষ্ট অস্তিত্বলৈ স্ফটিকত পৰিণত নোহোৱালৈকে স্পষ্টভাৱে সংজ্ঞায়িত কৰিব পৰা নাছিল, আনকি চিনাক্ত কৰিব পৰাও নাছিল; নতুবা দূৰ দূৰলৈ যাত্ৰা কৰিবলৈ সঁচাকৈয়ে প্ৰয়োজন নহয়। বৰ্তমানৰ হিন্দু আইনখনৰ বহুখিনি সেইদৰেই দৃষ্টান্তৰ পৰা দৃষ্টান্তলৈ ডাঙৰ হৈ আহিছে, সূতাবোৰ

এতিয়া ঋষিৰ পৰা, এতিয়া বীতি-নীতিৰ পৰা, এতিয়া পৰম্পৰাৰ পৰা সংগ্ৰহ কৰা হৈছে। একেদৰে সংবিধানৰ অধীনত স্বাধীনতা, স্বাধীনতা আৰু সুৰক্ষাৰ আইনসমূহেও সিদ্ধান্তৰ লগত সিদ্ধান্ত যোগ হোৱাৰ লগে লগে লাহে লাহে চিনাক্তকৰণযোগ্য আকৃতি লাভ কৰিব। এই নীতিসমূহ মোৰ মতে নিৰ্দিষ্ট নিয়ম আৰু অনমনীয় মাপকাঠীৰে কঠোৰভাৱে প্ৰণয়ন কৰিব নোৱাৰিব।

সংবিধানৰ এই অংশবোৰ যি পটভূমিৰ পৰা উদ্ভৱ হৈছে, সেইটো লক্ষ্য নকৰাকৈ পঢ়াটো মোৰ বাবে অসম্ভৱ। তেওঁলোকৰ ইতিহাস মচি পেলাব নোৱাৰো আৰু সময়ৰ অসন্তুষ্টি বিবেচনাৰ পৰা বাদ দিব নোৱাৰো। কোনো প্ৰাচীন, সংৰক্ষিত নথি-পত্ৰত আবদ্ধ হৈ থকা কেৱল নিজীৱ, কঠিন শব্দ নহয়। বৰঞ্চ সেইবোৰ হৈছে এটা মহান জাতিৰ মাজত জীৱনক সোমাই দিয়াৰ আৰু ইয়াৰ অস্তিত্বৰ গঠন কৰিবলৈ নিৰ্মিত জীৱন্ত শিখা, জুইৰ গতিশীল জিভাৰ দৰে, ভৱিষ্যতক গঢ় দিবলৈ আৰু বৰ্তমানৰ পথ প্ৰদৰ্শন কৰিবলৈ। মোৰ বিচাৰত সংবিধানখনক যথেষ্ট নমনীয় কৰি ৰাখিব লাগিব যাতে সময়ে সময়ে পৰিৱৰ্তিত গুৰুত্ব আৰু ভিন্ন প্ৰয়োজনীয়তাৰে পৰিৱৰ্তিত পৃথিবীখনৰ পৰিৱৰ্তিত পৰিস্থিতি পূৰণ কৰিব পাৰে। সেয়েহে মই অনুভৱ কৰোঁ যে প্ৰতিটো গোচৰতে বিচাৰকসকলে চাব লাগিব জুৰীয়ে কৰা ধৰণে প্ৰতিটো গোচৰৰ তথ্যক সুনিৰ্দিষ্টভাৱে বিবেচনা কৰক; আৰু তথাপিও, জুৰী হিচাপে নহয়, কাৰণ আমি ইয়াত কেৱল তথ্যৰ বিষয় নহয়, আইনৰ বিষয় বুলি বিবেচনা কৰিছো: প্ৰশ্ন কৰা এই "আইন"বোৰে আৰু অধিক ডাঙৰ আইনক আঘাত কৰেনে, যাৰ আগত তেওঁলোকেও প্ৰণাম কৰিব লাগিব?

তেনেকুৱা কৰি এই বিধানসমূহৰ ইতিহাস কি ? এই ভূমিত স্বাধীনতাৰ যুঁজৰ পৰাই তেওঁলোক উদ্ভৱ হৈছিল আৰু কেইটামানত সংকোচন কৰাৰ প্ৰয়াস মাথোঁ গৰ্ভৱতী বাক্যাংশ ভাৰতীয় চকুৰে দেখাৰ দৰে সাৰ্বভৌম গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যৰ কিছুমান মূল বৈশিষ্ট্য। ভাৰতীয় জনসাধাৰণৰ আৱেগক প্ৰতিফলিত কৰি সংবিধান সভাৰ সামূহিক চেতনাত দ্ৰুতগতিত জাৰি কৰা অধ্যাদেশত উল্লেখ কৰা অগতানুগতিক পদ্ধতিৰে খৰখেদাকৈ স্থাপন কৰা ন্যায়াধিকৰণৰ সৈতে জড়িত প্ৰত্যাহানমূলক অভিজ্ঞতাৰ স্মৃতি আছিল। সেই সময়ত যিবোৰক জৰুৰী প্ৰয়োজনীয়তা বুলি ধৰা হৈছিল তাৰ বাবেই এইবোৰ জৰুৰীভাৱে কাৰ্যকৰী কৰা হৈছিল। তেনেকৈ গঠিত ন্যায়াধীশ আৰু আদালতৰ

ওপৰত সামান্যতমো চিন্তা নকৰাকৈয়ে সত্যটোৰে গৈছে যে যেতিয়া এই ন্যায়াধিকৰণসমূহক অবৈধ বুলি ঘোষণা কৰা হৈছিল আৰু একেখিনি ব্যক্তিৰ বিৰুদ্ধে সাধাৰণ আদালতত পুনৰ বিচাৰ কৰা হৈছিল, বহুতকে দোষমুক্ত কৰা হৈছিল, মৃত্যুদণ্ডৰ শাস্তি পোৱা বহুতকে দোষমুক্ত কৰা হৈছিল। সেইটো ন্যায়াধীশসকলৰ দোষ নাছিল বৰঞ্চ ন্যায়াধীশসকলৰ অসম্পূৰ্ণ সঁজুলি যিবোৰৰ সহায়ত তেওঁলোকে কাম কৰিবলৈ বাধ্য হৈছিল। গোটেই কাৰ্যবিধিখন এই দেশৰ মানুহৰ বাবে ঘৃণনীয় আছিল আৰু মোৰ মতে ১৪ নং অনুচ্ছেদটো এই আৱেগৰ প্ৰতিফলন মাথোঁ। মোৰ চিন্তা শৈক্ষিক অৰ্থত নিৰপেক্ষ সমতা লাভ কৰাত নহয়, বৰঞ্চ সাৰ্বভৌম গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যৰ সামূহিক বিবেকে প্ৰত্যাহ্বান জনোৱা আইনখনক, দেশৰ সাধাৰণ আইনসমূহৰ তুলনাত, একে ধৰণেৰে চাব পাৰে নেকি সেইটো নিৰ্ধাৰণ কৰাতহে নিহিত হৈ আছে যিটো যথেষ্ট পৰিমাণে সমান বুলি গণ্য কৰিব পাৰে, আমি নিজকে যি ধৰণৰ গণতন্ত্ৰ বুলি ঘোষণা কৰিছো, সেই ধৰণৰ গণতন্ত্ৰত দৃঢ় আৰু নিৰপেক্ষ দৃষ্টিভংগীৰ ব্যক্তিসকলে ইয়াক ন্যায়সংগত আৰু উপযুক্ত বুলি ধৰি ল'ব পাৰে নেকি, সেই বিষয়ে মোৰ আগ্ৰহ আছে। এনে মতামতত চৰকাৰৰ ব্যৱহাৰিক প্ৰয়োজনীয়তা, আইন পৰিৱৰ্তনৰ অধিকাৰ আৰু আন বহুতো তথ্য বিবেচনা কৰিব লাগিব, কিন্তু আগস্থানত ব্যক্তিৰ অন্যায়ে আৰু অসমান ব্যৱহাৰৰ পৰা স্বাধীনতা থাকিব লাগিব, গণতন্ত্ৰৰ বহল অৰ্থত অসমান। মোৰ মতে ১৪ নং অনুচ্ছেদত ব্যৱহৃত 'আইন'ৰ অৰ্থ "যি আইনী নিয়মসমূহ প্ৰকৃততে কোনো নিৰ্দিষ্ট সময় আৰু স্থানৰ ন্যায়াধিকৰণত স্বীকৃতি আৰু প্ৰয়োগ কৰা হয়" নহয় বৰঞ্চ "যি অধিক সাধাৰণ মতবাদ আৰু পৰম্পৰাৰ পৰা সেই নিয়মসমূহ মূলতঃ আহৰণ কৰা হয়।" আৰু যাৰ দ্বাৰা আমি তেওঁলোকক সমালোচনা কৰো।" (৩৪ হাৰ্ভাৰ্ড ল ৰিভিউ ৪৪৯ত ডিন পাউণ্ড ৪৫২ত)। মই মানি লওঁ যে ইয়াৰ অৰ্থ হ'ল একেবোৰ কথাৰে বিভিন্ন সময়ত বেলেগ বেলেগ ধৰণে চোৱা। এটা নিৰ্দিষ্ট পৰিস্থিতিত যিটোক সঠিক আৰু উপযুক্ত বুলি গণ্য কৰা হয়, সেইটো আন এটা যুগত অনুচিত বুলি গণ্য কৰা হ'ব আৰু বিপৰীতভাৱে। কিন্তু সেয়া হ'ব আইন সলনি হোৱাৰ বাবে নহয় বৰঞ্চ সময়ৰ পৰিৱৰ্তন হোৱাৰ বাবে আৰু আগৰ আৰু অধিক অশান্ত পৃথিৱীত যিবোৰ ক্ষমতা অপৰিহাৰ্য আছিল, সেইবোৰ ক্ষমতা ব্যৱহাৰ কৰাটো চৰকাৰৰ বাবে আৰু এতিয়া প্ৰয়োজনীয় নহয়। ব্যাখ্যাৰ নমনীয়তা বুলি ক'লে মই সেইটোৱেই বুজাব বিচাৰিছো।

এইটো কোনো নতুন বা আৰম্ভণিৰ মতবাদ নহয়। ইংলেণ্ডত ঈশ্বৰ নিন্দা আৰু দেশদ্ৰোহৰ গোচৰত যি হৈছিল এয়া ঠিক তেনেকুৱাই। লৰ্ড ছামনাৰে এই কথা ব'মেনৰ গোচৰত(১) আৰু ফেডাৰেল কোৰ্টত নিহাৰেণ্ডু দত্ত মজুমদাৰৰ গোচৰত(২) ব্যাখ্যা কৰিছে আৰু পুৰাণিক জে আৰু মই নাগপুৰ উচ্চ ন্যায়ালয়ত ভাগৱতী চৰণ শূক্লাৰ গোচৰত(৩)ও ব্যাখ্যা কৰিছে।

এতিয়া আমি ইয়াত যিবোৰ সুনিৰ্দিষ্ট গোচৰৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিব লাগিব। মই এইটো কোৱা নাই যে ফৌজদাৰী প্ৰক্ৰিয়া সংহিতাৰ নিৰ্ধাৰিত পদক্ষেপৰ পৰা বিচ্যুত হোৱাটো সহজাতভাৱে নেতিবাচক বা অবাঞ্ছিত। কিছুমান বিচ্যুতি লাভজনক হ'ব পাৰে কাৰণ ইয়াৰ দ্বাৰা ন্যায়ৰ লক্ষ্যসমূহ ফলপ্ৰসূভাৱে সেৱা আগবঢ়াব পাৰে, যাৰ ফলত ই বৰ্তমানৰ আইনত মূল্যৱান সংযোজন হৈ পৰিব। কিন্তু মই ইয়াত সেইটো বিবেচনা কৰিবলৈ বিছৰা নাই। সেইটো কোনো ন্যায়াধীশৰ প্ৰদেশৰ অংশ নহয়। মোৰ কাম হ'ল এইটো নিৰ্ধাৰণ কৰা কৰা যে কৰা পাৰ্থক্যবোৰ গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যৰ সামূহিক মূল্যবোধ আৰু নীতিৰ বিৰুদ্ধে যায় নেকি। সেইটো এনেকুৱা প্ৰশ্ন নহয় যাৰ উত্তৰ বিমূৰ্তভাৱে দিব পাৰি। কিন্তু, আমাৰ ইতিহাসৰ পটভূমিত চালে মোৰ মতে ই হয়। এনে নহয় যে এই আইনবোৰ নিজৰ মাজতে বেয়া। তাৎপৰ্যপূৰ্ণ কথাটো হ'ল পাৰ্থক্য কৰা কাৰ্য্য—ব্যক্তিগত ক্ষেত্ৰত উল্লেখযোগ্য প্ৰভাৱ থকা নিৰ্দিষ্ট গোচৰ, গোট, অপৰাধ বা অপৰাধৰ শ্ৰেণীসমূহক উজ্জ্বল কৰি তোলা আৰু কিছুমানে অনন্য বা বিশেষ বুলি ভবা ধৰণেৰে সেইবোৰক বেলেগ ধৰণে ব্যৱহাৰ কৰা।

হয়তো নতুন পদ্ধতি মানি চলিলে ন্যায় সম্পূৰ্ণৰূপে হ'লহেঁতেন। আনকি হয়তো অধিক সঁচা অৰ্থত কৰা হ'লহেঁতেন। কিন্তু সন্তোষজনকভাৱে কৰা নহ'ব, সন্তোষজনক অৰ্থাৎ

(১) [১৯১৭] এ.চি. ৪০৬ ৪৫৪, ৪৬৬ আৰু ৪৬৭ নং স্থানত।

(২) [১৯৪২] এফ.চি.আৰ. ৩২ এট ৪২। (৩) আই.এল.আৰ. ১৯৪৬ নাগ। ৮৬৫

৮৭৮ আৰু ৮৭৯ নম্বৰত। গোচৰ চলোৱা চৰকাৰবোৰৰ দৃষ্টিকোণৰ পৰা নহয়, বৰঞ্চ সাধাৰণ যুক্তিবাদী মানুহজনৰ দৃষ্টিত সন্তোষজনক হ'ব, সাধাৰণ মানুহৰ দৃষ্টিত। ন্যায় পোৱাটো যথেষ্ট নহয়। ন্যায় কৰাটোও চাব লাগিব আৰু ইয়াৰ প্ৰতি সন্তুষ্টি আৰু আস্থাৰ ভাৱৰ সৃষ্টি হ'ব লাগিব। এই পৰিস্থিতি গ্ৰহণযোগ্য নহয়, য'ত ৰামচন্দ্ৰৰ বিৰুদ্ধে

এটা পদ্ধতি ব্যৱহাৰ কৰি বিচাৰ কৰা হয়, আৰু সমানেই গুৰুতৰ অভিযোগৰ সৈতে একে পৰিস্থিতিত সখাৰামক সম্পূৰ্ণ বেলেগ পদ্ধতিৰ আওতালৈ অনা হয়। সংবিধানৰ আইন কেৱল তেওঁলোকৰ বাবেই নহয়

যিয়ে শাসন কৰে বা তন্ত্ৰবিদৰ বাবে, কিন্তু জনসাধাৰণৰ বাবেও, সাধাৰণ মানুহৰ বাবেও, যাৰ লাভ আৰু গৌৰৱ আৰু সুৰক্ষাৰ বাবেও সংবিধান লিখা হৈছে।

যদিহে আৰু যেতিয়ালৈকে এই মৌলিক বিধানসমূহ সংসদৰ গঠনমূলক প্ৰক্ৰিয়াসমূহে সলনি নকৰে তেতিয়ালৈকে ইয়াক এনেদৰে ব্যাখ্যা কৰিব লাগিব যাতে ব্যাকৰণ আৰু দ্বান্দ্ৰিক যুক্তিৰ সুন্দৰতাত পৰিচিত নহয় সাধাৰণ মানুহে বুজিব আৰু প্ৰশংসা কৰিব পাৰে যাতে তেওঁৰ বিশ্বাস আৰু আত্মবিশ্বাস থাকে আৰু তাৰ ওপৰত অটল আস্থা থাকে তেওঁৰ সুবিধা আৰু সুৰক্ষাৰ বাবে যিটো প্ৰণয়ন কৰা হৈছে।

এই বিবেচনাৰ পোহৰত পৰীক্ষা কৰিলে মোৰ মতে ১৯৫০ চনৰ সমগ্ৰ পশ্চিম বংগ বিশেষ আদালত আইনখনে ১৪ নং অনুচ্ছেদৰ বিধানসমূহক বিৰোধ কৰে আৰু সেয়েহে ই বেয়া। যেতিয়া আমি জটিল বিতৰ্ক আৰু শৈক্ষিক ভাষাক আঁতৰাই দিও আমি অৱশেষত মানৱীয় উপাদানটোত উপনীত হওঁ যিটো মোৰ বাবে সকলোতকৈ গুৰুত্বপূৰ্ণ। আমি মানুহক জঘন্য অপৰাধৰ অভিযোগত নিজৰ জীৱন আৰু স্বাধীনতাৰ বাবে উত্তৰ দিবলৈ আহ্বান কৰা দেখিবলৈ পাওঁ। আমি তেওঁলোকক সমনীয়াৰ পৰা পৃথক কৰা দেখিবলৈ পাওঁ। নতুন পদ্ধতিয়ে বৃহত্তৰ প্ৰেক্ষাপটৰ ভিতৰত তেওঁলোকক কিছুমান সৰু সৰু সুবিধা প্ৰদান কৰিলেও তেওঁলোকে উল্লেখযোগ্য আৰু মূল্যবান প্ৰতিৰক্ষা বিশেষাধিকাৰ হেৰুৱাই পেলায় যিবোৰ একেধৰণৰ অভিযোগৰ সন্মুখীন হোৱা আনসকলে সঠিকভাৱে দাবী কৰিব পাৰে। মোৰ বাবে বা সঁচাকৈয়ে তেওঁলোকৰ আৰু তেওঁলোকৰ পৰিয়াল আৰু তেওঁলোকৰ বন্ধু-বান্ধৱীৰ বাবে গুৰুত্বপূৰ্ণ নহয় যে এইটো সদৃষ্টি কৰা হওক বা চৰকাৰৰ সুবিধাৰ বাবে কৰা হওক, যত প্ৰক্ৰিয়াটোক বৈজ্ঞানিকভাৱে শ্ৰেণীভুক্ত আৰু নামাকৰণ কৰিব পাৰি নেকি, বা ই সামগ্ৰিকভাৱে সমাজৰ মংগলৰ বাবে কৰা দ্ৰুত গোছৰ বিছাৰৰ পৰীক্ষা নেকি। উদ্দেশ্যবোৰ কিমান উচ্চ আৰু প্ৰশংসনীয় সেয়া গুৰুত্বপূৰ্ণ নহয়।

যি প্ৰশ্নৰ মই নিজকে কৰো সেয়া হ'ল,আৰোগ বা পক্ষপাতিত্বৰ দ্বাৰা দোল খাই নপৰা ন্যায়পৰায়ণ, যুক্তিবাদী নিৰপেক্ষ আৰু দৃঢ়প্ৰতিজ্ঞ মানুহে ইয়াক সমতাৰে গণ্য কৰিব পাৰে আৰু ইয়াক যুক্তিসংগত, ন্যায়সংগত আৰু ন্যায্য বুলি ক'ব পাৰে, অধিকাৰ ৰক্ষাৰ ক্ষেত্ৰত সমান ব্যৱহাৰ আৰু সুৰক্ষা যিটো সাৰ্বভৌম গণতান্ত্ৰিক গণৰাজ্যত লাভ কৰা হয় আৰু যিটো বৰ্তমান ভাৰতত পোৱা যায়। তাৰ উত্তৰ মোৰ হাতত মাথোঁ এটাই। সেই চুটি আৰু সহজ ভিত্তিত মই এই গোচৰটোৰ সিদ্ধান্ত লম আৰু আইনখনক বেয়াকৈ ধৰিম।

আবেদন খাৰিজ কৰা হল।

২৯৭ নং গোচৰত আপীলকাৰীৰ এজেন্ট: পি.কে. বসু।

২৯৭ নং গোচৰত প্ৰতিবাদীৰ এজেন্ট: সুকুমাৰ ঘোষ।

হাবিব মহম্মদৰ এজেন্ট (হস্তক্ষেপকাৰী): ৰাজিন্দৰ নাৰায়ণ।

হায়দৰাবাদ ৰাজ্য আৰু মহীশূৰ ৰাজ্যৰ এজেন্ট

(হস্তক্ষেপকাৰী):পি. উঃ মেহতা।

২৯৮ নং গোচৰত আপীলকাৰীৰ এজেন্ট: পি.কে. বসু

২৯৮ নং গোচৰত প্ৰতিবাদকাৰীৰ এজেন্ট: সুকুমাৰ ঘোষ।